

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
III kadencja

Prezes Rady Ministrów
RM 10-63/98

Druk nr 638
Warszawa, 30 września 1998 r.

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 i art. 123 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

– o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej wraz z projektami podstawowych aktów wykonawczych.

W załączeniu przedstawiam także uzasadnienie nadania trybu pilnego oraz opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z poważaniem

(-) Jerzy Buzek

UZASADNIENIE DO NADANIA TRYBU PILNEGO PROJEKTOWI USTAWY O ZMIANIE USTAWY O DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ

Najważniejszymi zmianami proponowanymi w projekcie ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej są:

- uregulowania dotyczące działalności zagranicznych zakładów ubezpieczeń
- wytyczne do wydania rozporządzeń oraz dostosowanie form wydawania aktów wykonawczych oraz zmiany nazw ministrów, zgodnie z ustawą o działach administracji państwowej

Z uwagi na zobowiązania Polski w związku z członkostwem w OECD oraz ubieganiem się o wstąpienie do Unii Europejskiej niezbędne jest wprowadzenie projektowanych przepisów dotyczących możliwości prowadzenia działalności przez zagraniczne zakłady ubezpieczeń z dniem 1 stycznia 1999r.

Jednocześnie przepisy ustawy o działach administracji rządowej również wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999r.

Z uwagi na długotrwały proces uzgodnień międzyresortowych, projekt nie mógł zostać wcześniej przekazany do Sejmu.

Z tego względu niezbędne jest w chwili obecnej nadanie projektowi trybu pilnego, co umożliwi jego wejście w życie w planowanym terminie.

USTAWA

z dnia ..... 1998r.

o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Art. 1.

W ustawie z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996r. Nr 11, poz. 62 oraz z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 139, poz. 934) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5:

a) w ust. 1 wyrazy „W szczególności rozporządzenie określa” zastępuje się wyrazami „Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia”, a wyrazy „Rozporządzenie określa również” zastępuje się wyrazami „Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia również”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, sposób potwierdzenia spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, wskazuje rodzaj dokumentu potwierdzającego spełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia.”;

2) w art. 9:

a) w ust.2 pkt 5 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 6 - 13 w brzmieniu:

„6) Prezesa Głównego Urzędu Celnego, w związku z prowadzoną przez urząd celny sprawą:

a) karą skarbową przeciwko będącej osobą fizyczną stronie umowy ubezpieczenia,

b) karą skarbową o przestępstwo popełnione przy wykonywaniu czynności związanych z działalnością osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej, będącej stroną umowy ubezpieczenia,

7) Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych o treści umów ubezpieczenia, w zakresie wykonywania przez Biuro zadań określonych ustawą,

8) Rzecznika Ubezpieczonych, w związku z podjętą sprawą w zakresie ochrony konsumenckich interesów ubezpieczonych i uprawnionych z umów ubezpieczenia,

9) jednostki prowadzącej centralną ewidencję pojazdów, w rozumieniu prawa o ruchu drogowym, w zakresie umów ubezpieczenia wymienionych w art. 4 pkt 1,

10) reasekuratorów w zakresie umów ubezpieczeń ryzyk objętych umową reasekuracji,

11) innych zakładów ubezpieczeń dla potrzeb stosowania taryfy w zależności od długości okresu bezszkodowego lub ustalania proporcjonalnej odpowiedzialności, w przypadku zawarcia umów ubezpieczenia, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 3, na ten sam okres w dwóch lub więcej zakładach ubezpieczeń,

12) jednostki prowadzącej centralny rejestr obowiązkowych umów ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w art.9a.

13) podmiotów przetwarzających, na zlecenie zakładu ubezpieczeń, dane dotyczące ubezpieczonych, ubezpieczających i uprawnionych z umów ubezpieczenia oraz administrujących indywidualnymi kontami jednostek uczestnictwa.",

b) dodaje się ust.3 w brzmieniu:

„3. Przetwarzanie danych przez podmioty, o których mowa ust.2 pkt 13, nie ogranicza odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń wynikającej z zakazu, o którym mowa w ust.1.”;

3) po art.9 dodaje się art.9a w brzmieniu:

„Art.9a. 1. Tworzy się centralny rejestr obowiązkowych umów ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, jednostkę prowadzącą rejestr, o którym mowa w ust. 1, organizację i sposób jego prowadzenia, zakres danych osobowych przetwarzanych w tym rejestrze oraz zakres informacji udzielanych przez zakłady ubezpieczeń i inne instytucje na potrzeby rejestru. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych,

wydając rozporządzenie, uwzględnia konieczność zapewnienia kompleksowych danych w celu sprawnej kontroli wykonania obowiązku ubezpieczenia.";

4) w art. 11a w ust. 2 wyrazy „Komisji Papierów Wartościowych” zastępuje się wyrazami „Komisji Papierów Wartościowych i Giełd.”;

5) art. 11d otrzymuje brzmienie:

„Art. 11d. 1. Podmiot zamierzający nabyć akcje lub prawa z akcji albo objąć akcje lub prawa z akcji jest obowiązany:

1) powiadomić Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, w ciągu 7 dni od dnia nabycia akcji lub praw z akcji albo objęcia akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń w ilości zapewniającej przekroczenie 10% głosów na walnym zgromadzeniu,

2) uzyskać zgodę Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych na nabycie akcji lub praw z akcji albo objęcia akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń zapewniających przekroczenie odpowiednio 25%, 50%, 75% głosów na walnym zgromadzeniu, z zastrzeżeniem 11e.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych odmawia wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 1 pkt 2, na nabycie akcji lub praw z akcji albo objęcie akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń, w tym przez podmiot określony w ust. 4, jeżeli:

1) nabywca lub obejmujący nie dają rękojmi prowadzenia spraw zakładu ubezpieczeń w sposób należycie zabezpieczający interesy ubezpieczonych,

2) środki przeznaczone na nabycie akcji lub praw z akcji albo objęcie akcji lub praw z akcji pochodzą z kredytu lub pożyczki albo są w jakikolwiek inny sposób obciążone,

3) zagraża to ważnym interesom gospodarczym państwa.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych jest obowiązany wydać decyzję w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku, o wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

4. Nabycie akcji lub praw z akcji albo objęcie akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń przez podmiot zależny uważa się za nabycie lub objęcie przez podmiot dominujący, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. Nr 118, poz. 754 i Nr 141, poz. 945).

5. Informacje o decyzjach, o których mowa w ust. 3, wydanych w roku poprzedzającym, Minister właściwy do spraw instytucji finansowych przedstawia Sejmowi, w terminie do końca pierwszego kwartału następnego roku.

6. Nie można wykonywać prawa głosu z akcji nabytych lub objętych z naruszeniem przepisu ust. 1.

7. Uchwała walnego zgromadzenia podjęta z naruszeniem ust. 6 jest nieważna.

8. Przepisy artykułu nie naruszają przepisów o publicznym obrocie papierami wartościowymi i przepisów o funduszach inwestycyjnych.";

6) po art.11e dodaje się art.11f w brzmieniu:

„Art.11f. Wraz z uzyskaniem przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej podmiot zamierzający zbyć i nabyć akcje lub prawa z akcji albo objąć akcje lub prawa z akcji jest obowiązany:

1) powiadomić Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, w ciągu 7 dni od dnia zbycia lub nabycia akcji lub praw z akcji albo objęcia akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń w ilości zapewniającej przekroczenie 10% głosów na walnym zgromadzeniu,

2) uzyskać zgodę Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych na zbycie lub nabycie akcji lub praw z akcji albo objęcia akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń zapewniających przekroczenie odpowiednio 20%, 33%, 50% głosów na walnym zgromadzeniu.";

7) w art. 12 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Minister właściwy do spraw sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, określa zasady i tryb postępowania w sprawach rejestru towarzystw, dane podlegające wpisowi do rejestru, sposób jego prowadzenia oraz szczegółowe zasady udostępniania rejestru do wglądu. Minister właściwy do spraw sprawiedliwości, wydając rozporządzenie, uwzględnia konieczność zapewnienia kompletności danych zawartych w rejestrze.";

8) po art. 17a dodaje się art. 17b w brzmieniu:

"Art. 17b . Do nabycia udziałów lub praw z udziałów albo objęcia udziałów lub praw z udziałów towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych stosuje się odpowiednio przepisy art. 11d.";

9) w art.36 w ust.1 po wyrazach „nie mogą być przedłużane” dodaje się wyrazy „i nie ulegają przedłużeniu”;

10) w art. 37:

a) w ust. 1 po wyrazach „zgodnie z niniejszą ustawą” dodaje się wyrazy „oraz z zagranicznym zakładem ubezpieczeń działającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez główny oddział.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych może określić, w drodze rozporządzenia, przypadki dopuszczalności zawierania umów ubezpieczenia z innym zakładem ubezpieczeń niż określony w ust. 1. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia rodzaje ryzyk, co do których ubezpieczenie jest dozwolone z innym zakładem ubezpieczeń niż określony w ust. 1 oraz procedurę zawierania umowy ubezpieczenia.”;

11) w art. 37b w ust.2 po zdaniu drugim dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu;

„Wpis na listę obejmuje następujące dane: imię i nazwisko, imię ojca, datę i miejsce urodzenia, datę zdania egzaminu dla aktuariuszy, datę wpisania na listę oraz numer decyzji o wpisie na listę.”;

12) w art. 37c ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 37c. 1. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w drodze rozporządzenia:

1) powołuje Komisję Egzaminacyjną dla Aktuariuszy i ustala regulamin jej działania,

2) ustala wysokość opłat egzaminacyjnych dla osób przystępujących do egzaminu przed Komisją, o której mowa w pkt 1, a także wysokość wynagrodzenia dla członków Komisji za udział w przeprowadzaniu egzaminu,

3) ustala zakres obowiązujących tematów egzaminu i tryb jego składania.

Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia sposób działania komisji egzaminacyjnej, terminy i miejsce przeprowadzenia egzaminów, kontrolę sposobu ich przeprowadzenia, terminy przyjmowania zgłoszeń i uiszczania opłaty egzaminacyjnej oraz ogłaszanie powyższych danych do publicznej wiadomości.”;

13) w art. 37e ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia:

1) warunki zwalniania niektórych osób wykonujących działalność agencyjną od obowiązku określonego w ust. 2,

2) minimalny zakres szkolenia, o którym mowa w ust. 3 pkt 3, oraz zakres obowiązujących tematów egzaminu i tryb jego składania .

Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia - w wypadku przepisów, o których mowa w pkt 1 - konieczność nabycia przez szkolonego takiego zakresu wiedzy, który pozwoli na zdanie egzaminu i właściwe wykonywanie działalności, - w wypadku przepisów, o których mowa w pkt 2 - konieczność zapewnienia sprawnego przeprowadzenia egzaminu.";

14) w art. 37 l w ust.1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Wpis na listę obejmuje następujące dane: imię i nazwisko (firma), numer zezwolenia, adres.";

15) art. 37l otrzymuje brzmienie:

„Art. 37l. 1. Komisja Egzaminacyjna dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych składa się z członków powoływanych i odwoływanych przez Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, na wniosek organu nadzoru.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, na wniosek organu nadzoru, powołuje przewodniczącego Komisji spośród jej członków.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii organu nadzoru, w drodze rozporządzenia:

1) określa regulamin działania Komisji, o której mowa w ust. 1,

2) określa regulamin przeprowadzania egzaminu i tryb jego składania oraz zakres obowiązujących tematów egzaminów,

3) ustala wysokość opłat egzaminacyjnych dla osób przystępujących do egzaminu przed Komisją, o której mowa w ust. 1, a także sposób ustalania i wysokość wynagrodzenia dla członków Komisji za udział w przeprowadzeniu egzaminu.

Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia konieczność ustalenia składu i regulaminu Komisji w sposób zapewniający rzetelne sprawdzenie wiedzy osób egzaminowanych.";

16) tytuł rozdziału 4 otrzymuje brzmienie:

• „Rozdział 4. Warunki podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczne zakłady ubezpieczeń.”;

• 17) skreśla się art. 38-39a;

18) art. 40 - 42 otrzymują brzmienie:

„Art. 40. Przepisy ustawy, z wyjątkiem przepisów Rozdziału 10, stosuje się do głównych oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń, o ile przepisy art. 41 - 42r nie stanowią inaczej.

Art. 41. 1. Zagraniczne zakłady ubezpieczeń mogą podejmować i prowadzić działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jedynie poprzez główny oddział.

2. Główny oddział działa na podstawie przepisów prawa polskiego i statutu głównego oddziału określanego przez zagraniczny zakład ubezpieczeń, sporządzanego w formie aktu notarialnego.

3. Statut głównego oddziału i jego zmiany podlegają zatwierdzeniu przez Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych.

4. Statut głównego oddziału określa w szczególności:

- 1) strukturę organizacyjną głównego oddziału oraz reprezentację,
- 2) zasady tworzenia jednostek terenowych oraz zasady ich reprezentacji,
- 3) rodzaje rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych przez główny oddział i metody ich tworzenia,
- 4) zasady rozliczeń z zagranicznym zakładem ubezpieczeń.

5. Główny oddział może rozpocząć działalność z chwilą dokonania wpisu do rejestru głównych oddziałów.

6. Wpis do rejestru głównych oddziałów może zostać dokonany po uzyskaniu zezwolenia Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

7. Rejestr głównych oddziałów prowadzi Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy.

8. Rejestr jest jawny.

9. Minister właściwy do spraw sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, zasady i tryb postępowania w sprawach rejestru głównych oddziałów, dane podlegające wpisowi do rejestru, sposób jego prowadzenia oraz

szczegółowe zasady udostępniania rejestru do wglądu. Minister właściwy do spraw sprawiedliwości, wydając rozporządzenie, uwzględnia konieczność zapewnienia kompletności danych zawartych w rejestrze.

10. Ogłoszenie o wpisie do rejestru głównych oddziałów zamieszcza się w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt głównego oddziału.

Art. 42. 1. Główny oddział może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywany.

2. Głównym oddziałem kieruje dyrektor głównego oddziału, który posiada miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Prawo reprezentacji głównego oddziału przysługuje samodzielnie dyrektorowi lub dwóm zastępcom dyrektora łącznie.

4. Zagraniczny zakład ubezpieczeń działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, poprzez główny oddział, może wyznaczyć inną osobę uprawnioną do reprezentacji; osoba ta może reprezentować zagraniczny zakład ubezpieczeń działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od chwili ujawnienia jej danych w rejestrze.

5. Główny oddział jest obowiązany przechowywać wszelkie dokumenty dotyczące działalności, o której mowa w art. 41 ust. 1, w siedzibie głównego oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Główny oddział ma swoją siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w miejscowości, wskazanej w zezwoleniu, o którym mowa w art. 42a ust. 1.

7. Właściwe do rozpoznawania spraw, w których stroną lub uczestnikiem jest zagraniczny zakład ubezpieczeń działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez główny oddział, są sądy polskie.";

19) po art. 42 dodaje się art. 42a - 42r w brzmieniu:

„Art. 42a. 1. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po wyrażeniu opinii przez organ nadzoru, wydaje na wniosek zagranicznego zakładu ubezpieczeń zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

1) nazwę i siedzibę zagranicznego zakładu ubezpieczeń oraz nazwę państwa, w którym znajduje się jego siedziba,

2) siedzibę oraz rzeczowy zakres działalności głównego oddziału,

3) imiona i nazwiska osób proponowanych na dyrektora głównego oddziału, jego zastępców oraz aktuariusza, jeżeli obowiązek wykonywania przez tę osobę przypisanych jej czynności wynika z ustawy.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

1) statut oraz imiona i nazwiska członków organu zarządzającego zagranicznego zakładu ubezpieczeń,

2) informację o wysokości środków własnych zagranicznego zakładu ubezpieczeń,

3) dane o wykształceniu i doświadczeniu zawodowym osób, o których mowa w ust. 2 pkt 3,

4) zaświadczenie organu nadzoru ubezpieczeniowego państwa, w którym zagraniczny zakład ubezpieczeń ma swoją siedzibę, o posiadaniu zezwolenia na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej oraz o posiadaniu środków własnych i informacja o sytuacji finansowej,

5) bilans oraz rachunek zysków i strat za okres ostatnich trzech lat działalności zagranicznego zakładu ubezpieczeń wraz z opinią biegłego rewidenta,

6) ogólne warunki ubezpieczeń, które zamierza prowadzić zagraniczny zakład ubezpieczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez główny oddział,

7) plan działalności wraz z rachunkiem symulacyjnym dotyczącym prowadzenia głównego oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zawierający dane określone w art. 31,

8) statut głównego oddziału,

9) informacje o wysokości funduszu organizacyjnego przeznaczonego na utworzenie administracji głównego oddziału i zorganizowanie jego jednostek terenowych.

Art. 42b. 1. Zezwolenie, o którym mowa w art. 42a ust. 1, jest wydawane na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w zakresie jednej lub kilku grup ubezpieczeń albo jednego lub kilku rodzajów ubezpieczeń wymienionych w załączniku do ustawy.

2. Zezwolenie może być wydane, jeżeli w państwie, w którym znajduje się siedziba zagranicznego zakładu ubezpieczeń, posiada on odpowiednie zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej we wnioskowanym zakresie i działa w formie spółki akcyjnej lub towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.

Art. 42c. 1. Zezwolenie obejmuje dane zawarte w art. 42a ust. 2.

2. Zagraniczny zakład ubezpieczeń jest obowiązany powiadomić Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych i organ nadzoru o zmianie osób pełniących funkcje dyrektora głównego oddziału, jego zastępców i aktuariusza oraz przedstawić odpowiednie dane o wykształceniu i doświadczeniu zawodowym tych osób, w terminie 30 dni od dnia powstania tych zmian.

3. Zagraniczny zakład ubezpieczeń jest obowiązany rozpocząć działalność w terminie nie dłuższym niż rok od daty wydania zezwolenia; w przypadku nierozpoczęcia działalności w tym terminie zezwolenie wygasa.

Art. 42d. Zmiana rzeczowego zakresu działania zagranicznego zakładu ubezpieczeń wymaga zezwolenia Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych; do wniosku o wydanie zezwolenia stosuje się przepisy art. 42a.

Art. 42e. 1. Zagraniczny zakład ubezpieczeń, prowadzący działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w grupie 10 i 13 działu II, staje się członkiem Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego i Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych.

2. Wysokość składki wnoszonej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego i Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych wyliczana jest od składki przypisanej brutto głównego oddziału.

Art. 42f. 1. Wydanie zezwolenia na prowadzenie lub rozszerzenie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uzależnione od złożenia kaucji w celu zabezpieczenia jego przyszłych zobowiązań z tytułu umów ubezpieczenia zawartych poprzez główny oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Kaucja wynosi 50% minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 3.

3. Kaucja jest utrzymywana przez cały okres działalności głównego oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Kaucja jest zaliczana na poczet posiadanych środków własnych i podlega zdeponowaniu na wyodrębnionym, oprocentowanym rachunku w banku mającym siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Kaucja, wraz z oprocentowaniem, podlega zwrotowi zagranicznemu zakładowi ubezpieczeń po zaspokojeniu wszystkich roszczeń wynikających z umów ubezpieczenia zawartych za pośrednictwem głównego oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Kaucja nie podlega egzekucji; zaspokojenie z kaucji, za zgodą organu nadzoru, może nastąpić jedynie w trakcie likwidacji głównego oddziału.

Art. 42g. Zezwolenie na prowadzenie lub rozszerzenie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie może być wydane, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:

1) wniosek oraz dołączone do niego dokumenty nie spełniają wymogów określonych w art. 42a,

2) dyrektor głównego oddziału i co najmniej jeden jego zastępca nie posiadają wykształcenia i doświadczenia zawodowego niezbędnego do zarządzania działalnością ubezpieczeniową,

3) zagraniczny zakład ubezpieczeń nie daje rękojmi prawidłowego prowadzenia działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

4) zagraniczny zakład ubezpieczeń nie udowodni posiadania środków finansowych gwarantujących wypłacalność,

5) zagrożone są ważne interesy gospodarcze państwa,

6) plan działalności wraz z rachunkiem symulacyjnym, obejmującym funkcjonowanie głównego oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie zapewnia trwałej zdolności zagranicznego zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań z tytułu umów zawieranych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 42h. Zagraniczny zakład ubezpieczeń jest obowiązany do tworzenia rezerw techniczno - ubezpieczeniowych, o których mowa w art. 49 i 50, z tytułu zobowiązań, jakie mogą wynikać z zawartych poprzez główny oddział umów ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 42i. 1. Zagraniczny zakład ubezpieczeń jest obowiązany do posiadania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków własnych w wysokości nie niższej niż margines wypłacalności, o którym mowa w art. 45, przy czym podstawą do wyliczenia marginesu wypłacalności jest przypis składki lub świadczenia głównego oddziału.

2. Środki własne, o których mowa w ust. 1, ustala się zgodnie z art. 45a, przy czym kaucja, o której mowa w art. 42f zwiększa wartość tych środków.

Art. 42j. Minimalny kapitał gwarancyjny dla głównego oddziału wynosi 50% minimalnego kapitału gwarancyjnego określonego dla zakładów ubezpieczeń.

Art. 42k. 1. Nadzór nad głównym oddziałem zagranicznego zakładu ubezpieczeń sprawuje organ nadzoru, z zastrzeżeniem ust.2.

2. Wraz ze wstąpieniem Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej nadzór nad oddziałem zagranicznego zakładu ubezpieczeń, którego centrala znajduje się macierzystym państwie członkowskim Unii Europejskiej, sprawuje organ nadzoru państwa macierzystego.

3. Przepisy określające uprawnienia organu nadzoru w stosunku do organów zakładu ubezpieczeń stosuje się odpowiednio do dyrektora głównego oddziału i jego zastępców lub osoby wyznaczonej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń do reprezentowania głównego oddziału.

Art. 42l. 1. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych cofa zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zakład ten, w państwie, gdzie znajduje się jego siedziba:

- 1) utracił zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej,
- 2) został postawiony w stan likwidacji lub upadłości.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, na wniosek organu nadzoru, może cofnąć zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie jednej lub kilku grup ubezpieczeń albo jednego lub kilku rodzajów ubezpieczeń przez zagraniczny zakład ubezpieczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli:

- 1) zagraniczny zakład ubezpieczeń przestał spełniać warunki niezbędne do uzyskania zezwolenia,
- 2) główny oddział prowadzi działalność ubezpieczeniową z naruszeniem przepisów prawa,
- 3) zagraniczny zakład ubezpieczeń wystąpił do organu nadzoru z wnioskiem o cofnięcie zezwolenia, przy czym powinno być zagwarantowane zabezpieczenie interesów ubezpieczonych dotyczące w szczególności spełnienia świadczeń i wypłaty odszkodowań.

Art. 42ł. 1. Likwidacja głównego oddziału może być dobrowolna lub przymusowa.

Art. 42m. 1. Likwidatorzy są obowiązani do składania sprawozdań o przebiegu likwidacji w terminach 3 miesięcznych; organ nadzoru może żądać przedstawiania sprawozdań o przebiegu likwidacji w terminach krótszych oraz przekazywania dodatkowych informacji.

2. W razie ogłoszenia lub zarządzenia likwidacji głównego oddziału, niedopuszczalne jest zawieranie nowych umów ubezpieczenia, przedłużanie umów zawartych lub podwyższanie sum ubezpieczenia. Umowy zawarte nie ulegają przedłużeniu.

3. W razie likwidacji przez zagraniczny zakład ubezpieczeń działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub utraty zezwolenia na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w kraju, likwidatorem głównego oddziału jest jego dyrektor.

4. Dyrektor ma obowiązek powiadomić Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych i ogłosić trzykrotnie w gazecie ogólnopolskiej o okolicznościach, o których mowa w art. 42l ust. 1, w terminie 14 dni od dnia utraty zezwolenia, otwarcia likwidacji lub ogłoszenia upadłości.

5. Jeżeli środki stanowiące pokrycie funduszu ubezpieczeniowego nie wystarczą na pokrycie wszystkich zobowiązań, za zgodą organu nadzoru zaspokojenie niepokrytej części następuje z kaucji.

6. Do likwidacji głównego oddziału przepisy art. 446 § 2, 448, 449, 450, 452, 453, 457, 458, 459, 460, 461 Kodeksu handlowego stosuje się odpowiednio.

Art. 42n. 1. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, na wniosek organu nadzoru, może zarządzić likwidację przymusową głównego oddziału w przypadku, gdy:

1) działalność zagranicznego zakładu ubezpieczeń jest prowadzona z naruszeniem przepisów prawa lub jest sprzeczna z planem działalności,

2) zagraniczny zakład ubezpieczeń nie spełnia świadczeń ubezpieczeniowych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej albo spełnia je z opóźnieniem lub częściowo.

2. W razie zarządzenia likwidacji przymusowej, organ nadzoru wyznacza likwidatora.

3. Do likwidacji przymusowej stosuje się przepisy art. 42m.

Art. 42o. 1. W przypadku ogłoszenia upadłości zagranicznego zakładu ubezpieczeń, pierwszeństwo do zaspokojenia z masy upadłości w kraju mają należności z tytułu umów ubezpieczenia, zawartych poprzez główny oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Ogłoszenie upadłości zagranicznego zakładu ubezpieczeń oznacza likwidację przymusową jego działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 42p. Zagraniczny zakład ubezpieczeń odpowiada za zobowiązania głównego oddziału całym swoim majątkiem.

Art. 42r. Dyrektor głównego oddziału zagranicznego zakładu ubezpieczeń, który nie powiadomi Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych oraz nie ogłosi trzykrotnie w gazecie ogólnopolskiej o okolicznościach, o których mowa w art. 42l ust. 1, odpowiada za szkodę wyrządzoną z tego tytułu wierzycielom."

20) skreśla się art. 43 i 44;

21) w art. 45a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Środki własne są to aktywa zakładu ubezpieczeń, z wyłączeniem aktywów przeznaczonych na pokrycie wszelkich przewidywalnych zobowiązań i wartości niematerialnych i prawnych. Przy ustalaniu wartości środków własnych uwzględnia się:

- 1) opłaconą część kapitału akcyjnego (zakładowego) - wielkość dodatnia,
- 2) kapitał zapasowy - wielkość dodatnia,
- 3) kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny - wielkość dodatnia lub ujemna,
- 4) kapitał rezerwowy pozostały - wielkość dodatnia,
- 5) wartości niematerialne i prawne - wielkość ujemna (z wyłączeniem nabytego użytkowania wieczystego i spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego),
- 6) nie podzielony wynik finansowy z lat ubiegłych: zysk - wielkość dodatnia, strata - wielkość ujemna,
- 7) wynik finansowy netto okresu sprawozdawczego: zysk - wielkość dodatnia, strata - wielkość ujemna,
- 8) połowę należnych wpłat na poczet kapitału akcyjnego w przypadku spółek akcyjnych - wartość dodatnia,
- 9) połowę należnych wpłat na poczet kapitału zakładowego, jeżeli co najmniej 25% kapitału zostało opłacone, w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych - wartość dodatnia."

b) w ust. 2 w pkt 2 skreśla się wyrazy „oraz 50% środków, o których mowa w ust. 1",

c) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Na wniosek zakładu ubezpieczeń i na podstawie przedstawionych przez zakład dowodów organ nadzoru, w drodze decyzji, może wyrazić zgodę na zaliczenie do środków własnych:

1) całości lub części różnicy między wartością bilansową a aktualną ceną sprzedaży aktywów, pod warunkiem że te różnice nie mają charakteru wyjątkowego,

2) kapitału pożyczek pod warunkiem, że:

- a) kapitał pożyczek nie stanowi więcej niż 25% środków własnych,
- b) kapitał pożyczek jest opłacony w pełnej wysokości,
- c) w umowie pożyczki zawarto warunki, zgodnie z którymi kapitał pożyczek, w przypadku upadłości lub likwidacji zakładu ubezpieczeń, może być spłacony dopiero po zaspokojeniu wszystkich innych wierzycieli zakładu ubezpieczeń,
- d) w przypadku pożyczek z określonym okresem spłaty, pierwotny okres spłaty nie wynosi mniej niż pięć lat; nie później jednak, niż rok przed terminem spłaty, zakład ubezpieczeń obowiązany jest przedstawić do zatwierdzenia przez organ nadzoru, plan określający sposób utrzymania lub podniesienia środków własnych do wymaganej wartości przed terminem spłaty, chyba że warunki zaliczenia pożyczki do środków własnych stopniowo ograniczają wartość pożyczki zaliczanej do środków własnych przez okres co najmniej pięciu lat przed terminem spłaty. Organ nadzoru może zezwolić na przedterminową spłatę pożyczek na wniosek zakładu ubezpieczeń pod warunkiem, że nie spowoduje to naruszenia przez zakład ubezpieczeń art. 45 ust. 1,
- e) w przypadku pożyczek, których termin spłaty nie jest ustalony, pożyczki te mogą być spłacane tylko z zachowaniem pięcioletniego okresu wypowiedzenia, chyba że nie są już zaliczane do środków własnych. Dokonanie przedterminowej spłaty może nastąpić tylko i wyłącznie po uzyskaniu uprzedniej zgody organu nadzoru. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany zawiadomić organ nadzoru o planowanej spłacie na co najmniej sześć miesięcy przed ustalonym terminem spłaty i przedstawić aktualne dane o wartości środków własnych oraz dane o wartości środków własnych przed i po dokonaniu spłaty. Organ nadzoru może zezwolić na spłatę pożyczek pod warunkiem, że nie spowoduje to naruszenia przez zakład ubezpieczeń art. 45 ust. 1,
- f) z umowy pożyczki będzie wynikać, że przedterminowa spłata pożyczki będzie możliwa jedynie w przypadkach określonych w lit. b lub c,
- g) w umowie pożyczki zawarto warunki, zgodnie z którymi umowa pożyczki może być zmieniona tylko po otrzymaniu od organu nadzoru zgody na planowane zmiany.";

22) w art. 46 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w drodze rozporządzenia, określa:

- 1) sposób wyliczenia i wysokość marginesu wypłacalności,
- 2) minimalną wysokość kapitału gwarancyjnego dla każdego rodzaju ubezpieczeń oraz dla działalności reasekuracyjnej.

Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni konieczność zapewnienia wypłacalności zakładów ubezpieczeń.";

23) w art. 46a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, zasady sporządzania kwartalnych i rocznych sprawozdań finansowych przedstawianych organowi nadzoru, formę tych sprawozdań oraz sposób potwierdzania przez zarząd zgodności tych sprawozdań ze stanem faktycznym. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni wysokość i strukturę kapitału akcyjnego, wysokość rezerw techniczno - ubezpieczeniowych, prawidłowość polityki lokacyjnej, wysokość i pokrycie środkami własnymi marginesu wypłacalności oraz inne informacje mające wpływ na sytuację finansową zakładu ubezpieczeń.

24) w art. 53 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, wysokość procentu składki wnoszonej przez zakłady ubezpieczeń na rzecz Funduszu oraz terminy wpłat oddzielnie dla ubezpieczeń określonych w dziale I i II. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni zagwarantowanie płynności finansowej Funduszu.";

25) w art. 53a ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady sporządzania sprawozdania z działalności Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego oraz jego badania. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, wskaże terminy w jakich powinno być składane sprawozdanie z działalności oraz formę tych sprawozdań.";

26) w art. 56 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, na wniosek organu nadzoru, określi, w drodze rozporządzenia, dodatkowy procent składki wnoszonej przez członków funduszu oraz terminy wpłat, w razie gdy posiadane przez Fundusz środki nie wystarczają na zaspokojenie wszelkich roszczeń kierowanych wobec Funduszu. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia sytuację finansową Funduszu oraz wysokość zobowiązań.”;

27) w art. 57 w ust. 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia zagwarantowanie płynności finansowej Funduszu w przypadku ogłoszenia upadłości zakładu lub zakładów ubezpieczeń prowadzących ubezpieczenia w dziale I.”;

28) art. 58 otrzymuje brzmienie:

„Art.58. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, zasady reasekuracji ryzyk ubezpieczeniowych za granicą. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia zasady rozpraszania ryzyka reasekuracji zagranicznej w odniesieniu do krajów i grup kapitałowych.”;

29) w art. 63:

a) w ust. 1 w pkt 12 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje pkt 13 w brzmieniu:

„13) listach zastawnych emitowanych przez banki hipoteczne.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych może, w drodze rozporządzenia, wydać zezwolenie ogólne na lokatę funduszy ubezpieczeniowych poza granicami kraju i określić warunki zezwolenia. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia konieczność zachowania bezpieczeństwa i rentowności lokat środków.”;

30) w art. 82c:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organizację Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń określa statut nadany, w drodze rozporządzenia, przez Radę Ministrów na wniosek Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych. Rada Ministrów, wydając rozporządzenie, uwzględnia zapewnienie sprawnego funkcjonowania Urzędu.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, zasady wynagradzania pracowników Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń, Rzecznika Ubezpieczonych i pracowników Biura Rzecznika Ubezpieczonych. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia poziom płac w instytucjach ubezpieczeniowych.”;

31) w art. 83 ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady, zakres i tryb przeprowadzania kontroli, o której mowa w ust. 1. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia konieczność przeprowadzenia skutecznej kontroli, mającej na celu sprawdzenie działalności i stanu majątkowego zakładu ubezpieczeń oraz stwierdzenie zgodności działalności z prawem, uzyskanym zezwoleniem i statutem.”;

32) w art. 84 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii organu nadzoru i Rzecznika Ubezpieczonych, sposób obliczania wpłat na pokrycie kosztów, o których mowa w ust. 1, proporcjonalnie do składki przypisanej brutto terminy uiszczenia wpłat oraz wysokość odsetek za ich nieuiszczenie w terminie.”;

33) w art. 88 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, maksymalną wysokość procentu składki, którą zakład ubezpieczeń ma prawo zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia zakres zadań Polskiej Izby Ubezpieczeń.”;

34) w art. 90a ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Działalność Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych jest finansowana przez zakłady ubezpieczeń - członków Biura. Składka członkowska jest ustalona w odniesieniu do składki przypisanej brutto z umów ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Ze składek członkowskich finansowana jest bieżąca działalność oraz inne zobowiązania Biura wynikające z umów określonych w ust. 3 pkt 2.”;

35) w art. 90b ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady działania i tryb powoływania Rzecznika Ubezpieczonych. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia prawne możliwości działania oraz zapewnienie ciągłości funkcjonowania Rzecznika Ubezpieczonych.”;

36) w art. 90e:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osoba fizyczna lub prawna, która nie dopełnia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w art. 4, zgodnie z ogólnymi warunkami tego ubezpieczenia, jest obowiązana wnieść opłatę w wysokości trzykrotnej średniej podstawowej rocznej składki ubezpieczeniowej należnej w roku kalendarzowym, za który nie dopełniła obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia.”,

b) dodaje się ust. 7 - 9 w brzmieniu:

„7. Jeżeli posiadacz pojazdu mechanicznego, zarejestrowanego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, przy wjeździe na jej terytorium, nie przedstawi dokumentu zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, organy uprawnione do kontroli granicznej lub celnej nie dopuszczą tego pojazdu do przekroczenia granicy, chyba że posiadacz pojazdu zawrze umowę ubezpieczenia obowiązkowego.

8. Jeżeli posiadacz pojazdu, o którym mowa w ust. 7, przy wyjeździe z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie przedstawi dokumentu zawarcia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 7, ważnego do dnia wyjazdu włącznie, organy uprawnione do kontroli granicznej lub celnej nie dopuszczą tego pojazdu do przekroczenia granicy bez uiszczenia opłaty określonej w ust. 1.

9. Jeżeli posiadacz pojazdu, o którym mowa w ust. 7, w czasie kontroli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie przedstawi organowi obowiązany lub uprawniony do kontroli, dokumentu potwierdzającego zawarcie przed dokonaniem kontroli umowy ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 7, warunkiem zwrotu dowodu rejestracyjnego, zatrzymanego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602, Nr 123, poz. 779 i Nr 160, poz. 1086), jest wniesienie opłaty, o której mowa w ust. 1.";

37) po art. 90j dodaje się art. 90k w brzmieniu:

„Art. 90k. Dyrektor głównego oddziału zagranicznego zakładu ubezpieczeń, który nie powiadamia Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych oraz nie ogłasza trzykrotnie w gazecie ogólnopolskiej o utracie zezwolenia, likwidacji lub upadłości zagranicznego zakładu ubezpieczeń, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”;

38) użyte w art. 2 w ust. 1, w art. 5 ust. 1, w art. 11c, w art. 13, w art. 27 ust. 1, w art. 27 ust. 2, w art. 30 ust. 1, w art. 32 ust. 6, w art. 35, w art. 36 ust. 1, w art. 37c ust. 3, w art. 37l ust. 3, w art. 54 ust. 4, w art. 57 ust. 1 pkt 1, w art. 65, w art. 68 ust. 1, w art. 68 ust. 2, w art. 72, w art. 82 ust. 2, w art. 82 ust. 3, w art. 85, w art. 87 ust. 1, w art. 90a ust. 6, w art. 90b ust. 3, w art. 90b ust. 5, w art. 90c ust. 3 i art. 95 ust. 2 w różnych przypadkach, wyrazy „Minister Finansów” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „Minister właściwy do spraw instytucji finansowych”.

Art. 2.

Dotychczasowe przepisy wykonawcze zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych, jeżeli nie są sprzeczne z niniejszą ustawą.

Art. 3.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999r.

UZASADNIENIE

1. Rzeczpospolita Polska przystępując do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) oraz ubiegając się o członkostwo w Unii Europejskiej przyjęła szereg zobowiązań dotyczących między innymi zastosowania w systemie prawnym podstawowych zasad tych organizacji tj.: niedyskryminacji, traktowania narodowego oraz liberalizacji rynku. Jednym z aktów prawnych mających na celu realizację przyjętych zobowiązań jest przedkładany projekt ustawy w sprawie zmiany ustawy o działalności ubezpieczeniowej, zrównujący podmioty zagraniczne z podmiotami polskimi, jeżeli chodzi o administracyjne wymogi co do podejmowania i prowadzenia przez nie działalności. W projekcie zawarte zostały ponadto propozycje dotyczące regulacji prowadzenia bezpośredniej działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez zagraniczne zakłady ubezpieczeń. Inne proponowane zmiany mają charakter uzupełniający do przepisów obecnie obowiązujących, nie zmieniają konstrukcji przyjętych w obowiązującej ustawie.

Najważniejszą zmianą jest propozycja odmiennego uregulowania działalności zagranicznych zakładów ubezpieczeń. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, z dniem 1 stycznia 1999r. będzie dopuszczalne prowadzenie za zezwoleniem Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, na terenie Rzeczypospolitej Polski działalności ubezpieczeniowej przez główny oddział zagranicznego zakładu ubezpieczeń.

Obecne przepisy w sposób fragmentaryczny i niespójny regulują tę formę prowadzenia działalności ubezpieczeniowej. Istnieje zatem konieczność uregulowania aspektów związanych z tą bezpośrednią formą działalności zagranicznych zakładów ubezpieczeń, nie zmieniając całej konstrukcji zasad jej prowadzenia, przyjętej w obecnie obowiązujących przepisach ustawy o działalności ubezpieczeniowej (rozdział 4).

2. Obowiązujące przepisy ustawy o działalności ubezpieczeniowej zawierają szereg norm, na podstawie których podmioty zagraniczne są traktowane odmiennie niż podmioty krajowe. Należą do nich przepisy art. 38 - 39a obowiązującej ustawy o działalności ubezpieczeniowej, a więc regulacji dotyczących sposobu nabycia i obejmowania akcji zakładów ubezpieczeń przez inwestorów zagranicznych oraz wydawanie zezwoleń na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej przez spółki z udziałem kapitału zagranicznego.

Dlatego projekt zakłada wykreślenie tych przepisów ustawy.

Skreślenie tych przepisów nie oznacza, że zagadnienia te nie będą w ogóle uregulowane. Nastąpi jedynie ujednolicenie zasad dotyczących nabywania i obejmowania akcji zakładów ubezpieczeń - w stosunku do polskich i zagranicznych podmiotów. Zgodnie z zasadą równego traktowania podmiotów krajowych i zagranicznych do oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń w tej kwestii zastosowanie będą miały przepisy art. 11d.

Po wykreśleniu przepisów art. 39 zastosowanie znajdą wprost przepisy art. 30 - 31 dotyczące wymogów formalnych do uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej, nie zaś na podstawie stosowania odpowiedniego, zgodnie z art. 39 ust. 2 obecnej ustawy.

Rezygnacja z przepisów dotyczących sposobu tworzenia funduszy ubezpieczeniowych i lokowania środków własnych głównych oddziałów (art. 40) w Polsce bez prawa ich transferu za granicę, nie oznacza całkowitej dowolności w lokowaniu tych środków, bowiem zastosowanie w tym przypadku będą miały przepisy rozdziału 6 ustawy, które nakazują lokowanie wszystkich środków zakładu ubezpieczeń, w taki sposób, aby osiągnąć jak największy stopień bezpieczeństwa i rentowności, przy jednoczesnym zachowaniu płynności (art. 61 ust. 1). Wymogi dotyczące lokowania środków stanowiących pokrycie funduszu ubezpieczeniowego są jeszcze bardziej rygorystyczne, z uwagi na to, że można je lokować jedynie w Polsce (z wyjątkiem lokat określonych zgodnie z zarządzeniem Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych z dnia 24 lutego 1997r. w sprawie zezwolenia na lokatę funduszy ubezpieczeniowych poza granicami kraju M.P. Nr 13, poz. 108) i wyłącznie w enumeratywnie wymienionych rodzajach lokat, przy jednoczesnym wprowadzeniu limitów dotyczących poszczególnych lokat (art. 63 ust. 1 i art. 64).

Wykreślone zostają przepisy art. 43 i 44 ustawy, z uwagi na fakt, że zasady transferu zysków (oraz innych należności) głównego przedstawicielstwa zagranicznego zakładu ubezpieczeń za granicę regulują przepisy prawa dewizowego, ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym, zaś stosunki pracy - właściwe przepisy prawa pracy.

3. Jednym z ważniejszych zagadnień dotyczących rynku ubezpieczeń jest regulacja działania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej zagranicznych zakładów ubezpieczeń. Zakłady te będą działały za pośrednictwem głównych oddziałów.

Obecnie obowiązująca ustawa o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996r. Nr 11, poz. 62, z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 139, poz. 934) reguluje te zagadnienia w rozdziale 4.

Przepisy tych artykułów wprowadzają regulacje bardzo wycinkowe i nie zapewniają prawidłowego funkcjonowania zagranicznych zakładów ubezpieczeń w Polsce.

Przedstawiony projekt ma na celu zmianę przepisów w zakresie ustanawiania głównych przedstawicielstw zagranicznych zakładów ubezpieczeń w Polsce, zmierzającą do ich doprecyzowania, uporządkowania i udoskonalenia, a także dostosowania do wymogów dyrektyw Unii Europejskiej.

Projekt ustawy zakłada zmianę nazwy pod jaką prowadzić może zagraniczny zakład ubezpieczeń działalność ubezpieczeniową. W chwili obecnej ustawa o działalności ubezpieczeniowej posługuje się nazwą „główny przedstawiciel”. Proponuje się zastąpienie tej nazwy wyrazami „główny oddział” ze względu na to, że zapis obecny sugerować może prowadzenie jedynie działalności reprezentacyjnej a nie operacyjnej, co nie jest zgodne z faktycznym zakresem działania.

Projekt noweli do ustawy o działalności ubezpieczeniowej w części dotyczącej głównych oddziałów reguluje kwestie związane z wydawaniem zezwoleń na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w Polsce, nadzorem, formą prawną, likwidacją głównego oddziału.

Projekt wprowadza generalną zasadę, że zagraniczne zakłady ubezpieczeń mogą podejmować i prowadzić działalność ubezpieczeniową w Polsce jedynie za pośrednictwem głównego oddziału, który jest ułomną osobą prawną, tzn. nie posiada osobowości prawnej lecz może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywany i podlega wpisowi do rejestru głównych przedstawicielstw.

Wpis do rejestru głównych oddziałów ma charakter konstytutywny.

Precyzuje się, że oddziałem kieruje dyrektor, którego uważa się za upoważnionego do wykonywania samodzielnie wszelkich czynności prawnych w imieniu zagranicznego zakładu ubezpieczeń.

Ponadto główny oddział może być reprezentowany przez dwóch zastępców dyrektora łącznie, bądź też centrala zagranicznego zakładu ubezpieczeń może wyznaczyć innego przedstawiciela, z tym że musi on być wskazany w rejestrze, a czynności przez niego dokonywane są skuteczne dopiero po ujawnieniu jego danych w rejestrze.

Dyrektor głównego oddziału musi mieć stałe miejsce zamieszkania w Polsce, przechowywać wszystkie dokumenty dotyczące działalności oddziału w Polsce oraz posiadać odpowiednie kwalifikacje (ich brak może spowodować odmowę wydania zezwolenia - art. 42g pkt 2).

Projekt precyzuje wymogi niezbędne do uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej przez głównych oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń. Wymogi te jednak w znacznie większym stopniu odwołują się do działalności macierzystego zakładu ubezpieczeń głównego oddziału (np. statut oraz informacje o członkach organu zarządzającego zagranicznego zakładu ubezpieczeń, zaświadczenie organu nadzoru państwa macierzystego o wypłacalności).

Wydanie zezwolenia uzależnione jest, jak obecnie, od złożenia kaucji.

Projekt zakłada, spełniając wymogi zawarte w dyrektywie 92/49/EEC z dnia 18 lipca 1992r., że zagraniczny zakład ubezpieczeń działający poprzez główny oddział obowiązany jest do posiadania w kraju środków własnych w wysokości nie niższej niż margines wypłacalności określony zgodnie z wymogami ustawy o działalności ubezpieczeniowej z zastrzeżeniem, że podstawą do obliczenia marginesu wypłacalności jest działalność głównego oddziału. Ponadto jest on obowiązany do tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych z tytułu zobowiązań jakie mogą wynikać z zawartych za pośrednictwem głównego oddziału umów ubezpieczenia w Polsce.

Projekt zakłada, że nadzór nad głównym oddziałem sprawować będzie Państwowy Urząd Nadzoru Ubezpieczeń, zgodnie z uprawnieniami określonymi w ustawie. Podkreślić trzeba, że nadzór ten w stosunku do oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń z krajów Unii Europejskiej mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej sprawować będzie PUNU jedynie do czasu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. Zgodnie bowiem z wymogami dyrektyw UE (art. 9 ust. 1 dyrektywy 92/49/EEC z dnia 18 lipca 1992r.) nadzór nad głównymi oddziałami zakładów ubezpieczeń państw członkowskich sprawuje państwo macierzyste tego oddziału. Natomiast w stosunku do zakładów ubezpieczeń mających siedzibę poza obszarem Unii Europejskiej przepisy te będą miały w dalszym ciągu zastosowanie.

Projekt przewiduje również sytuacje, w których zostanie ogłoszona upadłość zagranicznego zakładu ubezpieczeń. W takich wypadkach pierwszeństwo do zaspokojenia z masy upadłości w kraju mają należności z tytułu umów ubezpieczenia zawartych za pośrednictwem głównego oddziału w kraju.

W przypadku zaś likwidacji przez zagraniczny zakład ubezpieczeń głównego oddziału lub utraty zezwolenia na prowadzenie działalności, likwidatorem głównego oddziału jest dyrektor głównego oddziału. Jeżeli środki finansowe stanowiące pokrycie funduszu ubezpieczeniowego nie wystarczą na pokrycie wszystkich zobowiązań, Minister właściwy do spraw instytucji finansowych może wyrazić zgodę na zaspokojenie niepokrytej części z kaucji.

Zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 35 dyrektywy 92/49/EEC z dnia 18 lipca 1992r. w art. 42e podkreślono, że jeżeli główny oddział zamierza prowadzić działalność w grupie 10 i 13 działu II zostaje członkiem Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych i Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

4. Zakłada się ponadto zmianę brzmienia art. 9 ustawy o działalności ubezpieczeniowej w celu umożliwienia przekazywania danych o umowach ubezpieczenia:

1) Prezesowi Głównego Urzędu Ceł, w związku z toczącą się sprawą:

a) karną skarbową przeciwko będącej osobą fizyczną stronie umowy ubezpieczenia lub gwarancji ubezpieczeniowej,

b) karną skarbową o przestępstwo popełnione przy wykonywaniu czynności związanych z działalnością osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej, będącej stroną umowy ubezpieczenia lub gwarancji,

2) Rzecznikowi Ubezpieczonych, w zakresie zadań określonych ustawą, w związku z podjętą na wniosek podmiotu interwencją,

3) PBUK w zakresie zadań tego Biura,

4) jednostce prowadzącej centralną ewidencję pojazdów, w rozumieniu prawa o ruchu drogowym, w zakresie umów ubezpieczenia wymienionych w art. 4 pkt 1,

5) reasekuratorom w zakresie zawieranych umów reasekuracji,

6) innym zakładom ubezpieczeń dla potrzeb stosowania taryfy w zależności od długości okresu bezszkodowego lub ustalania proporcjonalnej odpowiedzialności, w przypadku zawarcia umów ubezpieczenia, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 3, na ten sam okres w dwóch lub więcej zakładach ubezpieczeń,

7) jednostce prowadzącej centralny rejestr obowiązkowych umów ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w art.9a.

8) podmiotom przetwarzającym, na zlecenie i pod nadzorem zakładu ubezpieczeń, dane dotyczące ubezpieczonych, ubezpieczających i uprawnionych z umów ubezpieczenia oraz administrujących indywidualnymi kontami jednostek uczestnictwa.

Wprowadzenie wyjątku od udzielania informacji w zakresie umów ubezpieczenia dla Prezesa Głównego Urzędu Ceł umożliwi posłużenie się umową ubezpieczenia lub gwarancją ubezpieczeniowej jako dowodami w sprawie umożliwiającymi porównanie wiarygodności danych zawartych w umowie

ubezpieczenia lub gwarancji ubezpieczeniowej z danymi zawartymi w zgłoszeniu celnym.

Zmiana w pkt 4 podyktowana jest koniecznością dostosowania przepisów ustawy o działalności ubezpieczeniowej do planowanego utworzenia centralnej ewidencji pojazdów na podstawie prawa o ruchu drogowym.

Propozycja w pkt 5 zmierza do zmiany kuriozalnej sytuacji, w której zakłady ubezpieczeń naruszały zakaz art.9 zawierając umowy reasekuracji. Działalność reasekuracyjna zakładów ubezpieczeń jest immanentną częścią działalności ubezpieczeniowej, dlatego zmiana w tym zakresie jest szczególnie ważna.

Propozycja wyrażona w pkt 6 zmierza do umożliwienia klientom wydawania zaświadczeń o przebiegu ubezpieczenia, co jest niezbędne do uzyskania kontynuacji zniżek składek ubezpieczeniowych w przypadku zmiany zakładu ubezpieczeń.

Projektowana zmiana określona w w/w pkt 7 oraz dodanym art.9a zmierza do utworzenia rejestru obowiązkowych umów ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Utworzenie tego rejestru jest niezbędne z uwagi na konieczność kontroli ubezpieczeń obowiązkowych. Przewiduje się, że podmiot prowadzący rejestr, zasady i zakres przekazywania danych do rejestru określać będzie Minister Finansów.

Uprawnienie do żądania przez Rzecznika Ubezpieczonych oraz Polskie Biuro Ubezpieczeń Komunikacyjnych informacji o zawartych umowach ubezpieczenia jest związane z zapewnieniem realizacji zadań, które mają te instytucje.

Propozycja wyrażona w pkt 8 zmierza do umożliwienia zakładom ubezpieczeń powierzenia prowadzenia rejestru danych o ubezpieczonych odrębnym podmiotom. Takie możliwości posiadają fundusze emerytalne (art.89 ustawy o funkcjonowaniu i organizacji funduszy emerytalnych). Rozwiązanie to jest niezbędne z uwagi na rozwój rynku finansowego, w tym działalności zakładów ubezpieczeń. W dotychczasowym stanie prawnym zakłady ubezpieczeń zmuszone byłyby do organizowania odrębnych prawnie i faktycznie centrów wprowadzania danych dla organizowania przez siebie zakładanych funduszy emerytalnych. Sytuacja taka prowadziłaby do niczym nieuzasadnionego wzrostu kosztów prowadzonych usług.

Utrzymywanie tego stanu prawnego dyskryminowałoby zakłady ubezpieczeń w stosunku do innych uczestników rynku usług finansowych, jak również pośrednio miałyby niekorzystne skutki dla klientów w postaci wyższych składek ubezpieczeniowych.

5. Projekt ponadto zmienia przepisy dotyczące środków własnych i możliwości zaliczenia do środków własnych określonych aktywów zakładu ubezpieczeń oraz kapitału pożyczek (art. 45a). Proponuje się przyjęcie generalnej definicji środków własnych jako aktywów zakładu ubezpieczeń z wyłączeniem aktywów przeznaczonych na pokrycie wszelkich przewidywalnych zobowiązań i wartości niematerialnych i prawnych. Przy ustalaniu środków własnych uwzględnia się:

- 1) opłaconą część kapitału akcyjnego (zakładowego) - wielkość dodatnia,
- 2) kapitał zapasowy - wielkość dodatnia,
- 3) kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny - wielkość dodatnia lub ujemna,
- 4) kapitał rezerwowy pozostały - wielkość dodatnia,
- 5) wielkości niematerialne i prawne - wielkość ujemna (z wyłączeniem nabytego użytkowania wieczystego i spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego),
- 6) nie podzielony wynik finansowy z lat ubiegłych: zysk - wielkość dodatnia, starta - wielkość ujemna,
- 7) wynik finansowy netto okresu sprawozdawczego: zysk - wielkość dodatnia, starta - wielkość ujemna,
- 8) połowę należnych wpłat na poczet kapitału akcyjnego w przypadku spółek akcyjnych - wartość dodatnia,
- 9) połowę należnych wpłat na poczet kapitału zakładowego, jeżeli co najmniej 25% kapitału zostało opłacone, w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych - wartość dodatnia.",

Ponadto proponuje się wprowadzenie możliwości zaliczenia do środków własnych różnicy między wartością bilansową a aktualną ceną sprzedaży aktywów oraz, pod określonymi warunkami, kapitału pożyczek.

Jednocześnie projekt przewiduje określone warunki jakie organ nadzoru bierze pod uwagę przy udzielaniu zgody na zaliczenie do środków własnych powyższych wartości.

Proponowane instrumenty poszerzają katalog środków pokrywających margines wypłacalności. Wprowadzenie tych rozwiązań pozwoli na uzyskanie lepszego standingu finansowego polskich firm ubezpieczeniowych i powinno w

znaczny sposób zwiększyć możliwość skutecznej konkurencji polskich zakładów ubezpieczeń z ubezpieczycielami zagranicznymi po 1 stycznia 1999r.

6. Nowelizacja ustawy zawiera wprowadzenie zmian w art. 11d ustawy o działalności ubezpieczeniowej. Przewiduje się wprowadzanie przepisów nakładających obowiązek uzyskiwania zezwolenia lub notyfikacji Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych w przypadku obejmowania akcji lub praw z akcji zakładów ubezpieczeń. Zmiana ma na celu uzupełnienie istniejącej luki; nie ma bowiem podstaw do odmiennego traktowania pierwotnego i wtórnego nabycia akcji lub praw z akcji. Z tego też względu projekt wprowadza przepis dotyczący nabywania udziałów lub praw z udziałów towarzystw ubezpieczeń wzajemnych. Obecne przepisy nie zawierają w tym zakresie żadnych regulacji. Zgodnie z zasadą równego traktowania podmiotów gospodarczych, wprowadza się przepisy o odpowiednim stosowaniu art. 11d w stosunku do nabywania albo obejmowania udziałów lub praw z udziałów towarzystw ubezpieczeń wzajemnych.

Dodatkowo wprowadzony zostaje art. 11e zgodnie, z którym po uzyskaniu przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej podmiot zamierzający zbyć i nabyć akcje lub prawa z akcji albo objąć akcje lub prawa z akcji będzie obowiązany:

1) powiadomić Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, w ciągu 7 dni od dnia zbycia lub nabycia akcji lub praw z akcji albo objęcia akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń w ilości zapewniającej przekroczenie 10% głosów na walnym zgromadzeniu lub

2) uzyskać zgodę Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych na zbycie lub nabycie akcji lub praw z akcji albo objęcia akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń zapewniających przekroczenie odpowiednio 20%, 33%, 50% głosów na walnym zgromadzeniu.

Zapis ten jest spełnieniem wymogu art. 15 Dyrektywy Rady 92/49/EWG oraz art. 14 Dyrektywy Rady 92/96/EWG.

7. Nowelizacja ustawy zawiera ponadto wytyczne dla wydania rozporządzeń, oraz przemianowuje akty które dotychczas miały formę zarządzeń, a w związku z wejściem w życie nowej Konstytucji muszą zostać przekształcone w akty normatywne.

8. Projekt przewiduje w art. 90e wprowadzenie zasad kontroli ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów zarejestrowanych za granicą. Proponuje się niedopuszczenie do wjazdu na teren Polski pojazdów, których posiadacze nie posiadają ważnego

ubezpieczenia OC oraz niedopuszczenie do wyjazdu z Polski pojazdów tych cudzoziemców, którzy nie posiadali ubezpieczenia, bez uiszczenia opłaty za brak tego ubezpieczenia. Regulacja ta jest niezbędna z uwagi na ochronę obywateli polskich przed szkodami komunikacyjnymi wyrządzonymi przez nieubezpieczonych cudzoziemców.

9. Wyłączenie stosowania rozdziału 10 ustawy w stosunku do zagranicznych zakładów ubezpieczeń oznacza, że ich przynależność do Polskiej Izby Ubezpieczeń będzie nieobowiązkowa.

10. Projekt ustawy został zaopiniowany przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej. UKIE wskazywało na dwie podstawowe niezgodności projektu z wymogami zawartymi w art.15 Dyrektywy Rady 92/49/EWG oraz art. 14 Dyrektywy Rady 92/96/EWG:

- w zakresie informowania organu nadzoru o przekroczeniu określonej wysokości udziałów skutkującym zwiększeniem ilości głosów z akcji do poziomu przekraczającego 20, 33 i 50%; (9art. 11d),
- w zakresie nadzoru państwa macierzystego nad oddziałem zagranicznego zakładu ubezpieczeń (art.42k ust.1).

Układ Europejski w art. 44 postanawia aby w okresie przejściowym (do 10 lat od wejścia w życie Układu Europejskiego) Polska ułatwiła podejmowanie działalności na swoim terytorium przedsiębiorstwom i obywatelom Wspólnoty. Zgodnie z postanowieniami pkt (I) powyższego artykułu oraz Załącznika XIIc dla sektora ubezpieczeń proces ten będzie przebiegał stopniowo, nie dłużej niż do końca okresu przejściowego. Z tego względu rozwiązania zawarte w art.11d oraz art.42 k ust.1 są zgodne z postanowieniami Układu Europejskiego.

W celu uzyskania pełnej zgodności z dyrektywami Unii Europejskiej, zgodnie z sugestią UKIE, do projektu zostały wprowadzone regulacje w zakresie nadzoru państwa macierzystego nad oddziałami zagranicznego zakładu ubezpieczeń z krajów Unii Europejskiej (art.11f) oraz wysokości progów zbycia i nabycia akcji lub udziałów określonych w w/w przepisach dyrektyw (art.42k ust.2) uzależniające wejście tych przepisów od wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. Wprowadzenie tych zapisów pozwoliło UKIE na wydanie opinii, że zapewnią one pełną zgodność ustawy z prawem Unii Europejskiej z chwilą uzyskania przez Polskę statusu państwa członkowskiego.

Ustawa o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej ma wejść w życie 1 stycznia 1999 r. Jest to zgodne z kalendarzem zobowiązań Polski w stosunku do OECD i Unii Europejskiej.

Projekt ustawy poddano uzgodnieniom międzyresortowym.

Ponadto projekt ustawy został zaopiniowany przez Polską Izbę Ubezpieczeń, będącą samorządem gospodarczym zakładów ubezpieczeń, Rzecznika Ubezpieczonych i Stowarzyszenie Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych. Nadesłane uwagi zostały uzgodnione.

Uchwalenie projektu nie spowoduje żadnych skutków finansowych dla budżetu państwa.

10)

KOMITET INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

p.o. SEKRETARZA

Maria Karasińska - Fendler

Podsekretarz Stanu

Sekr.Min.MKF / 434 / 98 / DHPiST-im

Warszawa, 21.09.98 r.

Pan

Aleksander Proksa

Sekretarz Rady Ministrów

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym nowym tekstem projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej (pismo nr RM-10-63-98), uprzejmie informuję, że opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej została wyrażona pismem z 10 września 1998 r. (pismo nr Sekr.Min. MKF/379/98/DHPiST-im). Zmiany wprowadzone do nowego tekstu projektu nie zmieniają konkluzji opinii.

W załączeniu przekazuję kopię opinii.

Z poważaniem,

Maria Karasińska - Fendler

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Leszek Balcerowicz
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Finansów

KOMITET INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

p.o. **SEKRETARZA**

Maria Karasińska - Fendler

Podsekretarz Stanu

Sekr.Min.MKF / 349 / 98 /DHPiST-im

Warszawa, 10.08.98 r.

Pan

Aleksander Proksa

Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez p.o. Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Marię Karasińską - Fendler, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr FI/1629/LE/KP/98; Nowy Tekst), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

1. W prawie wspólnotowym kwestie zawarte w przedłożonym projekcie ustawy regulowane są przez Dyrektywę Rady 92/49/EWG z 18 czerwca 1992r. w sprawie koordynacji przepisów prawnych dotyczących ubezpieczeń bezpośrednich z wyjątkiem ubezpieczeń na życie, zmieniającą Dyrektywę Rady 73/239/EWG oraz Dyrektywę Rady 88/357/EWG (Dz. Urz. WE nr L 228, 11.08.92), a także przez Dyrektywę Rady 64/225/EWG z 25 lutego 1964r. dotyczącą zniesienia ograniczeń w swobodnym osiedlaniu się i świadczeniu usług w zakresie reasekuracji i retrocesji (Dz. Urz. WE nr L 56, 4.04.64) oraz Dyrektywę Rady 92/96/EWG z 10 listopada 1992r., dotyczącą koordynacji przepisów prawnych dotyczących bezpośrednich ubezpieczeń na życie (Dz. Urz. WE nr L 360, 9.12.92) i Dyrektywę Rady 79/267/WEG z 5 marca 1979r. dotyczącą koordynacji ustawodawstwa regulującego podejmowanie i

prowadzenie bezpośredniej działalności ubezpieczeniowej na życie (Dz. Urz. WE nr L 63, 13.03.79).

II. Przedłożony projekt ustawy pozostaje w zgodności z ogólnymi zasadami prawa wspólnotowego, w szczególności tymi, które dotyczą swobody świadczenia usług. Przedłożony projekt ma na celu między innymi umożliwienie działania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej zagranicznych zakładów ubezpieczeń.

III. Zgodnie z postanowieniami art. 15 Dyrektywy Rady 92/49/EWG oraz art. 14 Dyrektywy Rady 92/96/EWG Państwa Członkowskie zobowiążą wszelkie osoby fizyczne i prawne zamierzające nabyć bezpośrednio lub pośrednio kwalifikowany pakiet akcji podmiotu ubezpieczeniowego do poinformowania o tym odnośnych władz państwa macierzystego określając wielkość udziałów. Osoby takie są także zobowiązane poinformować organy państwa macierzystego o zamiarze zwiększenia wielkości udziałów kwalifikowanych skutkującym zwiększeniem liczby głosów z akcji lub wielkości posiadanego kapitału do poziomu przekraczającego 20, 33 albo 50 % akcji albo podobnego, w wyniku czego zakład ubezpieczeniowy stanie się podmiotem zależnym od tych akcjonariuszy. Podobnie zbycie kwalifikowanego pakietu akcji podmiotu ubezpieczeniowego oraz zamiar zmniejszenia wielkości udziału kwalifikowanego w stopniu powodującym zmniejszenie udziału w prawach głosów lub kapitale poniżej 20, 33 albo 50 % lub w wyniku czego zakład ubezpieczeniowy przestanie być jednostką zależną, wymaga powiadomienia o tym odnośnych władz państwa macierzystego.

Przedłożony projekt ustawy w art. 11d wprowadza progi 25, 50 i 75%. Dodaje jednocześnie art. 11e., który gwarantuje, że wraz z uzyskaniem przez Rzeczpospolitą Polską statusu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, wysokość progów będzie zgodna z wskazanymi przepisami dyrektyw. Wprowadzona zostanie również kontrola zbywania akcji zakładów ubezpieczeń.

IV. Zgodnie z postanowieniami art. 9 ust. 1 Dyrektywy Rady 92/49/EWG nadzór nad głównymi oddziałami zakładów ubezpieczeń sprawuje państwo macierzyste danego oddziału. Przedłożony projekt ustawy w art. 42k. 1 powierza nadzór Państwowemu Urzędowi Nadzoru Ubezpieczeń, jednocześnie jednak art. 42k. 2 stanowi, że wraz z wstąpieniem Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej nadzór ten sprawować będzie organ nadzoru państwa macierzystego.

V. Układ Europejski w art. 44 postanawia aby w okresie przejściowym (do 10 lat od wejścia w życie Układu Europejskiego) Polska ułatwiła podejmowanie działalności na swoim terytorium przedsiębiorstwom i obywatelom Wspólnoty. Zgodnie z postanowieniami pkt (I) powyższego artykułu oraz Załącznika XIIc dla sektora ubezpieczeń proces ten będzie przebiegał stopniowo, nie dłużej niż do końca okresu przejściowego. Dlatego też należy uznać, iż rozwiązania zawarte w art. 11e. oraz art. 42k. 2 są zgodne z postanowieniami Układu Europejskiego.

V. Dyrektywa Rady 79/267/EWG wyznacza w art. 8 dla każdego państwa członkowskiego z osobna zindywidualizowane prawne formy działania, w ramach których prowadzić można działalność ubezpieczeniową. Postanowienia tej dyrektywy nie dotyczą więc Polski, jako państwa nie będącego obecnie członkiem Unii Europejskiej.

VI. Należy podkreślić, że kwestie zasad i ograniczeń odpowiedzialności zakładów ubezpieczeń, a także inne szczegółowe kwestie dotyczące działalności ubezpieczeniowej należą do kompetencji państw członkowskich i powinny być regulowane przez przepisy prawa krajowego.

VII. W konkluzji stwierdzam, że przedłożony projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej (Nowy Tekst) nie jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, nie narusza natomiast postanowień Układu Europejskiego. Zapowiedź dostosowania wysokości progów, wprowadzenia kontroli zbywania akcji zakładów ubezpieczeń jak również powierzenia nadzoru nad głównymi oddziałami zakładów ubezpieczeń państwu macierzystemu zawarta w art. 11e. oraz w art. 42k. pkt 2 przedłożonego projektu ustawy zapewni zgodność ustawy z prawem Unii Europejskiej z chwilą uzyskania przez Polskę statusu państwa członkowskiego.

Z poważaniem

Do uprzejmej wiadomości:
Leszek Balcerowicz
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Finansów

Projekt

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW INSTYTUCJI
FINANSOWYCH**
z dnia.....

w sprawie wysokości procentu składki wnoszonej przez zakłady ubezpieczeń na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego oraz terminów wpłat oddzielnie dla ubezpieczeń określonych w dziale I i II.

Na podstawie art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62, z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769 poz. 770 i Nr 139, poz. 934) zarządza się, co następuje:

§1. Zakłady ubezpieczeń prowadzące działalność ubezpieczeniową w zakresie działu I płacą 0% składki na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

§2. (1) Zakłady ubezpieczeń prowadzące działalność ubezpieczeniową w dziale II w zakresie:

- 1) obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów,
  - 2) obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego
- wnoszą na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego 2% zainkasowanej składki brutto z działalności bezpośredniej.

§3. Wpłaty, o których mowa w § 2, zakłady ubezpieczeń wnoszą w terminie 30 dni od upływu kwartału kalendarzowego, w którym zostały zainkasowane.

§4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW
INSTYTUCJI FIANASOWYCH

Uzasadnienie

Niniejszy projekt zastępuje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 marca 1996r. (Dz.U. z 1996r. Nr 35, poz. 152) w sprawie wysokości procentu składki wnoszonej przez zakłady ubezpieczeń na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego oraz terminów wpłat oddzielnie dla ubezpieczeń określonych w dziale I i II.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej zmienia delegacje ustawowe aktów wykonawczych w celu dostosowania do wymogów nowej Konstytucji i ustawy o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997r. Nr 141, poz. 943) wchodzącej w życie 1 stycznia 1999r.

Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 1 pkt. 24 projektu.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW INSTYTUCJI
FINANSOWYCH

z dnia

w sprawie określenia warunków zwalniania niektórych osób wykonujących działalność agencyjną od obowiązku jej wykonywania przy pomocy osób fizycznych posiadających zezwolenie Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń na wykonywanie czynności agenta ubezpieczeniowego.

Na podstawie art. 37 e. ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934) zarządza się co następuje:

§ 1.

Warunkiem zwolnienia niektórych osób, wykonujących działalność agencyjną, od obowiązku jej wykonywania przy pomocy osób fizycznych posiadających zezwolenie Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń na wykonywanie czynności agenta ubezpieczeniowego, jest wykonywanie działalności agencyjnej jako działalności uzupełniającej związanej z podstawowym zakresem działalności danego podmiotu gospodarczego.

§ 2.

Zwolnienie, o którym mowa w § 1, nie może dotyczyć osób prowadzących działalność agencyjną na rzecz zakładów ubezpieczeń posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w zakresie działu I ubezpieczenia na życie, wymienionego w załączniku do ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62, z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934);

§ 3.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW
INSTYTUCJI FINANSOWYCH

Uzasadnienie

Niniejszy projekt zastępuje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 listopada 1995r. (MP. z 1995r. Nr 59, poz. 661) w sprawie określenia warunków zwalniania niektórych osób wykonujących działalność agencyjną od obowiązku jej wykonywania przy pomocy osób fizycznych posiadających zezwolenie Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń na wykonywanie czynności agenta ubezpieczeniowego.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej zmienia delegacje ustawowe aktów wykonawczych w celu dostosowania do wymogów nowej Konstytucji i ustawy o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997r. Nr 141, poz. 943) wchodzącej w życie 1 stycznia 1999r.

Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 1 pkt. 13 projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Projekt

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW INSTYTUCJI
FINANSOWYCH
z dnia .....
w sprawie zasad reasekuracji ryzyk ubezpieczeniowych za granicą

Na podstawie art. 58 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej. (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62, z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934); zarządza się, co następuje :

§ 1.

Zakłady ubezpieczeń mogą reasekurować swoje ryzyka u reasekuratorów zagranicznych, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.

§ 2.

1. Zakład ubezpieczeń w zawieranych umowach reasekuracyjnych nie może zobowiązać się do przekazania:

- 1) jednemu reasekuratorowi zagranicznemu więcej niż 15% składki przypisanej brutto ze wszystkich ubezpieczeń bezpośrednich w danym roku obrotowym,
- 2) łącznie więcej niż 20% składki przypisanej brutto ze wszystkich ubezpieczeń bezpośrednich w danym roku obrotowym :

- a) reasekuratorom zagranicznym należącym do tej samej grupy przedsiębiorstw,
- b) reasekuratorom zagranicznym należącym do tej samej grupy przedsiębiorstw co zakład ubezpieczeń.

2. Przez "tę samą grupę przedsiębiorstw" rozumie się co najmniej dwa przedsiębiorstwa, powiązane w ten sposób, że jedno z nich:

- 1) posiada większość głosów w organach stanowiących innego przedsiębiorstwa, lub
- 2) jest uprawnione do powoływania lub odwoływania większości członków organów zarządzających innego przedsiębiorstwa.

§ 3.

Zakład ubezpieczeń w zawieranych umowach reasekuracyjnych nie może zobowiązać się do przekazania reasekuratorom zagranicznym mającym siedzibę na terytorium jednego państwa, z wyjątkiem państw należących do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), więcej niż 25% składki przypisanej brutto ze wszystkich ubezpieczeń bezpośrednich w danym roku obrotowym.";

§ 4.

Minister Właściwy Do Spraw Instytucji Finansowych na wniosek zakładu ubezpieczeń może wyrazić zgodę na odstępianie od zasad określonych w niniejszym rozporządzeniu, jeżeli z przedstawionego Ministrowi Właściwemu Do Spraw Instytucji Finansowych programu reasekuracji zagranicznej wynika, że odstępianie takie zapewni zwiększenie bezpieczeństwa jego gospodarki finansowej.

§ 5.

Do zobowiązań wynikających z umów reasekuracyjnych zawartych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie przepisy rozporządzenia, o którym mowa w § 6.

§ 6

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW
INSTYTUCJI FINANSOWYCH

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt zastępuje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 1995r. (Dz.U. z 1995r. Nr 143, poz. 707) w sprawie zasad reasekuracji ryzyk ubezpieczeniowych za granicą.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej zmienia delegacje ustawowe aktów wykonawczych w celu dostosowania do wymogów nowej Konstytucji i ustawy o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997r. Nr 141, poz. 943) wchodzącej w życie 1 stycznia.

Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 1 pkt. 28 projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW INSTYTUCJI
FINANSOWYCH
z dnia .....

**w sprawie sposobu wyliczenia i wysokości marginesu wypłacalności oraz
minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego dla każdego rodzaju
ubezpieczeń oraz dla działalności reasekuracyjnej.**

Na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Sposób wyliczenia i wysokość marginesu wypłacalności

§ 1. Margines wypłacalności zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność w grupach 1, 2 i 4 działu I, wymienionych w załączniku do ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934) zwanej dalej ustawą, wylicza się w sposób określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 2. Margines wypłacalności zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność w grupie 3 działu I, wymienionej w załączniku do ustawy, wylicza się w sposób określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 3. Margines wypłacalności zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność w grupie 5 działu I, wymienionej w załączniku do ustawy, wylicza się w sposób określony w ust. 2, przy uwzględnieniu określenia zawartego w ust. 5 załącznika nr 3 do rozporządzenia.

§ 4. Jeżeli zakład ubezpieczeń prowadzi działalność w kilku grupach działu I załącznika do ustawy, wymagających obliczenia marginesu wypłacalności według różnych metod, margines wypłacalności zakładu ubezpieczeń odpowiada wówczas sumie kwot określających wyliczone zgodnie z załącznikami, o których mowa w § 1, 2 i 3, marginesy wypłacalności dla poszczególnych rodzajów ubezpieczeń.

§ 5. Margines wypłacalności zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność w dziale II załącznika do ustawy wylicza się w sposób określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

Rozdział 2

Minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego

§ 6. 1. Minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego dla zakładu ubezpieczeń, który prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej, wynosi:

- 1) dla działu I załącznika do ustawy: równowartość w złotych 800 000 ECU,
- 2) dla działu II załącznika do ustawy:
  - a) równowartość w złotych 300 000 ECU dla każdej z grup: 1-8, 16 i 18 wymienionych w załączniku do ustawy,
  - b) równowartość w złotych 200 000 ECU dla każdej z grup: 9 i 17 wymienionych w załączniku do ustawy,
  - c) równowartość w złotych 400 000 ECU dla każdej z grup: 10-13 i 15 wymienionych w załączniku do ustawy,
  - d) równowartość w złotych 400 000 ECU dla grupy 14 wymienionej w załączniku do ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Jeżeli udział zbioru składki przypisanej z tytułu ubezpieczeń ryzyk grupy 14 działu II, wymienionej w załączniku do ustawy, przekroczy 4% zbioru składki przypisanej z tytułu ubezpieczeń ryzyk pozostałych grup tego działu lub zbiór składki przypisanej z tytułu ubezpieczeń ryzyk grupy 14 działu II, wymienionej w załączniku do ustawy, w każdym z trzech ostatnich lat obrotowych przekroczy równowartość w złotych 2 500 000 ECU, minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego powinna wówczas wynosić równowartość w złotych 1 400 000 ECU.

§ 7. 1. Minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego dla zakładu ubezpieczeń, który prowadzi działalność w formie towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, wynosi:

- 1) dla działu I załącznika do ustawy: równowartość w złotych 600 000 ECU,
- 2) dla działu II załącznika do ustawy:
  - a) równowartość w złotych 225 000 ECU dla każdej z grup: 1-8, 16 i 18 wymienionych w załączniku do ustawy,
  - b) równowartość w złotych 150 000 ECU dla każdej z grup: 9 i 17 wymienionych w załączniku do ustawy,
  - c) równowartość w złotych 300 000 ECU dla każdej z grup: 10-13 i 15 wymienionych w załączniku do ustawy,
  - d) równowartość w złotych 300 000 ECU dla grupy 14 wymienionej w załączniku do ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Jeżeli udział zbioru składki przypisanej z tytułu ubezpieczeń ryzyk grupy 14 działu II, wymienionej w załączniku do ustawy, przekroczy 4% zbioru składki przypisanej z tytułu ubezpieczeń ryzyk pozostałych grup tego działu lub zbiór składki przypisanej z tytułu ubezpieczeń ryzyk grupy 14 działu II, wymienionej w załączniku do ustawy, w każdym z trzech ostatnich lat obrotowych przekroczy równowartość w złotych 2 500 000 ECU, minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego powinna wówczas wynosić równowartość w złotych 1 050 000 ECU.

§ 8. 1. Przepisów § 7 nie stosuje się do towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, uznanych za małe na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy, prowadzących działalność w dziale I załącznika do ustawy, jeżeli:

- 1) statut towarzystwa przewiduje możliwość pobrania dodatkowych składek lub redukcję świadczeń,
- 2) zbiór składki przypisanej przynajmniej w jednym roku obrotowym w ciągu trzech ostatnich lat obrotowych nie przekroczy równowartości w złotych 500 000 ECU.

2. Jeżeli w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, o których mowa w ust. 1, zbiór składki przypisanej w każdym z ostatnich trzech lat obrotowych przekroczy równowartość w złotych 500 000 ECU, towarzystwa te są zobowiązane zgromadzić na koniec kolejnego czwartego roku obrotowego środki własne przewyższające minimalny kapitał gwarancyjny według następujących zasad:

Zbiór składki przypisanej w ostatnim roku obrotowym stanowiący	Minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego stanowiąca równowartość
w złotych kwoty	w złotych kwoty wyrażonej w ECU
wyrażonej w ECU	
większy niż 500 000	100 000
większy niż 1 000 000	200 000
większy niż 1 500 000	300 000
większy niż 2 000 000	400 000
większy niż 2 500 000	500 000
większy niż 3 000 000	600 000

3. Przepisów § 7 nie stosuje się do małych towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, prowadzących działalność w dziale II załącznika do ustawy, jeżeli spełniają następujące warunki:

- 1) statut towarzystwa przewiduje możliwość pobrania dodatkowych składek lub redukcję świadczeń,
- 2) towarzystwo nie prowadzi ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej - poza przypadkiem, gdy ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej jest związane z głównym ryzykiem i jest objęte tą samą umową ubezpieczenia,
- 3) towarzystwo nie prowadzi ubezpieczeń w grupach 14-16 działu II, wymienionych w załączniku do ustawy,
- 4) zbiór składki przypisanej w ostatnim roku obrotowym nie przekracza równowartości w złotych 1 000 000 ECU,
- 5) przynajmniej 75% zbioru składki przypisanej w ostatnim roku obrotowym pochodzi od członków uprawnionych do głosowania na walnym zgromadzeniu.

§ 9. Minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego zakładu ubezpieczeń, który ma zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie kilku grup ubezpieczeń, jest równa najwyższemu z minimalnych kapitałów gwarancyjnych określonych dla tych grup.

§ 10. Przez określenie "zbiór składki przypisanej" rozumie się łączną sumę przypisanych w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy składek z ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji czynnej po uwzględnieniu wszelkich dodatków i uzupełnień i po skorygowaniu o wszelkie storna, rabaty, upusty i bonifikaty. Jeżeli zakład ubezpieczeń działa krócej niż rok, wysokość zbioru składki przypisanej oblicza się korygując uzyskany wynik w drodze podzielenia go przez ułamek wyrażający stosunek liczby miesięcy prowadzenia przez zakład ubezpieczeń działalności do liczby miesięcy w roku.

§ 11. Do zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność reasekuracyjną § 6-10 stosuje się odpowiednio.

§ 12. Do wyliczania równowartości w złotych kwoty wyrażonej w ECU przyjmuje się kurs średni walut obcych Narodowego Banku Polskiego według tabeli kursów nr 1 każdego roku.

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

Załączniki

Załącznik nr 1

SPOSÓB WYLICZENIA MARGINESU WYPŁACALNOŚCI ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ PROWADZĄCEGO DZIAŁALNOŚĆ W GRUPACH 1, 2 I 4 DZIAŁU I, WYMNIENIONYCH W ZAŁĄCZNIKU DO USTAWY

1. W grupach 1, 2 i 4 działu I, wymienionych w załączniku do ustawy, margines wypłacalności (MW) równa się sumie dwóch składników S1 i S2:

1) składnik S1 oblicza się w sposób następujący:

a) jeśli $B < 85\%$, to $S1 = 4\% \times A \times 85\%$,

b) jeśli $B \geq 85\%$, to $S1 = 4\% \times A \times B$,

gdzie:

B - oznaczający stosunek procentowy sumy: rezerwy składki na udziale własnym i rezerwy na pokrycie ryzyka niewygasłego na udziale własnym oraz rezerwy ubezpieczeń na życie z ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji czynnej na udziale własnym zakładu ubezpieczeń do sumy: rezerwy składki brutto i rezerwy na pokrycie ryzyka niewygasłego brutto oraz rezerwy ubezpieczeń na życie z ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji czynnej brutto, według stanu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego,

A - współczynnik oznaczający sumę rezerwy składki brutto i rezerwy na pokrycie ryzyka niewygasłego brutto oraz rezerwy ubezpieczeń na życie z ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji czynnej brutto,

2) składnik S2 oblicza się wyłącznie w przypadku umów ubezpieczenia, dla których wielkość ryzyka brutto zakładu ubezpieczeń jest nieujemna, w sposób następujący:

a) jeśli $D < 50\%$, to $S2 = W \times C \times 50\%$,

b) jeśli $D \geq 50\%$, to $S2 = W \times C \times D$,

gdzie:

D - współczynnik oznaczający stosunek procentowy wielkości ryzyka na udziale własnym zakładu ubezpieczeń do wielkości ryzyka brutto zakładu ubezpieczeń, według stanu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego,

W - współczynnik wynoszący:

- 0,1% w ubezpieczeniach na wypadek śmierci, jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres nie przekraczający 3 lat,

- 0,15% w ubezpieczeniach na wypadek śmierci, jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres przekraczający 3 lata, ale nie przekraczający 5 lat,

- 0,3 % w pozostałych ubezpieczeniach na życie,

C - współczynnik oznaczający wielkość ryzyka zakładu ubezpieczeń brutto.

2. Przez określenie "wielkość ryzyka brutto zakładu ubezpieczeń" rozumie się różnicę pomiędzy określoną w umowie ubezpieczenia sumą ubezpieczenia na wypadek śmierci ubezpieczonego lub dożycia przez niego określonego wieku a sumą rezerwy ubezpieczeń na życie brutto, rezerwy składki brutto i rezerwy na

pokrycie ryzyka niewygasłego brutto, przy czym rezerwy te dotyczą ryzyka śmierci ubezpieczonego lub dożycia przez niego określonego wieku.

3. Przez określenie "wielkość ryzyka na udziale własnym zakładu ubezpieczeń" rozumie się wielkość ryzyka brutto zakładu ubezpieczeń, pomniejszoną o udział reasekuratorów i retrocesjonariuszy.

Załącznik nr 2

SPOSÓB WYLICZENIA MARGINESU WYPŁACALNOŚCI ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ PROWADZĄCEGO DZIAŁALNOŚĆ W GRUPIE 3 DZIAŁU I, WYMIENIONEJ W ZAŁĄCZNIKU DO USTAWY

1. W grupie 3 działu I, wymienionej w załączniku do ustawy, margines wypłacalności (MW) oblicza się w sposób następujący:

a) jeśli $F < 85\%$, to $MW = (4\% \times E1 + 1\% \times E2) \times 85\%$,

b) jeśli $F \geq 85\%$, to $MW = (4\% \times E1 + 1\% \times E2) \times F$,

gdzie:

F - współczynnik oznaczający stosunek procentowy rezerwy ubezpieczeń na życie na udziale własnym zakładu ubezpieczeń do rezerwy ubezpieczeń na życie brutto, według stanu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego,

E1 - współczynnik oznaczający rezerwę ubezpieczeń na życie brutto, w przypadku gdy zakład ubezpieczeń ponosi ryzyko inwestycyjne, przez co rozumie się, że wynik funduszu ubezpieczeniowego obciąża zakład ubezpieczeń,

E2 - współczynnik oznaczający rezerwę ubezpieczeń na życie brutto, w przypadku gdy zakład ubezpieczeń nie ponosi ryzyka inwestycyjnego, a umowa ubezpieczenia została zawarta na okres przekraczający 5 lat i koszty administracyjne przeznaczone na pokrycie wydatków związanych z zarządzaniem, wyszczególnione w umowie ubezpieczenia, rozłożone są na okresy przekraczający 5 lat.

2. Jeżeli umowa ubezpieczenia obejmuje ryzyko śmierci, to w przypadku umów ubezpieczenia, dla których wielkość ryzyka brutto zakładu ubezpieczeń jest nieujemna, do wyniku otrzymanego zgodnie z ust. 1 dodaje się składnik S1, który oblicza się w sposób następujący:

a) jeśli $D < 50\%$, to $S1 = 0,3\% \times C \times 50\%$,

b) jeśli $D \geq 50\%$, to $S1 = 0,3\% \times C \times D$,

gdzie:

D - współczynnik oznaczający stosunek procentowy wielkości ryzyka zakładu ubezpieczeń na udziale własnym do wielkości ryzyka zakładu ubezpieczeń brutto, według stanu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego,

C - współczynnik oznaczający wielkość ryzyka brutto zakładu ubezpieczeń.

3. Przez określenie "wielkość ryzyka brutto zakładu ubezpieczeń" rozumie się różnicę pomiędzy określoną w umowie ubezpieczenia sumą ubezpieczenia na wypadek śmierci ubezpieczonego lub dożycia przez niego określonego wieku a sumą rezerwy ubezpieczeń na życie brutto, rezerwy składki brutto i rezerwy na pokrycie ryzyka niewygasłego brutto, przy czym rezerwy te dotyczą ryzyka śmierci ubezpieczonego lub dożycia przez niego określonego wieku.

4. Przez określenie "wielkość ryzyka na udziale własnym zakładu ubezpieczeń" rozumie się wielkość ryzyka brutto zakładu ubezpieczeń, pomniejszoną o udział reasekuratorów i retrocesjonariuszy.

Załącznik nr 3

SPOSÓB WYLICZENIA MARGINESU WYPŁACALNOŚCI ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ PROWADZĄCEGO DZIAŁALNOŚĆ W DZIALE II ZAŁĄCZNIKA DO USTAWY

1. W dziale II załącznika do ustawy margines wypłacalności (MW) stanowi większy z dwóch marginesów wypłacalności obliczonych na podstawie składek (MW1) bądź na podstawie przeciętnej rocznej kwoty odszkodowań (MW2) z ostatnich 36 lub 84 miesięcy albo z okresu całej działalności, gdy zakład ubezpieczeń prowadzi działalność krócej niż odpowiednio 36 lub 84 miesiące. Okres 84 miesięcy stosuje się, gdy co najmniej 50% składek w ostatnich 12 miesiącach przypada na ryzyka burzy, gradu, mrozu lub ubezpieczenie kredytu.

W przypadku gdy ustalenie wielkości rezerwy na nie wypłacone odszkodowania jest niemożliwe ze względu na tworzenie w przeszłości rezerwy na koszty, uwzględnia się przeciętną roczną kwotę odszkodowań za okres ostatnich 3 lub 7 lat obrotowych. Okres 7 lat stosuje się, gdy co najmniej 50 % składek w ostatnich 12 miesiącach przypada na ryzyka burzy, gradu, mrozu lub ubezpieczenie kredytu.

MW = MW1, gdy MW1 $\geq$ MW2,

MW = MW2, gdy MW1 < MW2,

gdzie:

MW1 - oznacza wysokość marginesu wypłacalności na podstawie składek,

MW2 - oznacza wysokość marginesu wypłacalności na podstawie przeciętnej rocznej sumy odszkodowań.

2. Wysokość marginesu wypłacalności na podstawie składek (MW1) oblicza się w sposób następujący:

a) jeśli G $\leq$ (równowartość w złotych 10 000 000 ECU), to

MW1 = 18% x G x 50%, gdy H < 50%,

MW1 = 18% x G x H, gdy H $\geq$ 50%,

b) jeśli G > (równowartość w złotych 10 000 000 ECU), to

MW1 = [18% x P1 + 16% x (G-P1)] x 50%, gdy H < 50%,

MW1 = [18% x P1 + 16% x (G-P1)] x H, gdy H $\geq$ 50%,

gdzie:

P1 - oznacza równowartość w złotych 10 000 000 ECU,

G - współczynnik oznaczający zbiór składki przypisanej z ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji czynnej brutto w okresie ostatnich 12 miesięcy (lub w okresie całej działalności, gdy zakład ubezpieczeń prowadzi działalność krócej niż rok),

H - oznacza współczynnik reasekuracyjny.

3. Wysokość marginesu wypłacalności na podstawie przeciętnej rocznej sumy odszkodowań (MW2) oblicza się w sposób następujący:

a) jeśli J $\leq$ (równowartość w złotych 7 000 000 ECU), to

MW2 = 26% x J x 50%, gdy H < 50%,

MW2 = 26% x J x H, gdy H $\geq$ 50%,

b) jeśli J > (równowartość w złotych 7 000 000 ECU), to

MW2 = [26% x P2 + 23% x (J-P2)] x 50%, gdy H < 50%,

MW2 = [26% x P2 + 23% x (J-P2)] x H, gdy H $\geq$ 50%,

gdzie:

P2 - oznacza równowartość w złotych 7 000 000 ECU,

J - współczynnik oznaczający przeciętną sumę odszkodowań,

H - oznacza współczynnik reasekuracyjny.

4. Przez określenie "przeciętna suma odszkodowań" rozumie się łączną sumę odszkodowań brutto z ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji czynnej, zmniejszonych o otrzymane zwroty, regresy i odzyski, wypłaconych w całym rozpatrywanym okresie (zgodnie z ust. 1, 36 lub 84 miesiące albo okres całej działalności, gdy zakład ubezpieczeń prowadzi działalność krócej niż odpowiednio 36 lub 84 miesiące), do której dodaje się kwotę rezerwy na nie wypłacone odszkodowania brutto według stanu na koniec rozpatrywanego okresu i odejmuje się kwotę rezerwy na nie wypłacone odszkodowania brutto, występującą na początku rozpatrywanego okresu, a następnie dzieli się przez długość rozpatrywanego okresu (liczbę miesięcy w okresie, o którym mowa w ust. 1).

5. Przez określenie "współczynnik reasekuracyjny" rozumie się stosunek procentowy łącznej sumy odszkodowań na udziale własnym (po potrąceniu udziału reasekuratorów i retrocesjonariuszy) wypłaconych w okresie ostatnich 12 miesięcy (lub w okresie całej działalności, gdy zakład ubezpieczeń prowadzi działalność krócej niż rok), po potrąceniu wszelkich zwrotów, regresów i odzysków, zwiększonej o kwotę rezerwy na nie wypłacone odszkodowania na udziale własnym na koniec tego okresu i zmniejszonej o kwotę rezerwy na nie wypłacone odszkodowania na udziale własnym na początek tego okresu, do sumy odszkodowań brutto wypłaconych w tym okresie, skorygowanej o zwiększenie lub zmniejszenie rezerwy na nie wypłacone odszkodowania brutto.

Uzasadnienie

Niniejszy projekt zastępuje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 17 października 1995r. (Dz.U. z 1995r. Nr 127, poz. 606) w sprawie sposobu wyliczenia i wysokości marginesu wypłacalności oraz minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego dla każdego rodzaju ubezpieczeń oraz dla działalności reasekuracyjnej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej zmienia delegacje ustawowe aktów wykonawczych w celu dostosowania do wymogów nowej Konstytucji i ustawy o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997r. Nr 141, poz. 943) wchodzącej w życie 1 stycznia 1999r.

Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 1 pkt. 22 projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Projekt

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW INSTYTUCJI
FINANSOWYCH**

z dnia .....

w sprawie sposobu obliczania wpłat zakładów ubezpieczeń na pokrycie kosztów nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową i brokerską oraz kosztów działalności Rzecznika Ubezpieczonych i jego Biura, proporcjonalnie do składki przypisanej brutto, terminów uiszczenia wpłat i wysokości odsetek za ich nieuiszczenie w terminie.

Na podstawie art. 84 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62, z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934) zarządza się, co następuje :

§ 1.

Zakłady ubezpieczeń ponoszą koszty nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową i brokerską oraz koszty działalności Rzecznika Ubezpieczonych i jego Biura proporcjonalnie do ich udziału w składce brutto przypisanej w danym roku kalendarzowym wszystkich zakładów ubezpieczeń działających na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934).

§ 2.

Do dnia 31 sierpnia każdego roku ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Finansów, w formie obwieszczenia, wysokość:

- 1) składki przypisanej brutto wszystkich zakładów ubezpieczeń,
  - 2) kosztów nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową i brokerską,
  - 3) kosztów działalności Rzecznika Ubezpieczonych i jego Biura
- w ubiegłym roku kalendarzowym.

§ 3.

Wysokość wpłat na pokrycie kosztów nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową i brokerską oraz kosztów działalności Rzecznika Ubezpieczonych i jego Biura oblicza się mnożąc procentowy udział danego zakładu ubezpieczeń w składce brutto przypisanej w ubiegłym roku kalendarzowym wszystkich zakładów ubezpieczeń przez wysokość tych kosztów w ubiegłym roku kalendarzowym, a następnie od otrzymanej kwoty odejmuje się sumę zaliczek, o których mowa w § 6 i 7, uiszczonych w ubiegłym roku kalendarzowym.

§ 4.

1. W przypadku, gdy po stronie zakładu ubezpieczeń powstanie nadpłata, jest ona zaliczana na poczet zaliczek za rok następny.
2. Na pisemny wniosek zakładu ubezpieczeń nadpłata podlega zwrotowi w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku.

§ 5.

Zakłady ubezpieczeń dokonują wpłat na pokrycie kosztów, o których mowa w § 2 pkt 2 i 3, oddzielnie na rachunek bieżący - subkonto dochodów - Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń oraz na rachunek Rzecznika Ubezpieczonych i jego Biura, w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia wysokości składki przypisanej brutto wszystkich zakładów ubezpieczeń, wysokości kosztów nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową i brokerską oraz kosztów działalności Rzecznika Ubezpieczonych i jego Biura w ubiegłym roku kalendarzowym.

§ 6.

1. Zakłady ubezpieczeń wpłacają co miesiąc na rachunki, o których mowa w § 5, zaliczkę na poczet kosztów:

1) nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową i brokerską - w wysokości 0,2% sumy składek brutto przypisanych w miesiącu poprzedzającym miesiąc, za który jest uiszczana zaliczka,

2) działalności Rzecznika Ubezpieczonych i jego Biura - w wysokości 0,04‰ sumy składek brutto przypisanych w miesiącu poprzedzającym miesiąc, za który jest uiszczana zaliczka.

2. Zaliczkę za każdy miesiąc wpłaca się najpóźniej do końca tego miesiąca.

§ 7.

1. Zakłady ubezpieczeń dokonują wpłaty na pokrycie kosztów, o których mowa w § 8 pkt 2, na rachunek bieżący - subkonto dochodów - Ministerstwa Finansów, w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia, o którym mowa w § 8.

2. W przypadku, gdy po stronie zakładu ubezpieczeń powstanie nadpłata, podlega ona zwrotowi w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia, o którym mowa w § 8.

§ 8.

1. Zakłady ubezpieczeń dokonują wpłaty na pokrycie kosztów, o których mowa w § 8 pkt 3, na rachunek Rzecznika Ubezpieczonych i jego Biura, w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia, o którym mowa w § 8.

2. W przypadku, gdy po stronie zakładu ubezpieczeń powstanie nadpłata, jest ona zaliczana na poczet zaliczek za rok następny.

3. Na pisemny wniosek zakładu ubezpieczeń nadpłata podlega zwrotowi w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku.

§ 9.

W przypadku niedokonania płatności w wyznaczonym terminie pobiera się odsetki za zwłokę w wysokości odsetek ustawowych.

§ 10.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW
INSTYTUCJI FINANSOWYCH

Uzasadnienie

Niniejszy projekt zastępuje zarządzenie Ministra Finansów z dnia 21 marca 1996r. (MP. z 1996r. Nr 21, poz. 243) w sprawie sposobu obliczania wpłat zakładów ubezpieczeń na pokrycie kosztów nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową i brokerską oraz kosztów działalności Rzecznika Ubezpieczonych i jego Biura, terminów uiszczenia wpłat i wysokości odsetek za ich nieuiszczenie w terminie oraz podziału tych wpłat na organ nadzoru, Rzecznika Ubezpieczonych i jego Biuro

Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej zmienia delegacje ustawowe aktów wykonawczych w celu dostosowania do wymogów nowej Konstytucji i ustawy o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997r. Nr 141, poz. 943) wchodzącej w życie 1 stycznia.

Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 1 pkt. 32 projektu.

Projekt

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW INSTYTUCJI
FINANSOWYCH
z dnia

w sprawie zasad wynagradzania pracowników
Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń.

Na podstawie art. 82 c ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934) zarządza się co następuje:

§ 1. Rozporządzenie stosuje się do pracowników zatrudnionych w Państwowym Urzędzie Nadzoru Ubezpieczeń.

§ 2. Ustala się następujące tabele:

- 1) miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego pracowników zatrudnionych w Państwowym Urzędzie Nadzoru Ubezpieczeń, stanowiącą załącznik nr 1 do rozporządzenia,
- 2) stawek dodatku funkcyjnego, stanowiącą załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 3. W kwestiach nie uregulowanych niniejszym rozporządzeniem stosuje się przepisy dotyczące urzędników państwowych.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia

MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW
INSTYTUCJI FINANSOWYCH

Załącznik nr 1 do rozporządzenia
Ministra Właściwego Do Spraw
Instytucji Finansowych z dnia

Tabela miesięcznych stawek wynagrodzenia
zasadniczego pracowników zatrudnionych w Państwowym Urzędzie Nadzoru
Ubezpieczeń

Kategoria zaszeregowania	Kwota w złotych
I	300 - 400
II	350 - 450
III	400 - 500
IV	450 - 550
V	500 - 600
VI	550 - 650
VII	600 - 700
VIII	650 - 750
IX	700 - 800
X	750 - 850
XI	800 - 900
XII	850 - 1000
XIII	900 - 1200
XIV	1000 - 1400
XV	1200 - 1600
XVI	1400 - 1700
XVII	1600 - 1800
XVIII	1700 - 2000
XIX	1800 - 2500
XX	2000 - 2750
XXI	2500 - 3000

Załącznik nr 2 do rozporządzenia
Ministra Właściwego Do Spraw
Instytucji Finansowych z dnia

Tabela stawek dodatku funkcyjnego

Stawka dodatku funkcyjnego	Kwota w złotych
5	do 100
6	do 200
7	do 400
8	do 600
9	do 800
10	do 1000

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt zastępuje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 kwietnia 1996r. (Dz.U. z 1996r. Nr 42, poz. 183) w sprawie zasad wynagradzania pracowników Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej zmienia delegacje ustawowe aktów wykonawczych w celu dostosowania do wymogów nowej Konstytucji i ustawy o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997r. Nr 141, poz. 943) wchodzącej w życie 1 stycznia.

Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 1 pkt. 30 projektu.

Projekt

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW INSTYTUCJI
FINANSOWYCH

z dnia .....

w sprawie zasad sporządzania kwartalnych i rocznych sprawozdań finansowych przedstawianych organowi nadzoru przez zakłady ubezpieczeń, formy tych sprawozdań oraz sposobu potwierdzania przez zarząd zgodności tych sprawozdań ze stanem faktycznym.

Na podstawie art. 46a ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934) zarządza się, co następuje :

§ 1.

Sprawozdanie finansowe, wraz z załącznikami, powinno być sporządzone rzetelnie, jasno przedstawiając obraz i stan sytuacji finansowej zakładu ubezpieczeń.

§ 2.

Sprawozdanie finansowe przedstawiane są na piśmie (w postaci dokumentu) i na magnetycznych nośnikach danych w postaci dyskietki standardowej (3,5").

§ 3.

1. Kwoty wykazywane w sprawozdaniu finansowym i załącznikach powinny być podane w walucie polskiej z dokładnością do jednego grosza, zaś wartość wyliczonych składników procentowych powinna być podana z dokładnością do setnej części procenta.
2. Każdy formularz oraz kolumna formularza powinny posiadać oznaczenia umożliwiające identyfikację z materiałami źródłowymi.

§ 4.

1. Zakłady ubezpieczeń, w których skład wchodzi wyodrębnione jednostki uprawnione do samodzielnego prowadzenia ksiąg rachunkowych i sporządzania sprawozdań finansowych, sporządzają:

- 1) odrębne sprawozdanie dla każdej z tych jednostek, w tym dla jednostki centralnej (macierzystej),
  - 2) łączne sprawozdanie finansowe będące sumą sprawozdań finansowych wszystkich jednostek zakładów ubezpieczeń.
2. W sprawozdaniach jednostek zakładów ubezpieczeń samodzielnie sporządzających sprawozdania finansowe uwzględnia się odpowiednio:

- 1) środki i fundusze wydzielone,
  - 2) wzajemne należności i zobowiązania,
  - 3) wewnętrzne rozliczenie wyniku finansowego.
3. W łącznym sprawozdaniu finansowym zakładu ubezpieczeń wyłącza się odpowiednio:

- 1) środki i fundusze wydzielone,
- 2) wzajemne należności i zobowiązania,
- 3) wewnętrzne rozliczenie wyniku finansowego.

§ 5.

1. Kwartalne sprawozdanie finansowe zakładów ubezpieczeń przedstawiane jest organowi nadzoru w terminie 30 dni od ostatniego dnia kwartału na jaki zostało sporządzone.
2. Półroczne sprawozdanie finansowe zakładów ubezpieczeń przedstawiane jest organowi nadzoru w terminie 30 dni od dnia zakończenia półrocza.
3. Roczne sprawozdanie finansowe zakładów ubezpieczeń przedstawiane jest organowi nadzoru w terminie 60 dni od dnia zakończenia roku obrotowego.

§ 6.

1. Roczne sprawozdanie zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność w dziale I i II załącznika do ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62), zwanej dalej ustawą, składa się z następujących formularzy:
  - 1) informacji dodatkowej o zakresie inwestycji w obrocie nieruchomościami, której wzór określa załącznik nr 12a, b i c do rozporządzenia,
  - 2) zestawienia pożyczek hipotecznych - łącznie, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 13a i b do rozporządzenia,
  - 3) pozostałych obligacji, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 14a i b do rozporządzenia,
  - 4) akcji dopuszczonych do publicznego obrotu, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 15 do rozporządzenia,
  - 5) udziałów i akcji w krajowych spółkach prawa handlowego nie dopuszczonych do publicznego obrotu, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 16a i b do rozporządzenia,
  - 6) funduszy powierniczych, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 17 do rozporządzenia,
  - 7) należności depozytowych od cedentów, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 18 do rozporządzenia,
  - 8) analizy należności, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 19 do rozporządzenia,
  - 9) rozliczeń międzyokresowych czynnych, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 20 do rozporządzenia,
  - 10) zmian w kapitałach własnych, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 21 do rozporządzenia,
  - 11) analizy innych rezerw niż techniczno - ubezpieczeniowe, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 23 do rozporządzenia,
  - 12) zobowiązań depozytowych wobec cedentów, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 24 do rozporządzenia,
  - 13) analizy wymagalności zobowiązań, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 25 do rozporządzenia,
  - 14) rozliczeń międzyokresowych biernych i przychodów przyszłych okresów, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 26 do rozporządzenia,
  - 15) analizy kosztów administracyjnych i wynagrodzeń brutto, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 30a i b do rozporządzenia,
  - 17) analizy pozostałych kosztów technicznych, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 31 do rozporządzenia,
  - 18) pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 32 do rozporządzenia,
  - 19) zestawienia umów obligatoryjnych reasekuracji biernej, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 35 do rozporządzenia,

- 20) wykazu głównych reasekuratorów, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 36 do rozporządzenia,
- 21) ograniczenia cesji reasekuracyjnych, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 38 do rozporządzenia,
- 22) informacji o akcjach, udziałach członków zarządu i rady nadzorczej oraz pełnionych funkcjach w innych podmiotach gospodarczych, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 39 do rozporządzenia,
- 23) zestawienia umów z członkami zarządu, rady nadzorczej, innych organów nadzorczych i akcjonariuszami / udziałowcami zakładu ubezpieczeń, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 40a, b, c i d do rozporządzenia,
- 24) analizy należności i roszczeń w grupie kapitałowej, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 41 do rozporządzenia,
- 25) analizy zobowiązań w grupie kapitałowej, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 42 do rozporządzenia,
- 26) postępowań sądowych przeciwko zakładowi ubezpieczeń, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 43a, b, c i d do rozporządzenia,
- 27) sprawy sądowe wniesione przez zakład ubezpieczeń, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 44a i b do rozporządzenia.

2. Półroczne sprawozdanie zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność w dziale I i II załącznika do ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934) , zwanej dalej ustawą, składa się z następujących formularzy:

- 1) struktury kapitału akcyjnego / zakładowego, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 22a, b, c, d i e do rozporządzenia.
- 2) schematu powiązań zakładu ubezpieczeń, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 22f i g do rozporządzenia.

3. Kwartalne sprawozdanie zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność w dziale I i II załącznika do ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934) zwanej dalej ustawą, składa się z następujących formularzy:

- 1) aktywów i pasywów w walutach obcych, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 27 do rozporządzenia,
- 2) informacji dodatkowych do bilansu - pozycje pozabilansowe, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 28a, b i c do rozporządzenia,
- 3) analizy kosztów akwizycji wykazanych w technicznym rachunku ubezpieczeń, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 29 do rozporządzenia,
- 4) analizy rezerw techniczno - ubezpieczeniowych, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 33a i b do rozporządzenia,
- 5) wykazu nieruchomości spełniających warunki określone w art. 63 i 64 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, wykaz pożyczek hipotecznych spełniających warunki w art. 63 i 64 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, wykaz akcji (udziałów) krajowych spółek prawa handlowego spełniających warunki określone w art. 63 i 64 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, wykaz obligacji spełniających warunki określone w art. 63 i 64 ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz wykaz depozytów bankowych spełniających warunki określone w art. 63 i 64 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 34a, b, c, d, i e do rozporządzenia.

- 6) zestawienia największych ryzyk, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 37 do rozporządzenia.

§ 7.

Oprócz ww. sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń prowadzących działalność w dziale I i II, sporządzane są także roczne i kwartalne sprawozdania finansowe zakładów ubezpieczeń prowadzących działalność w dziale I oraz w dziale II.

1. Roczne sprawozdanie finansowe zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność w dziale I załącznika do ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934) zwanej dalej ustawą, składa się z następujących formularzy:

- 1) analizy składki przypisanej brutto według grup ubezpieczeń i formy sprzedaży oraz analizy składki przypisanej brutto ogółem w dziale I oraz formy sprzedaży, której wzór określa załącznik nr 3a i b do rozporządzenia,
- 2) analizy świadczeń w dziale I, której wzór określa załącznik nr 5 do rozporządzenia,
- 3) lokat funduszu ubezpieczeniowego związanego z funduszem inwestycyjnym, którego wzór określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

2. Kwartalne sprawozdanie finansowe zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność w dziale I załącznika do ustawy składa się z następujących formularzy:

- 1) deklaracji wypłacalności, której wzór określa załącznik nr 1 do rozporządzenia,
- 2) wymaganego marginesu wypłacalności dla grup 1, 2, 3, 4 i 5 działu I, którego wzór określa załącznik nr 2a, b i c do rozporządzenia,
- 3) analizy ubezpieczeń na życie, której wzór określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 8

1. Roczne sprawozdanie finansowe zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność w dziale II załącznika do ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934) , zwanej dalej ustawą, składa się z następujących formularzy:

- 1) analizy składki przypisanej brutto według grup ubezpieczeń i formy sprzedaży, której wzór określa załącznik nr 10a i b do rozporządzenia,
- 2) analizy szkód, której wzór określa załącznik nr 11 do rozporządzenia.

2. Kwartalne sprawozdanie finansowe zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność w dziale II załącznika do ustawy składa się z następujących formularzy:

- 1) deklaracji wypłacalności, której wzór określa załącznik nr 7 do rozporządzenia,
- 2) wyliczenia marginesu wypłacalności na bazie składek, na bazie przeciętnej rocznej sumy odszkodowań i na bazie przeciętnej rocznej sumy indeksowanych odszkodowań, którego wzór określa załącznik nr 8a, b i c do rozporządzenia,
- 3) analizy składki i zestawienia składki w ubezpieczeniach obowiązkowych, których wzór określa załącznik nr 9a i b do rozporządzenia.

§ 9

1. Każdy formularz sprawozdania finansowego i załączników powinien być podpisany przez zarząd zakładu ubezpieczeń oraz osobę odpowiedzialną za prowadzenie ksiąg

rachunkowych, a w przypadku zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność w dziale ubezpieczeń na życie także przez aktuarium.

2. Do rocznego sprawozdania finansowego zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność w dziale pozostałych ubezpieczeń majątkowych i osobowych należy dołączyć opinię aktuarium.

§ 10.

1. Rozporządzenie wchodzi w życie 14 dni od ogłoszenia i po raz pierwszy stosuje się do sprawozdań finansowych sporządzonych po 1 stycznia 1998 r.

2. § 9 ust. 2 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW
INSTYTUCJI FINANSOWYCH

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej zmienia delegacje ustawowe aktów wykonawczych w celu dostosowania do wymogów nowej Konstytucji i ustawy o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997r. Nr 141, poz. 943) wchodzącej w życie 1 stycznia 1999r.

Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 1 pkt. 23 projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW INSTYTUCJI
FINANSOWYCH

z dnia .....

w sprawie szczegółowych zasad, zakresu i trybu przeprowadzania kontroli
działalności i stanu majątkowego zakładów ubezpieczeń.

Na podstawie art. 83 ust. 8 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62, z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe zasady, zakres i tryb przeprowadzania kontroli zakładów ubezpieczeń przez Państwowy Urząd Nadzoru Ubezpieczeń, zwany dalej "Urzędem".

§ 2. 1. Do zakresu kontroli należy sprawdzanie działalności i stanu majątkowego zakładu ubezpieczeń oraz stwierdzanie ich zgodności z prawem, uzyskanym zezwoleniem i statutem.

2. W toku kontroli Urząd sprawdza:

- 1) prawidłowość i rzetelność stosowanych zasad rachunkowości oraz sporządzania ksiąg rachunkowych i sprawozdawczości ubezpieczeniowej,
- 2) spełnianie przez zakład ubezpieczeń warunków wymaganych do uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej,
- 3) organizację i zarządzanie zakładem ubezpieczeń, w szczególności regulaminy wewnętrzne, metody ustalania taryf i wysokości stawek ubezpieczeniowych, metody ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, zasady akwizycji składki, w tym umowy z pośrednikami ubezpieczeniowymi, zasady likwidacji szkód oraz politykę lokacyjną,
- 4) gospodarowanie środkami finansowymi zakładu ubezpieczeń,
- 5) plany finansowe zakładu ubezpieczeń,
- 6) stan środków własnych i pokrycia marginesu wypłacalności,
- 7) stan aktywów i pasywów zakładu ubezpieczeń,
- 8) bezpieczeństwo, rentowność i płynność lokat oraz pokrycie funduszu ubezpieczeniowego,
- 9) bezpieczeństwo reasekuracji, jej wpływ na wypłacalność oraz płynność finansową zakładu ubezpieczeń,
- 10) wynik techniczny ubezpieczeń, wynik finansowy i rentowność zakładu ubezpieczeń,
- 11) umowy zakładu ubezpieczeń z akcjonariuszami i członkami władz zakładu ubezpieczeń,
- 12) spełnianie świadczeń z tytułu umów ubezpieczenia oraz sposoby likwidacji szkód.

§ 3. Kontrola zakładów ubezpieczeń przeprowadzana jest przez upoważnionych pracowników Urzędu, zwanych dalej "inspektorami".

§ 4. 1. Podczas kontroli Prezes Urzędu może zwrócić się do biegłego lub biegłych o wydanie opinii w sprawach z zakresu przeprowadzonej kontroli.

2. W przypadku korzystania z usług biegłego zawiadamia się o tym organ zarządzający zakładem ubezpieczeń przed podjęciem przez biegłego zleconych mu czynności.

3. Biegły może uczestniczyć w czynnościach dokonywanych przez inspektora, na podstawie wystawionego przez Prezesa Urzędu imiennego upoważnienia, określającego zagadnienia, które mają być przez biegłego poddane badaniu.

§ 5. 1. Podstawą przeprowadzenia kontroli jest pisemne polecenie przeprowadzenia kontroli, wydane przez Prezesa Urzędu.

2. Polecenie przeprowadzenia kontroli zawiera:

- 1) imiona i nazwiska oraz numery legitymacji służbowych inspektorów, ze wskazaniem inspektora kierującego zespołem kontrolnym,
- 2) nazwę zakładu ubezpieczeń,
- 3) szczegółowy zakres kontroli,
- 4) miejsce przeprowadzania kontroli,
- 5) wskazanie jednostek organizacyjnych objętych kontrolą,
- 6) termin ważności polecenia przeprowadzenia kontroli.

3. Kontrola przeprowadzana w siedzibie zakładu ubezpieczeń wykonywana jest co najmniej przez dwóch inspektorów.

4. W przypadku przeprowadzania kontroli poza siedzibą zakładu ubezpieczeń może ona być wykonywana przez jednego inspektora. W tym przypadku przysługują mu uprawnienia inspektora kierującego zespołem kontrolnym.

5. W trakcie przeprowadzania kontroli Prezes Urzędu może zmienić szczegółowy zakres kontroli, miejsce przeprowadzenia kontroli i termin ważności polecenia.

6. Zmiana inspektora przeprowadzającego kontrolę może być dokonana wyłącznie w przypadku wyłączenia inspektora od udziału w kontroli z przyczyn określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego, w razie ustania stosunku pracy inspektora lub jeżeli z przyczyn leżących po jego stronie inspektor nie będzie w stanie dokonywać przez dłuższy czas czynności kontrolnych.

§ 6. 1. Kontrola przeprowadzana jest w miejscu prowadzenia działalności przez zakład ubezpieczeń, w dniach i godzinach jego pracy.

2. Z uzasadnionych powodów, na podstawie polecenia Prezesa Urzędu, kontrola może być przeprowadzona poza godzinami pracy zakładu ubezpieczeń lub w dni wolne od pracy.

3. Z uzasadnionych powodów, na podstawie polecenia Prezesa Urzędu, kontrola może być przeprowadzona z udziałem upoważnionego pracownika zakładu ubezpieczeń w siedzibie Urzędu.

4. W przypadkach określonych w ust. 2 i 3 organ zarządzający zakładem ubezpieczeń jest obowiązany, na wniosek inspektora kierującego zespołem kontrolnym, umożliwić przeprowadzenie kontroli we wskazanym terminie i miejscu.

§ 7. Przed rozpoczęciem kontroli inspektor kierujący zespołem kontrolnym zawiadamia organ zarządzający zakładem ubezpieczeń o wszczęciu kontroli, okazuje

polecenie przeprowadzenia kontroli wraz z legitymacją służbową oraz informuje o prawach i obowiązkach zakładu ubezpieczeń związanych z przeprowadzaną kontrolą.

§ 8. 1. Organ zarządzający zakładem ubezpieczeń jest obowiązany zapewnić nieodpłatnie inspektorowi warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli, a w szczególności:

- 1) zapewnić dostęp inspektorowi do dokumentacji i ksiąg rachunkowych objętych zakresem kontroli,
- 2) zapewnić warunki do pracy, w tym oddzielne pomieszczenie biurowe, swobodny dostęp do środków łączności oraz wyposażenia służącego do przechowywania materiałów kontrolnych, stosownie do posiadanych możliwości,
- 3) zapewnić terminowe przedstawianie żądanych dokumentów, udzielanie informacji i wyjaśnień przez pracowników zakładu ubezpieczeń,
- 4) przedstawić, na wniosek inspektora kierującego zespołem kontrolnym tłumaczenia na język polski, będących przedmiotem kontroli, materiałów sporządzonych w języku obcym,
- 5) umożliwić sporządzanie kopii materiałów będących przedmiotem kontroli,
- 6) sporządzić, na żądanie inspektora kierującego zespołem kontrolnym, niezbędne zestawienia i obliczenia.

2. Dokumenty sporządzane przez zakład ubezpieczeń na potrzeby przeprowadzanej kontroli powinny być opatrzone stosownymi pieczętkami i podpisane przez osoby upoważnione do ich sporządzania.

§ 9. 1. W okresie trwania kontroli inspektorzy mają prawo:

- 1) wstępu do pomieszczeń zakładu ubezpieczeń,
- 2) żądania udzielenia przez pracowników zakładu ubezpieczeń pisemnych i ustnych informacji i wyjaśnień w sprawach objętych zakresem kontroli,
- 3) żądania okazania materiałów będących przedmiotem kontroli w sprawach objętych zakresem kontroli, w tym materiałów mających postać niematerialną (zapisy magnetyczne, elektroniczne),
- 4) żądania sporządzania niezbędnych do przeprowadzenia kontroli odpisów lub wyciągów z dokumentów oraz obliczeń i zestawień danych,
- 5) dostępu do objętych zakresem kontroli danych i informacji umieszczonych w systemie informatycznym zakładu ubezpieczeń.

2. Podczas przeprowadzania kontroli inspektorzy mają prawo:

- 1) badać dokumenty i księgi rachunkowe,
- 2) przesłuchiwać świadków,
- 3) zasięgać pisemnych opinii biegłych powołanych w trybie § 4,
- 4) zabezpieczać zebrane materiały będące przedmiotem kontroli,
- 5) zbierać inne dowody niezbędne do stwierdzenia stanu faktycznego w zakresie objętym kontrolą, ustalenia występujących zagrożeń dla interesów ubezpieczonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia oraz przyczyn powstania nieprawidłowości lub naruszenia prawa.

3. Organ zarządzający zakładem ubezpieczeń lub upoważniony przez niego pracownik ma prawo uczestniczyć w czynnościach, o których mowa w ust. 1 i 2.

§ 10. 1. Ustaleń kontroli dokonuje się na podstawie dowodów.

2. Do dowodów zalicza się:

- 1) dokumenty,

- 2) dowody rzeczowe,
- 3) oświadczenia, informacje i wyjaśnienia złożone przez pracowników zakładu ubezpieczeń,
- 4) zeznania świadków,
- 5) opinie biegłych,
- 6) inne materiały będące przedmiotem kontroli, które mogą przyczynić się do stwierdzenia stanu faktycznego w zakresie objętym kontrolą, ustalenia występujących zagrożeń dla interesów ubezpieczonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia oraz przyczyn powstania nieprawidłowości lub naruszenia prawa.

3. Do materiałów będących przedmiotem kontroli można zaliczyć również inne materiały niż uzyskane podczas przeprowadzania kontroli, pod warunkiem że organ zarządzający zakładem ubezpieczeń miał możliwość zapoznania się z nimi oraz ustosunkowania się do nich przed zakończeniem kontroli.

4. Dowody zbierane w toku kontroli powinny być przechowywane w sposób uniemożliwiający dostęp do nich bez zgody inspektora kierującego zespołem kontrolnym.

5. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 4, nie dotyczy inspektorów zespołu kontrolnego.

§ 11. 1. Na żądanie inspektora kierującego zespołem kontrolnym kierownik komórki organizacyjnej, w której dokumenty się znajdują lub w której sporządzono zestawienia i obliczenia, ma obowiązek potwierdzać zgodność odpisów i wyciągów z dokumentów z oryginałami oraz zestawienia i obliczenia sporządzone na potrzeby kontroli.

2. W przypadku odmowy dokonania czynności, o której mowa w ust. 1, inspektor kierujący zespołem kontrolnym sporządza stosowną adnotację na dokumencie.

§ 12. Jeżeli w toku kontroli, w związku z jej ustaleniami, zachodzi konieczność podjęcia przez Urząd działań mających na celu ochronę interesów ubezpieczonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia albo zapewnienia zgodności działalności zakładu ubezpieczeń z prawem, inspektor kierujący zespołem kontrolnym jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym Prezesa Urzędu.

§ 13. 1. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół kontroli.

2. Protokół kontroli zawiera w szczególności:

- 1) nazwę i siedzibę zakładu ubezpieczeń,
- 2) datę rozpoczęcia i zakończenia kontroli, z wymienieniem ewentualnych przerw w kontroli,
- 3) miejsce przeprowadzania kontroli,
- 4) wskazanie jednostek organizacyjnych objętych kontrolą,
- 5) imiona i nazwiska inspektorów przeprowadzających kontrolę,
- 6) daty i numery poleceń przeprowadzenia kontroli,
- 7) określenie zakresu kontroli i okresu objętego kontrolą,
- 8) imiona i nazwiska członków organu zarządzającego zakładem ubezpieczeń,
- 9) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób składających oświadczenia oraz udzielających informacji i wyjaśnień w toku kontroli,
- 10) ustalenia stanu faktycznego w zakresie objętym kontrolą, w tym:

- a) stwierdzenie naruszeń prawa lub statutu oraz innych nieprawidłowości i w miarę możliwości wskazanie przyczyn ich powstania oraz osób za nie odpowiedzialnych,
  - b) zakres i skutki stwierdzonych naruszeń prawa lub statutu oraz innych nieprawidłowości,
  - c) zabezpieczenie interesów ubezpieczonych,
- 11) określenie występujących zagrożeń dla interesów ubezpieczonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia,
- 12) stwierdzenie, że:
- a) poinformowano organ zarządzający zakładem ubezpieczeń o przysługujących mu uprawnieniach,
  - b) do projektu protokołu kontroli wniesiono zastrzeżenia albo że ich nie wniesiono,
- 13) wykaz załączników z podaniem nazwy i cech każdego załącznika,
- 14) stwierdzenie o objęciu protokołu tajemnicą służbową,
- 15) miejsce i datę sporządzenia protokołu kontroli.

§ 14. 1. Przed podpisaniem protokołu kontroli inspektor kierujący zespołem kontrolnym przekazuje organowi zarządzającemu zakładem ubezpieczeń projekt protokołu.

2. Organ zarządzający zakładem ubezpieczeń ma prawo do zgłoszenia zastrzeżeń wraz z uzasadnieniem co do ustaleń kontroli zawartych w projekcie protokołu w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

3. Inspektor kierujący zespołem kontrolnym ma obowiązek rozpatrzyć zastrzeżenia i poinformować o zajęтым stanowisku w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania.

4. W razie konieczności podjęcia dodatkowych czynności kontrolnych w związku ze zgłoszonymi zastrzeżeniami, termin rozpatrzenia zastrzeżeń upływa z ostatnim dniem wykonania tych czynności.

5. W razie uwzględnienia zastrzeżeń zgłoszonych przez organ zarządzający zakładem ubezpieczeń, inspektor kierujący zespołem kontrolnym dokonuje odpowiednich zmian w projekcie protokołu kontroli i przekazuje go organowi zarządzającemu zakładem ubezpieczeń do podpisu.

§ 15. 1. Protokół kontroli podpisują oraz każdą kartę protokołu parafują osoba upoważniona przez organ zarządzający zakładem ubezpieczeń i inspektor kierujący zespołem kontrolnym.

2. Protokół kontroli sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden inspektor kierujący zespołem kontrolnym doręcza organowi zarządzającemu zakładem ubezpieczeń bezpośrednio po podpisaniu protokołu.

§ 16. 1. Jeżeli osoba upoważniona przez organ zarządzający zakładem ubezpieczeń odmówi podpisania protokołu, inspektor kierujący zespołem kontrolnym czyni o tym wzmiankę w protokole, pouczając jednocześnie o treści art. 73 i 74 Kodeksu postępowania administracyjnego.

2. W przypadku odmowy przyjęcia i podpisania protokołu kontroli przez osobę upoważnioną przez organ zarządzający zakładem ubezpieczeń, protokół kontroli dołącza się do założeń pokontrolnych.

§ 17. 1. Po podpisaniu protokołu kontroli nie dokonuje się w protokole żadnych poprawek i dopisków bez omówienia ich na końcu protokołu.

2. Oczywiste omyłki pisarskie prostuje inspektor kierujący zespołem kontrolnym parafując sprostowania.

§ 18. W terminie 7 dni od dnia podpisania protokołu kontroli organ zarządzający zakładem ubezpieczeń ma prawo złożenia inspektorowi kierującemu zespołem kontrolnym pisemnych wyjaśnień w sprawach objętych zakresem kontroli.

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie

MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW
INSTYTUCJI FINANSOWYCH

Uzasadnienie

Niniejszy projekt zastępuje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 1996r. (Dz.U. z 1996r. Nr 74, poz. 353) w sprawie szczegółowych zasad, zakresu i trybu przeprowadzania kontroli działalności i stanu majątkowego zakładów ubezpieczeń.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej zmienia delegacje ustawowe aktów wykonawczych w celu dostosowania do wymogów nowej Konstytucji i ustawy o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997r. Nr 141, poz. 943) wchodzącej w życie 1 stycznia 1999r.

Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 1 pkt. 31 projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Projekt

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW INSTYTUCJI
FINANSOWYCH

z dnia.....

**w sprawie określenia przypadków dopuszczalności zawierania umów
ubezpieczenia z zakładem ubezpieczeń nie posiadającym zezwolenia na
prowadzenie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej
Polskiej.**

Na podstawie art. 37 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934), zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Osoby zagraniczne podejmujące działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz osoby krajowe, w rozumieniu prawa dewizowego, mogą zawierać umowy ubezpieczenia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej z zakładem ubezpieczeń innym niż działający na podstawie zezwolenia wydanego zgodnie z ustawą z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934), zwanej dalej ustawą, w przypadkach ubezpieczania:

- 1) ryzyka, co do którego ubezpieczający otrzymał na piśmie odmowę zawarcia umowy ubezpieczenia od co najmniej trzech zakładów ubezpieczeń prowadzących działalność na podstawie ustawy w zakresie tego rodzaju ubezpieczeń, do którego zaliczane jest to ryzyko,
- 2) ryzyka umiejscowionego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zawarcia umowy ubezpieczenia w miejscowym zakładzie ubezpieczeń wymaga prawo obowiązujące w tym państwie,
- 3) ryzyka, którego ubezpieczenia w tym zakładzie ubezpieczeń wymaga umowa międzynarodowa,
- 4) odpowiedzialności cywilnej armatora, ubezpieczanej w armatorskich klubach wzajemnych ubezpieczeń,
- 5) przedmiotów w transporcie, obejmujące szkody na transportowanych przedmiotach, niezależnie od każdorazowo stosowanych środków transportu, jeśli transport ten odbywa się w ramach obrotu towarowego z zagranicą.

2. Ministerstwo Finansów udziela informacji o rodzajach ubezpieczeń wymienionych w zezwoleniu wydanym poszczególnym zakładom ubezpieczeń.

3. W wypadku gdy mniej niż trzy zakłady ubezpieczeń posiadają zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w zakresie określonego rodzaju ubezpieczeń, osoba, o której mowa w ust. 1, powinna uzyskać pisemną odmowę od wszystkich tych zakładów.

4. W wypadku gdy żaden zakład ubezpieczeń nie posiada zezwolenia na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w zakresie danego rodzaju ubezpieczeń,

osoba, o której mowa w ust. 1, powinna uzyskać zaświadczenie Ministerstwa Finansów stwierdzające powyższy stan prawny. Zaświadczenie to zastępuje odmowy, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

§ 2. Osoba krajowa w rozumieniu prawa dewizowego, przebywająca za granicą, może zawrzeć umowę ubezpieczenia z zakładem ubezpieczeń nie posiadającym zezwolenia na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w Polsce na okres pobytu za granicą, jeżeli ubezpieczone ryzyko związane jest z tym pobytem.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie

MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW
INSTYTUCJI FINANSOWYCH

Uzasadnienie

Niniejszy projekt zastępuje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 marca 1996r. (Dz.U. z 1996r. Nr 37, poz. 163) w sprawie w sprawie określenia przypadków dopuszczalności zawierania umów ubezpieczenia z zakładem ubezpieczeń nie posiadającym zezwolenia na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej zmienia delegacje ustawowe aktów wykonawczych w celu dostosowania do wymogów nowej Konstytucji i ustawy o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997r. Nr 141, poz. 943) wchodzącej w życie 1 stycznia.

Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 1 pkt. 10 projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

PROJEKT

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW INSTYTUCJI FINANSOWYCH

z dnia .....

**w sprawie szczegółowych zasad sporządzania oraz badania sprawozdania
Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.**

Na podstawie art. 53a ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 oraz z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 107, poz. 685 i Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 139, poz. 934) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządzenie określa szczegółowe zasady sporządzania oraz badania sprawozdania Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

§ 2. Roczne sprawozdanie Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, zwanego dalej "Funduszem", obejmuje:

- 1) bilans,
- 2) sprawozdanie z działalności.

§ 3. 1. W bilansie wykazuje się stany aktywów i pasywów na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych poprzedniego i bieżącego roku obrotowego według wzoru określonego w załączniku nr 1 do zarządzenia.

2. Objasnienia do bilansu stanowią załącznik nr 2.

§ 4. Sprawozdanie z działalności obejmuje zagadnienia związane z działalnością statutową i gospodarką finansową oraz charakterystykę i organizację funduszu, a w szczególności:

- 1) rozliczenie dochodów Funduszu w podziale na:
  - a) dochody z wpłat zakładów ubezpieczeń, prowadzących działalność w zakresie ubezpieczeń, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 oraz z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 107, poz. 685 i Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 139, poz. 934), zwanej dalej "ustawą" - w rozbiciu na grupy ubezpieczeń,
  - b) dochody z wpłat w przypadku ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń, w rozbiciu na działy ubezpieczeń,
  - c) dochody z opłat przewidzianych w art. 90e ust. 1 ustawy,
  - d) dochody z tytułu roszczeń regresowych,
  - e) dochody z lokat środków Funduszu,
  - f) pozostałe dochody,
- 2) rozliczenie kosztów Funduszu w podziale na:
  - a) wypłaty odszkodowań i świadczeń, w rozbiciu na ubezpieczenia, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 3 ustawy, w tym wypłaty na rzecz osób zagranicznych w rozumieniu przepisów prawa dewizowego,
  - b) wypłaty odszkodowań i świadczeń w przypadku ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń, w rozbiciu na działy ubezpieczeń,
  - c) pozostałe koszty,
- 3) zagadnienia organizacyjne i kadrowe:

- a) władze Funduszu,
- b) struktura organizacyjna Biura Funduszu,
- c) liczba zatrudnionych,
- 4) analizę stanu finansów Funduszu w celu określenia przez Ministra Finansów procentu składki wnoszonej przez członków Funduszu.

§ 5. 1. Zarząd Funduszu sporządza na koniec roku obrotowego roczne sprawozdanie w terminie do dnia 25 marca każdego roku obrotowego i niezwłocznie przedstawia do przyjęcia Radzie Funduszu. Sprawozdanie powinno być każdorazowo podpisane przez wszystkich członków Zarządu Funduszu.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, jest po przyjęciu przez Radę Funduszu przedstawiane, w terminie do 31 marca każdego roku, Państwowemu Urzędowi Nadzoru Ubezpieczeń do zaopiniowania.

3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, bada podmiot posiadający uprawnienia w zakresie badania sprawozdań finansowych, określone w odrębnych przepisach.

4. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, wraz z opinią biegłego rewidenta i opinią Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń przedstawiane jest do zatwierdzenia na najbliższym Zgromadzeniu Członków Funduszu.

§ 6. W razie ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń, sprawozdanie z działalności sporządzane na koniec każdego kwartału jest przekazywane, po zatwierdzeniu przez radę Funduszu, Państwowemu Urzędowi Nadzoru Ubezpieczeń w terminie 60 dni od końca kwartału.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER WŁAŚCIWY
DO SPRAW INSTYTUCJI FINANSOWYCH

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

BILANS

Aktywa

A. Majątek trwały

I. Wartości niematerialne i prawne

1. Wartości niematerialne i prawne

2. Zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych

II. Rzeczowy majątek trwały

1. Budynki i budowle

2. Urządzenia techniczne, środki transportu i inne środki trwałe

3. Inwestycje rozpoczęte

4. Zaliczki na poczet inwestycji

III. Finansowy majątek trwały

1. Udziały i akcje

2. Dłużne papiery wartościowe

- 3. Udzielone pożyczki długoterminowe
  - 4. Depozyty terminowe
  - 5. Inne składniki finansowego majątku trwałego
  - B. Należności długoterminowe
  - C. Majątek obrotowy
    - I. Należności
      - 1. Należności od zakładów ubezpieczeń
      - 2. Należności od budżetu
      - 3. Pozostałe należności
    - II. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu
      - 1. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu, zakupione ze środków pochodzących z wpłat zakładów ubezpieczeń prowadzących działalność w dziale I
      - 2. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu, zakupione ze środków pochodzących z wpłat zakładów ubezpieczeń prowadzących działalność w dziale II
    - III. Środki pieniężne
      - 1. Środki pieniężne w kasie
      - 2. Środki pieniężne na rachunkach bankowych
      - 3. Środki pieniężne na rachunku wyodrębnionym (wpłaty wnoszone na rzecz Funduszu przez zakłady ubezpieczeń prowadzące ubezpieczenia w dziale I, wymienionym w załączniku do ustawy)
      - 4. Inne środki pieniężne
  - D. Rozliczenia międzyokresowe
- Suma aktywów

Pasywa

- A. Fundusze własne
    - I. Fundusz statutowy
    - II. Fundusz z aktualizacji wyceny środków trwałych
    - III. Wynik finansowy roku obrotowego
      - 1. Zysk (wielkość dodatnia)
      - 2. Strata (wielkość ujemna)
  - B. Zobowiązania długoterminowe
  - C. Zobowiązania krótkoterminowe i fundusze specjalne
    - I. Zobowiązania krótkoterminowe
      - 1. Pożyczki, obligacje i papiery wartościowe
      - 2. Kredyty bankowe
      - 3. Zobowiązania z tytułu podatków
      - 4. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych
      - 5. Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń
      - 6. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe
    - II. Fundusze specjalne
      - 1. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych
  - D. Rozliczenia międzyokresowe
- Suma pasywów

ZAŁĄCZNIK Nr 2

OBJAŚNIENIA DO BILANSU

Aktywa

1. W pozycji "A" wykazuje się (w wartości netto) "Majątek trwały, tzn. wartości niematerialne i prawne, rzeczowy majątek trwały i finansowy majątek trwały i należności długoterminowe.
2. W pozycji "A I" wykazuje się wartości niematerialne i prawne według wartości netto, tzn. nabyte przez Fundusz prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania lub przeznaczone do oddania na podstawie umowy najmu, a w szczególności:
  - prawo użytkowania wieczystego gruntu;
  - spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu;
  - prawa autorskie - prawa do projektów wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów zdobniczych i licencji;
  - programy komputerowe oraz poniesioną przez Fundusz równowartość zaliczek na poczet transakcji nabycia składników wartości niematerialnych i prawnych.Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się tytuły, których przewidywany okres używania przekracza jeden rok (bez względu na wartość).
3. W pozycji "A II" wykazuje się wartość rzeczowego majątku trwałego, tzn. wartość netto środków trwałych stanowiących własność lub współwłasność Funduszu:
  - nieruchomości (grunty, budynki, w tym także będące odrębną własnością lokale, budowle i inwestycje w obcych obiektach), maszyny, urządzenia, środki transportu oraz inne kompletne i zdadne do użytku w momencie przyjęcia do używania przedmioty o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok przeznaczone na własne potrzeby Funduszu lub do oddania w używanie na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze.Do środków trwałych zalicza się również obce środki trwałe, używane przez Fundusz na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze.
Do wartości rzeczowego majątku trwałego zalicza się również:
  - koszty inwestycji rozpoczętych i nie zakończonych do dnia, na który sporządza się bilans, na które składają się wszystkie poniesione koszty pozostające w bezpośrednim związku z nie zakończoną jeszcze budową, montażem lub przekazaniem do użytkowania nowego lub już istniejącego, lecz ulepszanego środka trwałego; do kosztów inwestycji rozpoczętych zalicza się także naliczone na czas trwania inwestycji odsetki, prowizje i różnice kursowe od pożyczek, kredytów, przedpłat i zobowiązań służących sfinansowaniu zakupów lub budowy środków trwałych, jak również nie podlegający odliczeniu podatek od towarów i usług,
  - poniesioną przez Fundusz równowartość zaliczek na poczet dostaw lub usług o charakterze inwestycyjnym, a także przekazanych kwot odpowiadających udziałowi jednostki gospodarczej w inwestycjach wspólnych.
4. W pozycji "A III" wykazuje się wartość finansowego majątku trwałego, na który składają się udziały, akcje, papiery wartościowe, udzielone pożyczki długoterminowe oraz inne składniki finansowe majątku trwałego:
  - w pkt "A III 1" wykazuje się udziały i akcje w obcych jednostkach (również zagranicznych) w cenach nabycia pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty ich wartości,
  - w pkt "A III 2" wykazuje się papiery wartościowe długoterminowe mające charakter lokat o określonym przy emisji lub w umowie terminie wykupu i oprocentowaniu; są to w szczególności obligacje, bony skarbowe, jednostki funduszy powierniczych itp. w wartości według cen nabycia pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty ich wartości; w pozycji tej wykazuje się również papiery wartościowe wyrażone w walutach obcych,
  - w pkt "A III 3" wykazuje się udzielone pożyczki długoterminowe w kwocie wymagającej zapłaty,

- w pkt "A III 4" wykazuje się inne składniki finansowego majątku trwałego mające charakter lokat długoterminowych w kwocie uwzględniającej odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości.
- 5. W pozycji "B" wykazuje się należności (w walucie polskiej i obcej), których termin zapłaty (lub ostatniej raty) przypada w okresie dłuższym niż rok od dnia bilansowego.
- 6. W pozycji "C" wykazuje się wartość majątku obrotowego, na który składa się wartość należności i roszczeń, papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu i środków pieniężnych.
- 7. W pozycji "C I" wykazuje się wartość należności z tytułu składek od zakładów ubezpieczeń gromadzonych przez Fundusz w celu zapewnienia środków finansowych na wypłaty odszkodowań z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego od odpowiedzialności cywilnej: rolników z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego, posiadaczy pojazdów mechanicznych, wypłat w przypadku upadłości zakładów ubezpieczeń prowadzących ubezpieczenia w dziale I. W pozycji tej wykazuje się również należności z tytułu ewentualnych nadpłat z tytułu podatków oraz innych tytułów publicznoprawnych w kwocie wymagającej zwrotu i pozostałych należności, np. należności od pracowników, z tytułu wynagrodzeń, różnych rozliczeń (z tytułu funduszy specjalnych, pożyczek krótkoterminowych) w kwocie wymagającej zapłaty na dzień sporządzania sprawozdania. W pozycji tej wykazywany jest stan należności krótko- i długoterminowych, będących przedmiotem sporu, dochodzonych w sądzie na drodze powództwa cywilnego.
- 8. W pozycji "C II" wykazane są papiery wartościowe przeznaczone do obrotu nabyte w celu odprzedaży, w okresie wykupu krótszym niż rok, takie jak obligacje obce, akcje, bony skarbowe, czek i weksle obce o terminie płatności powyżej trzech miesięcy od dnia ich wystawienia.
- 9. W pozycji "C III Środki pieniężne" wykazuje się w szczególności:
  - w pozycji "C III 1" stan środków pieniężnych krajowych w kasie Funduszu,
  - w pozycji "C III 2" stan środków pieniężnych krajowych i zagranicznych ulokowanych na rachunkach bankowych,
  - w pozycji "C III 3" środki pieniężne na wyodrębnionym rachunku bankowym z tytułu wpłat wnoszonych na rzecz Funduszu przez zakłady ubezpieczeń prowadzące ubezpieczenia w dziale I wymienionym w załączniku do ustawy,
  - w pozycji "C III 4" - wykazuje się wartość krajowych i zagranicznych weksli i czeków obcych, które mogą mieć termin płatności do 3 miesięcy od dnia ich wystawienia, oraz środków pieniężnych w drodze, które dotyczą kwot przemieszczanych.
- 10. W pozycji "D" wykazuje się równowartość kosztów poniesionych w okresie sprawozdawczym (lub w okresach poprzednich), a dotyczących przyszłych okresów. Są to głównie koszty zakupu, koszty remontu środków trwałych i dzierżawy płatne z góry oraz ubezpieczenia majątkowe.

Pasywa

- 11. W pozycji "A" wykazuje się łączną sumę kapitałów własnych Funduszu, tzn. funduszu statutowego i aktualizacji wyceny, oraz wyniku finansowego roku obrotowego.
- 12. W pozycji "A I" wykazuje się wartość funduszu statutowego przeznaczonego na pokrycie przyszłych świadczeń i odszkodowań.
- 13. W pozycji "A II" wykazuje się fundusz w wysokości różnicy wartości netto środków trwałych powstałej na skutek aktualizacji ich wyceny.
- 14. W pozycji "A III" wykazuje się wynik finansowy netto (zysk - wielkość dodatnia, strata - wielkość ujemna) zgodny z wynikiem finansowym z rachunku zysków i strat.
- 15. W pozycji "B" wykazuje się zobowiązania długoterminowe z terminem spłaty (lub spłaty ostatniej raty) dłuższym niż jeden rok od dnia bilansowego.

16. W pozycji "C" wykazuje się łączną sumę zobowiązań krótkoterminowych Funduszu, tj. wymagających na moment bilansowy - zapłaty w terminie nie dłuższym niż rok, oraz funduszy specjalnych.
17. W pozycji "C I" wykazuje się zobowiązania krótkoterminowe Funduszu, w tym także z tytułu kredytów i pożyczek.
18. W pozycji "C I 1" wykazuje się zobowiązania z tytułu krótkoterminowych pożyczek.
19. W pozycji "C I 2" wykazuje się zobowiązania z tytułu uzyskanych krótkoterminowych kredytów bankowych w kwocie wymagającej zapłaty (wraz z ewentualnymi odsetkami).
20. W pozycji "C I 3" wykazuje się zobowiązania z tytułu podatków.
21. W pozycji "C I 4" wykazuje się zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych w kwocie wymagającej zapłaty.
22. W pozycji "C I 5" wykazuje się zobowiązania z tytułu wynagrodzeń za pracę.
23. W pozycji "C I 6" wykazuje się inne zobowiązania krótkoterminowe nie ujęte w pozycjach "C I" od pkt 1 do 5.
24. W pozycji "C II" wykazuje się stan Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.
25. W pozycji "D" wykazuje się bierne rozliczenia międzyokresowe stanowiące równowartość kosztów przypadających na bieżący okres sprawozdawczy lub rok obrotowy (ściśle określonych świadczeń, wykonanych na rzecz jednostki, lecz jeszcze nie stanowiących zobowiązania, oraz prawdopodobnych kosztów, których kwota bądź data powstania zobowiązania z ich tytułu nie są jeszcze znane). Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów ustala się w ich przewidywanej wysokości przypadającej na bieżący okres sprawozdawczy. W pozycji tej wykazuje się również dochody przyszłych okresów.

Uzasadnienie

Niniejszy projekt zastępuje zarządzenie Ministra Finansów z dnia 16 października 1997r. (M.P. z 1997r. Nr 78, poz. 740) w sprawie szczegółowych zasad sporządzania oraz badania sprawozdania Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej zmienia delegacje ustawowe aktów wykonawczych w celu dostosowania do wymogów nowej Konstytucji i ustawy o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997r. Nr 141, poz. 943) wchodzącej w życie 1 stycznia 1999r.

Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 1 pkt. 25 projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW INSTYTUCJI
FINANSOWYCH**

z dnia

w sprawie zasad wynagradzania Rzecznika Ubezpieczonych oraz pracowników Biura
Rzecznika Ubezpieczonych.

Na podstawie art. 82c ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934), zarządza się co następuje:

§ 1. Rozporządzenie stosuje się do :

- 1) Rzecznika Ubezpieczonych,
- 2) pracowników zatrudnionych w Biurze Rzecznika Ubezpieczonych.

§ 2. Ustala się:

- 1) tabelę stanowisk i kwalifikacji pracowników Biura Rzecznika Ubezpieczonych, stanowiącą załącznik nr 1 do rozporządzenia,
- 2) tabelę miesięcznych stawek wynagrodzenia Rzecznika Ubezpieczonych i pracowników Biura Rzecznika Ubezpieczonych, stanowiącą załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 3. Ustala się wynagrodzenie Rzecznika Ubezpieczonych w ramach stawki określonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 4. Rzecznik tworzy fundusz nagród, z przeznaczeniem na nagrody za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej w ramach posiadanych środków na wynagrodzenia, do wysokości 10% planowanych wynagrodzeń osobowych. Fundusz pozostaje w dyspozycji Rzecznika Ubezpieczonych.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

**MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW
INSTYTUCJI FINANSOWYCH**

Załączniki do rozporządzenia
Ministra Właściwego Do
Spraw Instytucji Finansowych z dnia
(Dz. U. Nr , poz.)

Załącznik nr 1

TABELA STANOWISK I KWALIFIKACJI
PRACOWNIKÓW BIURA RZECZNIKA UBEZPIECZONYCH

Lp.	Stanowisko	Wykształcenie	Liczba lat pracy
1	2	3	4
1	Rzecznik Ubezpieczonych	wyższe	7
2	doradca Rzecznika Ubezpieczonych	wyższe	7
3	radca prawny	według odrębnych przepisów	według odrębnych przepisów
4	kierownik Biura (Zespołu)	wyższe	7
5	specjalista	wyższe	4
6	radca	wyższe lub średnie	1 4
7	st. sekretarz	wyższe lub średnie	- 1
8	sekretarz	średnie	1

Załącznik nr 2

TABELA MIESIĘCZNYCH STAWEK WYNAGRODZENIA

Stanowisko	kwota w złotych
Rzecznik Ubezpieczonych	3000 - 4000
doradca Rzecznika Ubezpieczonych	1500 - 2500
radca prawny	1200 - 2500
kierownik Biura (Zespołu)	1400 - 2000
specjalista	1200 - 1800
radca	1000 - 1500
starszy sekretarz	700 - 1200
sekretarz	500 - 1000

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt zastępuje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 marca 1996r. (Dz.U. z 1996r. Nr 31, poz. 137) w sprawie zasad wynagradzania Rzecznika Ubezpieczonych oraz pracowników Biura Rzecznika Ubezpieczonych.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej zmienia delegacje ustawowe aktów wykonawczych w celu dostosowania do wymogów nowej Konstytucji i ustawy o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997r. Nr 141, poz. 943) wchodzącej w życie 1 stycznia 1999r.

Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 1 pkt.30 projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW INSTYTUCJI
FINANSOWYCH
z dnia .....**

w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia budynków
wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych.

Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności
ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62, z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88,
poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934)
zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa ogólne warunki obowiązkowego ubezpieczenia
budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń
losowych, zwanego dalej ubezpieczeniem budynków.

§ 2. Posiadaczem budynku, w rozumieniu przepisów rozporządzenia, jest osoba
fizyczna lub osoba prawna władająca gospodarstwem rolnym, w którego skład
wchodzi budynek.

§ 3. 1. Za gospodarstwo rolne, w rozumieniu przepisów rozporządzenia, uważa
się obszar użytków rolnych, gruntów leśnych, gruntów pod stawami oraz gruntów pod
zabudowaniami związanymi z prowadzeniem tego gospodarstwa, o łącznej
powierzchni przekraczającej 1,0 ha, jeżeli obszar ten podlega w części lub całości
opodatkowaniu podatkiem rolnym. Nie jest uważany za gospodarstwo rolne obszar
gruntu przekraczający 1,0 ha, stanowiący wyłącznie grunt leśny.

2. Za gospodarstwo rolne uważa się także zespół gruntów określonych w ust. 1,
składający się z dwóch lub więcej nieruchomości rolnych, będący we
współposiadaniu kilku osób fizycznych, jeżeli grunty te stanowią wyodrębnioną
całość gospodarczą, a ich łączny obszar przekracza 1,0 ha.

3. Za gospodarstwo rolne uważa się również obszar użytków rolnych o
powierzchni nie przekraczającej 1,0 ha, jeżeli prowadzona jest na nim produkcja
rolna, stanowiąca dział specjalny w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od
osób fizycznych.

4. Zwolnienie od opodatkowania całości lub części obszaru gruntów
wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, jeżeli podstawą zwolnienia nie jest
zaprzestanie produkcji rolnej, nie powoduje utraty przez nie charakteru gospodarstwa
rolnego.

§ 4. Za budynek, w rozumieniu przepisów rozporządzenia, wchodzący w skład gospodarstwa rolnego, uznaje się obiekt budowlany o powierzchni powyżej 20 m², określony w art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414 oraz z 1996 r. Nr 100, poz. 465, Nr 106, poz. 496 i Nr 146, poz. 680).

§ 5. Za równowartość pieniężną 1 q żyta, w rozumieniu przepisów rozporządzenia, uważa się średnią cenę skupu żyta na terenie gminy, w której znajduje się gospodarstwo rolne, w dniu ustalenia odszkodowania.

§ 6. 1. Posiadacz budynku jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia budynku od ognia i innych zdarzeń losowych.

2. Umowę ubezpieczenia posiadacz zawiera z wybranym zakładem ubezpieczeń prowadzącym działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń od ognia i innych zdarzeń losowych.

3. Posiadacz budynku jest obowiązany, na żądanie organów uprawnionych do przeprowadzania kontroli zawarcia umowy ubezpieczenia, okazywać dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia i dowód opłacenia składki.

Rozdział 2

Spełnienie obowiązku ubezpieczenia

§ 7. Obowiązek ubezpieczenia budynku wchodzącego w skład gospodarstwa rolnego powstaje z dniem pokrycia budynku dachem.

§ 8. 1. Umowę ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego zawiera się na okres 12 miesięcy.

2. Umowa ubezpieczenia budynków zawarta na okres 12 miesięcy ulega przedłużeniu na następny okres 12 miesięcy, chyba że posiadacz budynku nie później niż na jeden dzień przed upływem okresu, na jaki umowa została zawarta, powiadomi zakład ubezpieczeń o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia.

3. Pomimo braku powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, przedłużenie umowy ubezpieczenia budynków nie następuje, jeżeli składka ubezpieczeniowa była opłacana w ratach, a posiadacz budynku do końca tego okresu nie zapłacił którejkolwiek raty składki.

§ 9. 1. Jeżeli po zawarciu umowy ubezpieczenia władanie gospodarstwem rolnym, w którego skład wchodzi budynek, przeszło na inną osobę, to prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia przechodzą na tę osobę; osoba ta może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia budynków w terminie miesiąca od objęcia gospodarstwa rolnego we władanie. Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia budynków wywołuje skutek na koniec miesiąca kalendarzowego, w którym oświadczenie o jej wypowiedzeniu zostało złożone zakładowi ubezpieczeń.

2. Obowiązek bezzwłocznego zawiadomienia zakładu ubezpieczeń o zmianie posiadacza gospodarstwa rolnego obciąża przejmującego gospodarstwo rolne we władanie.

3. Dotychczasowy posiadacz gospodarstwa rolnego i obejmujący gospodarstwo rolne we władanie ponoszą odpowiedzialność solidarną wobec zakładu ubezpieczeń za zapłatę składki ubezpieczeniowej należnej zakładowi ubezpieczeń za czas do

końca miesiąca, w którym zawiadomiono zakład ubezpieczeń o zmianie posiadacza gospodarstwa rolnego.

4. Jeżeli po zmianie posiadacza gospodarstwa rolnego umowa ubezpieczenia budynków uległa rozwiązaniu w następstwie jej wypowiedzenia, osoba wypowiadająca umowę jest obowiązana zawrzeć nową umowę ubezpieczenia budynków z wybranym zakładem ubezpieczeń najpóźniej w ostatnim dniu przed rozwiązaniem się umowy wypowiedzianej.

5. Obejmujący we władanie gospodarstwo rolne, w którym budynki wchodzące w skład tego gospodarstwa nie są ubezpieczone, jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia budynków najpóźniej w przeddzień objęcia gospodarstwa rolnego we władanie.

§ 10. Jeżeli w czasie trwania umowy ubezpieczenia budynek przestał spełniać warunki wymagane do objęcia go ubezpieczeniem, budynek ten zostaje wyłączony z ubezpieczenia, a suma ubezpieczenia zostaje obniżona o zadeklarowaną do ubezpieczenia wartość tego budynku.

Rozdział 3

Zakres ochrony ubezpieczeniowej

§ 11. 1. Z tytułu ubezpieczenia budynków przysługuje odszkodowanie za szkody powstałe w budynkach na skutek zdarzeń losowych w postaci: ognia, huraganu, powodzi, gradu, uderzenia pioruna, eksplozji, obsunięcia się ziemi lub tąpnięcia oraz innych żywiołów.

2. Za szkody spowodowane przez:

- 1) ogień - uważa się szkody powstałe w wyniku działań ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile,
- 2) huragan - uważa się szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24 m/sek., którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan, jeżeli w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu,
- 3) powódź - uważa się szkody powstałe wskutek:
  - a) zalania terenów w następstwie podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących lub stojących oraz wskutek deszczu nawalnego,
  - b) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i falistych,
- 4) grad - uważa się szkody powstałe wskutek opadu atmosferycznego składającego się z bryłek lodu,
- 5) piorun - uważa się szkody będące bezpośrednim następstwem uderzenia pioruna,
- 6) eksplozję - uważa się szkody powstałe w wyniku gwałtownej zmiany stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołane ich właściwością rozprzestrzeniania się w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników; warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż skutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za spowodowane eksplozją uważa się również szkody powstałe wskutek implozji, polegające na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym,

- 7) obsunięcie się ziemi - uważa się szkody spowodowane przez zapadanie się ziemi oraz usuwanie się ziemi, z tym że:
  - a) za szkody spowodowane przez zapadanie się ziemi uważa się szkody powstałe wskutek obniżenia się terenu z powodu zawalenia się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie,
  - b) za szkody spowodowane przez usuwanie się ziemi uważa się szkody powstałe wskutek ruchów ziemi na stokach,
- 8) tapnięcie - uważa się szkody powstałe wskutek wstrząsów podziemnych, spowodowanych pęknięciem skał, wywołanych naruszeniem równowagi sił w tych skałach,
- 9) lawinę - uważa się szkody powstałe wskutek gwałtownego zsuwania się lub staczania mas śniegu, lodu, skał lub kamieni ze zboczy górskich,
- 10) upadek statku powietrznego - uważa się szkody powstałe wskutek katastrofy bądź przymusowego lądowania samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także spowodowane upadkiem ich części lub przewożonego ładunku.

§ 12. 1. Sumę ubezpieczenia, odrębną dla każdego budynku, ustala ubezpieczający z zakładem ubezpieczeń.

2. Suma ubezpieczenia budynku może odpowiadać:

- 1) wartości rzeczywistej budynku, przez którą rozumie się wartość w stanie nowym w dniu zawarcia umowy, pomniejszoną o stopień zużycia budynku,
- 2) wartości nowej - w odniesieniu do budynków nowych oraz takich, których stopień zużycia w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie przekracza 10%.

3. Suma ubezpieczenia może być ustalona:

- 1) na podstawie cenników stosowanych przez zakład ubezpieczeń do szacowania wartości budynków,
- 2) na podstawie załączonego powykonawczego kosztorysu budowlanego, sporządzonego zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalenia wartości robót budowlanych, obowiązującymi w budownictwie, przez osobę posiadającą uprawnienia w tym zakresie albo wyceny rzeczoznawcy; w tych przypadkach ustalenie sumy ubezpieczenia następuje na wniosek ubezpieczającego w razie ubezpieczenia budynku według wartości określonej w ust. 2 pkt 2.

4. Normy zużycia budynków określa zakład ubezpieczeń.

§ 13. 1. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany do aktualizacji wartości budynków przyjętych do ubezpieczenia, nie częściej jednak niż w okresach rocznych, w przypadku gdy zmiany cen materiałów budowlanych i kosztów robocizny oraz innych materiałów spowodowały podwyższenie lub obniżenie wartości budynków co najmniej o 20%.

2. Zaktualizowana wartość budynku stanowi podstawę ustalenia nowej sumy ubezpieczenia zgodnie z § 12.

§ 14. Nie są objęte ubezpieczeniem w gospodarstwach rolnych:

- 1) budynki będące w trakcie faktycznej rozbiórki,
- 2) budynki stanowiące własność osób prawnych postawionych w stan likwidacji lub upadłości,
- 3) budynki, których stan techniczny osiągnął 100% normy zużycia,
- 4) budynki przeznaczone do rozbiórki na podstawie ostatecznych decyzji właściwych organów,

- 5) namioty foliowe,
- 6) tunele foliowe.

§ 15. Zakład ubezpieczeń nie odpowiada za zaistniałe w budynkach szkody:

- 1) wyrządzone umyślnie przez ubezpieczającego lub przez osobę, za którą ubezpieczający ponosi odpowiedzialność lub która pozostaje z ubezpieczającym we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 2) wyrządzone wskutek rażącego niedbalstwa przez osoby, o których mowa w pkt 1,
- 3) górnicze w rozumieniu prawa górniczego,
- 4) powstałe wskutek trzęsienia ziemi,
- 5) nie przekraczające równowartości pieniężnej 5 q żyta.

Rozdział 4

Zawarcie umowy ubezpieczenia budynków, powstanie i czas trwania odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń

§ 16. Umowę ubezpieczenia budynków zawiera się na wniosek posiadacza budynków lub osoby przez niego upoważnionej, złożony zakładowi ubezpieczeń.

§ 17. 1. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń rozpoczyna się od dnia następnego po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po dniu zapłacenia składki ubezpieczeniowej lub pierwszej jej raty, chyba że w umowie określono inny termin początku odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń. Składka powinna być zapłacona jednocześnie z zawarciem umowy ubezpieczenia.

2. Inny niż wskazany w ust. 1 termin początku odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń można w umowie ubezpieczenia budynków określić tylko wtedy, gdy umowę zawiera się na okres 12 miesięcy przed rozpoczęciem tego okresu, oraz w razie objęcia we władanie gospodarstwa rolnego, w którym budynki nie są ubezpieczone.

§ 18. 1. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń trwa, z zastrzeżeniem § 8 ust. 2, przez okres wskazany w umowie i kończy się z upływem ostatniego dnia tego okresu.

2. W razie opłacania składki ubezpieczeniowej w ratach, niezapłacenie raty składki w oznaczonym terminie nie powoduje, z zastrzeżeniem § 8 ust. 3, ustania odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń.

3. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń, wynikająca z umowy ubezpieczenia budynków, ustaje w przypadkach określonych w § 8 ust. 3, § 9 ust. 1 zdanie drugie i § 10.

Rozdział 5

Prawa i obowiązki stron umowy

§ 19. W razie zajścia zdarzenia, którego następstwem jest lub może być szkoda powodująca odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń, posiadacz budynku jest obowiązany:

- 1) zawiadomić niezwłocznie zakład ubezpieczeń o powstaniu szkody nie później niż trzeciego dnia roboczego od jej powstania lub uzyskania informacji o jej powstaniu,
- 2) nie zmieniać, bez zgody zakładu ubezpieczeń, stanu faktycznego, spowodowanego zdarzeniem losowym, do czasu przybycia na miejsce szkody przedstawiciela zakładu ubezpieczeń, chyba że zmiana ta jest niezbędna dla zabezpieczenia mienia lub zmniejszenia szkody,
- 3) udzielić zakładowi ubezpieczeń pomocy w dokonaniu czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody i wysokości odszkodowania oraz niezbędnych wyjaśnień w tym zakresie.

§ 20. Zakład ubezpieczeń, niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o szkodzie, wszczyna postępowanie w celu ustalenia stanu faktycznego szkody, zasadności roszczeń i wysokości odszkodowania oraz informuje posiadacza budynku lub osobę zgłaszającą roszczenie, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odszkodowania.

§ 21. Jeżeli posiadacz budynku z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa nie dopełnił obowiązków wymienionych w § 19, a miało to wpływ na zwiększenie rozmiarów szkody, zakład ubezpieczeń może zmniejszyć wysokość odszkodowania o część, która nie byłaby świadczona w razie dopełnienia przez posiadacza budynku ciężących na nim obowiązków. Ciężar udowodnienia okoliczności uzasadniających zmniejszenie wysokości odszkodowania spoczywa na zakładzie ubezpieczeń.

Rozdział 6

Dochodzenie roszczeń i wypłata odszkodowania

§ 22. 1. Wysokość szkody ustala się na podstawie:

- 1) cenników stosowanych przez zakład ubezpieczeń; ustalenie wysokości szkody na podstawie tych cenników następuje w każdym przypadku niepodjęcia odbudowy, naprawy lub remontu budynku,
- 2) kosztorysu wystawionego przez jednostkę dokonującą odbudowy lub remontu budynku, odzwierciedlającego koszty związane z odbudową lub remontem, określone zgodnie z obowiązującymi w budownictwie zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych - przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia; jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona według wartości rzeczywistej, uwzględnia się również faktyczne zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody.

2. Zakład ubezpieczeń weryfikuje zasadność wielkości i wartości robót ujętych w przedstawionym przez ubezpieczającego kosztorysie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2. Kosztorys ten powinien zostać przedłożony przez ubezpieczającego najpóźniej w terminie 12 miesięcy od dnia powstania szkody.

3. Zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak od sumy ubezpieczenia budynku, podanej w dokumencie ubezpieczenia, stanowiącej górną granicę odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń.

4. Zakład ubezpieczeń nie uwzględnia stopnia zużycia budynku przy szkodach drobnych, których wartość nie przekracza równowartości pieniężnej 10 q żyta.

§ 23. Wysokość szkody w budynkach:

- 1) zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy,
- 2) zwiększa się w granicach sumy ubezpieczenia o udokumentowane koszty uprzątnięcia miejsca szkody w wysokości do 5% wartości szkody.

§ 24. Zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie, chyba że:

- 1) uprawniony do odszkodowania nie złożył zakładowi ubezpieczeń, w terminie 14 dni od dnia zawiadomienia o szkodzie, rachunku strat i innych dokumentów uzasadniających roszczenie; w razie późniejszego złożenia dokumentów, odszkodowanie jest wypłacane w terminie 14 dni po ich dostarczeniu,
- 2) wyjaśnienie w terminie 30 dni okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, wówczas odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od wyjaśnienia tych okoliczności, z tym że bezsporną część odszkodowania zakład ubezpieczeń wypłaca w terminie 30 dni od dnia zawiadomienia o szkodzie,
- 3) w sprawie zdarzenia powodującego szkodę prowadzi się postępowanie sprawdzające albo wszczęte zostało postępowanie karne, którego wynik może mieć istotne znaczenie dla ustalenia wysokości odszkodowania lub odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń; zakład ubezpieczeń wypłaca jednak w terminie 30 dni od dnia zawiadomienia o szkodzie bezsporną część odszkodowania.

Rozdział 7

Składka ubezpieczeniowa i system taryf

§ 25. Składkę ubezpieczeniową ustala się według taryfy obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia lub jej przedłużenia.

§ 26. 1. Ubezpieczający, zawierając umowę ubezpieczenia budynków, opłaca należną składkę ubezpieczeniową z góry, za cały okres ubezpieczenia, według stawek ustalonych przez zakład ubezpieczeń.

2. Składka ubezpieczeniowa za ubezpieczenie budynków może być opłacona w ratach ustalonych w umowie; w przypadku opóźnienia w opłaceniu składki zakładowi ubezpieczeń przysługują odsetki ustawowe.

§ 27. 1. System taryf obejmuje ocenę i klasyfikację ryzyka przejmowanego przez zakład ubezpieczeń w ramach ubezpieczenia budynków oraz zasady ustalania podstawowych stawek ubezpieczeniowych.

2. Oceny ryzyka dokonuje zakład ubezpieczeń na podstawie danych statystycznych przebiegu szkodowości, a w razie braku tych danych - na podstawie innych informacji lub opinii rzeczoznawców.

3. Do celów taryfowych może mieć zastosowanie następująca klasyfikacja budynków i pokryć dachowych:

- 1) budynki murowane - których ściany zewnętrzne albo słupy pionowe zrębu są wykonane z materiałów niepalnych, w szczególności z cegły, pustaków, kamienia albo z muru pruskiego,

- 2) budynki drewniane - których ściany zewnętrzne są wykonane z drewna lub innych palnych materiałów,
- 3) pokrycie dachowe twarde - pokrycie wykonane z materiału niepalnego lub niezapalnego, w szczególności z blachy, dachówki, eternitu, łupka, papy,
- 4) pokrycie dachowe pozostałe - pokrycie wykonane z materiału palnego, w szczególności z gontów, desek i słomy.

4. Zakład ubezpieczeń może w taryfach określić dalszą klasyfikację, jeżeli charakterystyka zgłoszonych budynków znacznie odbiega od klasyfikacji określonej w ust. 3.

5. W wypadku prowadzenia w budynkach wchodzących w skład gospodarstwa rolnego produkcji lub usług powodujących podwyższenie ryzyka, zakład ubezpieczeń może dokonać indywidualnej oceny tego ryzyka i ustalić indywidualną składkę ubezpieczeniową.

§ 28. 1. Zakład ubezpieczeń ustala podstawową stawkę ubezpieczeniową wynikającą z oceny ryzyka na dwunastomiesięczny okres ubezpieczenia.

2. Stawka, o której mowa w ust. 1, może zostać skorygowana, jeżeli nastąpi znaczne zwiększenie wartości budynków.

§ 29. Ubezpieczający opłaca składkę obliczoną od sumy ubezpieczenia budynku przy zastosowaniu stawki podstawowej przewidzianej w taryfie dla danej klasy ryzyka.

§ 30. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW
INSTYTUCJI FIANASOWYCH

Uzasadnienie

Niniejszy projekt zastępuje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997r. Nr 36, poz. 220) w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej zmienia delegacje ustawowe aktów wykonawczych w celu dostosowania do wymogów nowej Konstytucji i ustawy o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997r. Nr 141, poz. 943) wchodzącej w życie 1 stycznia 1999r.

Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 1 pkt. 1 projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

PROJEKT

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW INSTYTUCJI
FINANSOWYCH

z dnia .....

w sprawie powołania Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy, regulaminu działania tej Komisji, wynagrodzenia jej członków, trybu składania egzaminu, zakresu tematów egzaminacyjnych oraz wysokości opłat egzaminacyjnych.

Na podstawie art. 37c ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934) zarządza się, co następuje:

§ 1. Powołuje się Komisję Egzaminacyjną dla Aktuariuszy w składzie:

- 1) przewodniczący Komisji,
- 2) zastępca przewodniczącego Komisji,
- 3) sekretarz Komisji,
- 4) trzech członkowie Komisji.

§ 2. Komisja Egzaminacyjna dla Aktuariuszy, zwana dalej "Komisją", wykonuje swoje zadania zgodnie z regulaminem stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. Ustala się regulamin określający tryb składania egzaminu przez osoby przystępujące do egzaminu i ustalania wyniku egzaminu uzyskanego przez poszczególne osoby, tryb ogłaszania wyniku egzaminu oraz składania odwołania, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 4. Ustala się zakres obowiązujących tematów egzaminu, stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 5. 1. Za każde przystąpienie do egzaminu od osoby przystępującej pobiera się opłatę egzaminacyjną w wysokości 350 zł.

2. W razie nieprzystąpienia do egzaminu opłata, o której mowa w ust. 1, podlega zwrotowi po potrąceniu kosztów związanych z obsługą egzaminu, przypadających na jedną osobę przystępującą do egzaminu.

3. Przewodniczący Komisji na wniosek zainteresowanej osoby może uznać, że nieprzystąpienie do egzaminu było spowodowane ważną przyczyną losową, i zwolnić ją z ponoszenia kosztów, o których mowa w ust. 2. W takim przypadku osoba ta może przystąpić do egzaminu w terminie późniejszym bez obowiązku wnoszenia opłaty egzaminacyjnej.

4. W przypadku rozłożenia egzaminu na części od osoby przystępującej do egzaminu przyjmuje się jednorazowo opłatę w wysokości, o której mowa w ust. 1.

§ 6. Za przeprowadzenie każdego egzaminu przysługuje wynagrodzenie w wysokości:

- 1) 700 zł - dla przewodniczącego Komisji,
- 2) 600 zł - dla zastępcy przewodniczącego i sekretarza Komisji,
- 3) 500 zł - dla każdego z pozostałych członków Komisji.

§ 7. 1. Termin egzaminu wyznaczany jest co najmniej dwa razy w roku kalendarzowym.

2. Informacja określająca termin i miejsce egzaminu ogłaszana jest w dzienniku "Rzeczpospolita" co najmniej na miesiąc przed dniem egzaminu.

3. Informacja, o której mowa w ust. 1, przekazywana jest Polskiej Izbie Ubezpieczeń co najmniej na miesiąc przed dniem egzaminu.

§ 8. 1. Obsługę administracyjno-biurową Komisji wykonuje Ośrodek Doskonalenia Kadr Resortu Finansów w Warszawie, zwany dalej Ośrodkiem.

2. Do zadań wykonywanych przez Ośrodek należy w szczególności:

- 1) wykonanie formularzy testów egzaminacyjnych w sposób zapewniający ich poufność,
- 2) informowanie osób zainteresowanych egzaminem o terminach egzaminów, o wyniku egzaminu oraz o sposobie odwołań od decyzji Komisji,
- 3) sporządzanie list osób przystępujących do egzaminu,
- 4) ustalenie technicznych warunków przeprowadzania egzaminów,
- 5) obsługa i zabezpieczanie przebiegu egzaminów.

§ 9. Środki pochodzące z opłat, o których mowa w § 5 ust. 1, gromadzone są na wyodrębnionym rachunku bankowym Ośrodka, z którego finansowane są koszty organizacji i obsługi poszczególnych egzaminów oraz wynagrodzenie członków Komisji i obsługi technicznej.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie

MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW
INSTYTUCJI FINANSOWYCH

ZAŁĄCZNIKI DO ROZPORZĄDZENIA
MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW
INSTYTUCJI FINANSOWYCH
z dnia .....

ZAŁĄCZNIK Nr 1

REGULAMIN DZIAŁANIA KOMISJI EGZAMINACYJNEJ DLA AKTUARIUSZY

§ 1. Regulamin określa organizację, zasady i tryb działania Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy, zwanej dalej "Komisją".

§ 2. 1. Komisja jest organem kolegialnym przeprowadzającym egzaminy, który wszystkie swoje decyzje podejmuje na posiedzeniach, zwykłą większością głosów obecnych, w formie uchwał. W przypadku kiedy brak jest zwykłej większości głosów, decyduje głos przewodniczącego.

2. Uchwały podpisują wszyscy członkowie Komisji obecni na posiedzeniu.

3. Członek Komisji ma prawo zgłosić głos odrębny, który podlega zaprotokołowaniu wraz z uchwałą.

§ 3. 1. Posiedzenia Komisji zwołuje przewodniczący, a w razie jego nieobecności zastępca.

2. Komisja może wyznaczyć ze swego składu osoby odpowiedzialne za realizację określonych zadań.

§ 4. Do zadań Komisji należy:

- 1) przygotowywanie i zatwierdzanie listy pytań testów egzaminacyjnych,
- 2) przygotowywanie wykazu literatury związanej z zakresem egzaminów,
- 3) przeprowadzanie egzaminów oraz sprawdzanie testów egzaminacyjnych,
- 4) sporządzanie protokołów posiedzeń Komisji,
- 5) opiniowanie odwołań od wyników egzaminów, składanych przez uczestników egzaminu.

§ 5. 1. Przewodniczący Komisji wyznacza osoby odpowiedzialne za przygotowanie testów egzaminacyjnych spośród członków Komisji lub osób przez nią wskazanych.

2. Członkowie Komisji sprawdzają prawidłowość pytań testowych i wariantów odpowiedzi dla poszczególnych testów egzaminacyjnych w celu opracowania wzorca prawidłowych odpowiedzi.

§ 6. Komisja w terminie 21 dni od dnia ogłoszenia wyników przekazuje do Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń listę osób, które zdały egzamin.

ZAŁĄCZNIK Nr 2

REGULAMIN OKREŚLAJĄCY TRYB SKŁADANIA EGZAMINU PRZEZ OSOBY PRZYSTĘPUJĄCE DO EGZAMINU I USTALANIA WYNIKU EGZAMINU UZYSKANEGO PRZEZ POSZCZEGÓLNE OSOBY, TRYB OGŁASZANIA WYNIKU EGZAMINU ORAZ SKŁADANIA ODWOŁAŃ

I. Postanowienia ogólne

§ 1. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest zgłoszenie pisemnego wniosku oraz wniesienie opłaty egzaminacyjnej w terminie ustalonym przez Komisję.

§ 2. 1. Wejście na salę egzaminacyjną odbywa się za okazaniem dowodu tożsamości.

2. Osoba przystępująca do egzaminu potwierdza na liście obecności własnoręcznym podpisem otrzymanie koperty zawierającej pytania egzaminacyjne.

§ 3. 1. Kontrole nad organizacją i przebiegiem egzaminu wykonują członkowie Komisji.

2. W czasie egzaminu na sali egzaminacyjnej musi być obecnych co najmniej dwóch członków Komisji.

§ 4. Osoby uczestniczące w ustalaniu i przechowywaniu tematów egzaminacyjnych obowiązują tajemnicą służbową.

II. Egzamin dla aktuariuszy

§ 5. Egzamin dla aktuariuszy przeprowadza się w wydzielonej sali, w warunkach umożliwiających zdającym samodzielność pracy, a Komisji czuwanie nad zgodnym z przepisami przebiegiem egzaminu.

§ 6. 1. Egzamin przeprowadzany jest w formie czteroczęściowego testu, którego każda część składa się z 10 pytań z każdego z bloków tematycznych określonych w załączniku nr 3.

2. Rozwiązywanie każdej części testu trwa 100 minut, po czym następuje 20-minutowa przerwa. Kierujący egzaminem może wyznaczyć w razie potrzeby dłuższe przerwy.

3. Egzamin może być rozłożony na części. Decyzję w tej sprawie podejmuje Komisja w formie uchwały.

§ 7. Egzamin rozpoczyna się z chwilą otwarcia kopert zawierających testy egzaminacyjne.

§ 8. Uczestnicy egzaminu mają prawo do zadawania członkom Komisji pytań dotyczących przebiegu egzaminu i testów egzaminacyjnych, a w szczególności nieprecyzyjnych sformułowań w nich użytych.

§ 9. 1. W czasie egzaminu uczestnik nie powinien opuszczać sali, z wyjątkiem przerw, o których mowa w § 6 ust. 2.

2. W uzasadnionych przypadkach uczestnik egzaminu może uzyskać zgodę na opuszczenie sali, po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się uczestnika z innymi zdającymi i osobami postronnymi.

3. Na czas nieobecności w sali egzaminacyjnej uczestnik egzaminu przekazuje pracę egzaminacyjną członkowi Komisji, który zaznacza na niej czas nieobecności.

§ 10. Członkowie Komisji mają prawo wykluczyć z egzaminu osoby, które podczas egzaminu korzystały z cudzej pomocy, posługiwały się niedozwolonymi przez Komisję materiałami pomocniczymi, pomagały innym uczestnikom egzaminu lub w inny sposób zakłócały przebieg egzaminu.

§ 11. 1. W przypadku naruszenia tajemnicy służbowej lub stwierdzenia, że praca nie została wykonana samodzielnie przez uczestnika egzaminu, Komisja może unieważnić przeprowadzony egzamin.

2. Unieważnienie egzaminu może nastąpić zarówno w stosunku do wszystkich przystępujących do egzaminu, jak i jego poszczególnych uczestników.

§ 12. 1. W egzaminie mają prawo uczestniczyć w charakterze obserwatorów osoby upoważnione przez Ministra Właściwego Do Spraw Instytucji Finansowych.

2. W przypadku dostrzeżenia nieprawidłowości, zarówno co do trybu postępowania, jak i merytorycznych błędów popełnionych przez osoby wykonujące kontrolę nad organizacją i przebiegiem egzaminu, Minister Właściwy Do Spraw Instytucji Finansowych może, na wniosek osób, o których mowa w ust. 1, unieważnić egzamin i zarządzić jego powtórzenie.

§ 13. 1. Z przebiegu egzaminu Komisja sporządza protokół, w którym należy podać: imiona i nazwiska osób wykonujących kontrolę nad organizacją i przebiegiem egzaminu oraz osób, o których mowa w § 12 ust. 1, czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu oraz ważniejsze okoliczności, jakie zaszły w trakcie egzaminu. Do protokołu należy dołączyć tematy egzaminacyjne, listę uczestników oraz końcowe wyniki.

2. Dokumentację związaną z przeprowadzaniem egzaminu Komisja przekazuje do archiwum Ministerstwa Finansów według zasad określonych odrębnymi przepisami.

III. Ocena egzaminu

§ 14. Każde pytanie testu egzaminacyjnego jest oceniane według następujących zasad:

- 1) odpowiedź prawidłowa: 5 punktów,
- 2) odpowiedź nieprawidłowa: 0 punktów,
- 3) brak odpowiedzi: 1 punkt.

§ 15. Wyłączną podstawę oceny stanowią odpowiedzi udzielone przez uczestnika egzaminu na załączonym do testu formularzu.

§ 16. 1. Warunkiem zdania egzaminu jest otrzymane co najmniej 120 punktów z całego testu, w tym co najmniej 30 punktów z każdego bloku tematycznego.

2. Zaliczenie wszystkich bloków tematycznych nie może trwać dłużej niż dwa lata.

§ 17. Termin i miejsce ogłoszenia wyników egzaminu oraz wydania świadectw ustala Komisja.

§ 18. Osobom, które zdały egzamin, Komisja wydaje świadectwo w terminie dwóch tygodni od dnia zdania egzaminu.

§ 19. W ciągu 14 dni od dnia ogłoszenia wyników, na pisemną prośbę uczestnika egzaminu, Komisja może wyrazić zgodę na udostępnienie mu pracy egzaminacyjnej, w obecności członka Komisji lub innej osoby upoważnionej.

§ 20. 1. Uczestnik egzaminu ma prawo odwołania się od wyników egzaminu za pośrednictwem Komisji do Ministra Właściwego Do Spraw Instytucji Finansowych lub osoby przez niego upoważnionej w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyniku.

2. Odwołanie powinno być rozpatrzone w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania przez osobę właściwą do jego rozpatrzenia.

§ 21. O wyniku odwołania osobę odwołującą się zawiadamia się listem poleconym.

ZAŁĄCZNIK Nr 3

ZAKRES OBOWIĄZUJĄCYCH TEMATÓW EGZAMINU

A. Zakres przedmiotowy

- I. Matematyka finansowa
- II. Matematyka ubezpieczeń życiowych
- III. Matematyka ubezpieczeń majątkowych
- IV. Prawdopodobieństwo i statystyka

B. Szczegółowy zakres tematów

I. Matematyka finansowa

1. Oprocentowanie proste, składane i ciągłe:

- 1) wartość kapitału w czasie,
- 2) kapitalizacja odsetek w podokresach,
- 3) dyskonto proste rzeczywiste i handlowe (bankowe),
- 4) dyskonto składane,
- 5) równoważność kapitałów,
- 6) miary oprocentowania - nominalne i efektywne stopy procentowe i stopy dyskontowe, natężenie oprocentowania,
- 7) równoważność miar oprocentowania.

2. Rachunek rent:

- 1) renty proste i uogólnione (płatne z częstotliwością inną niż kapitalizacja odsetek),
- 2) renty płatne w sposób ciągły,
- 3) renta płatna z dołu, płatna z góry, odroczone,
- 4) wartość renty w czasie,
- 5) renta wieczysta.

3. Spłata długu:

- 1) zasady ustalania rat spłaty długu,
- 2) schematy (plany) spłaty długu - bieżąca wartość długu,
- 3) rzeczywista stopa kosztu zadłużenia,
- 4) restrukturyzacja zadłużenia.

4. Deprecjacja i aprecjacja zasobu:

- 1) amortyzacja środków trwałych,
- 2) wycena zasobów podlegających deprecjacji lub aprecjacji.

5. Analiza decyzji inwestycyjnych:

- 1) początkowa wartość inwestycji netto,
- 2) wewnętrzna stopa zwrotu, zmodyfikowana wewnętrzna stopa zwrotu,
- 3) okres zwrotu inwestycji,
- 4) zdyskontowany okres zwrotu,
- 5) współczynnik efektywności inwestycji.

6. Papiery wartościowe:

- 1) wycena weksli i bonów skarbowych,
- 2) emisja i wykup obligacji,
- 3) wycena obligacji,
- 4) stopa zwrotu z obligacji,
- 5) średni czas trwania obligacji,
- 6) elastyczność ceny obligacji względem stopy procentowej,

- 7) obligacje indeksowane,
- 8) dyskontowe modele wyceny akcji,
- 9) przeciętna stopa procentowa i dyskontowa dla portfela papierów wartościowych.

7. Zarządzanie aktywami i pasywami:

- 1) struktura czasowa aktywów i pasywów,
- 2) wrażliwość salda aktywów i pasywów na zmiany parametrów ekonomicznych,
- 3) dobór portfela aktywów na pokrycie zobowiązań.

8. Czasowa struktura stóp procentowych:

- 1) stopy spot i stopy forward,
- 2) krzywa stopy przychodu,
- 3) wartość początkowa netto.

II. Matematyka ubezpieczeń życiowych

1. Elementy ekonomiki ubezpieczeń życiowych:

- 1) system finansowy zakładu ubezpieczeń,
- 2) margines wypłacalności,
- 3) rodzaje produktów ubezpieczeniowych,
- 4) ubezpieczenia z funduszem inwestycyjnym,
- 5) reasekuracja ubezpieczeń życiowych.

2. Tablice trwania życia:

- 1) prawdopodobieństwa śmierci i przeżycia,
- 2) natężenie zgonów,
- 3) przeciętne dalsze trwanie życia,
- 4) prawa umieralności,
- 5) konstrukcja tablic trwania życia,
- 6) typy tablic,
- 7) ułamkowy okres życia.

3. Ubezpieczenia na życie:

- 1) ubezpieczenia bezterminowe, terminowe, na dożycie, mieszane i odroczone,
- 2) ubezpieczenia płatne w momencie śmierci, na koniec roku i na koniec okresów krótszych niż rok,
- 3) polisy za zmienną sumą ubezpieczenia,
- 4) funkcje komutacyjne.

4. Renty życiowe:

- 1) renty dożywotnie, terminowe i odroczone,
- 2) renty płatne w sposób ciągły,
- 3) renty płatne na początek roku i na początek okresów krótszych niż rok,
- 4) renty życiowe ze zmienną wysokością wypłat,
- 5) funkcje komutacyjne.

5. Składki ubezpieczeniowe netto:

- 1) składki ubezpieczeniowe płatne w sposób ciągły,
- 2) składki płatne w sposób dyskretny: raz w roku i w okresach krótszych niż rok,
- 3) funkcje komutacyjne.

6. Rezerwy netto:

- 1) model ciągły rezerw netto,
- 2) dyskretne modele rezerw netto,
- 3) rezerwy w trakcie roku obrotowego,
- 4) funkcje komutacyjne w rachunku rezerw.

7. Ubezpieczenia dwóch i więcej osób:

- 1) ryzyko pierwszego zgonu w grupie, ostatni zgon w grupie, kolejny zgon w grupie,

- 2) składka netto w ubezpieczeniach i rentach dla grupy osób,
- 3) tablice wymieralności dla grupy osób.

8. Koszty w ubezpieczeniach życiowych:

- 1) rodzaje kosztów,
- 2) składki uwzględniające koszty,
- 3) modyfikacja rezerw i rozliczanie w czasie kosztów akwizycji.

9. Opcje w umowie ubezpieczenia:

- 1) zamiana ubezpieczenia na ubezpieczenie bezskładkowe,
- 2) zmiana okresu ubezpieczenia,
- 3) wykup ubezpieczenia,
- 4) kredytowanie polisy,
- 5) inne opcje.

10. Inne rodzaje ubezpieczeń na życie i rent życiowych:

- 1) ubezpieczenia emerytalne,
- 2) ubezpieczenia do wieku emerytalnego,
- 3) ubezpieczenia na dwa i więcej ryzyk.

III. Matematyka ubezpieczeń majątkowych i osobowych

1. Elementy ekonomiki ubezpieczeń majątkowych:

- 1) system finansowy zakładu ubezpieczeń,
- 2) dochody i wydatki, rodzaje funduszy oraz źródła ich tworzenia,
- 3) margines wypłacalności,
- 4) użyteczność ubezpieczenia,
- 5) wycena ryzyka,
- 6) podział ryzyka między stronami kontraktu ubezpieczeniowego - typy umów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych.

2. Modele ryzyka ubezpieczeniowego:

- 1) model ryzyka indywidualnego,
- 2) rozkłady zagregowanej wartości szkód (złożony rozkład Poissona, złożony rozkład ujemny dwumianowy, inne rozkłady złożone),
- 3) metody wyznaczania rozkładu: metoda rekurencyjna (wzór Panjera), aproksymacja rozkładem normalnym, aproksymacja rozkładem przesuniętym gamma,
- 4) efekty reasekuracji.

3. Teoria ruiny:

- 1) klasyczny model nadwyżki zakładu ubezpieczeń z czasem ciągłym,
- 2) model z czasem dyskretnym,
- 3) prawdopodobieństwo ruiny w skończonym i nieskończonym horyzoncie czasowym,
- 4) oszacowania prawdopodobieństwa ruiny,
- 5) efekty reasekuracji.

4. Kalkulacja składki w jednorodnych portfelach ryzyk:

- 1) składka netto, narzut na ryzyko i inne elementy składki brutto,
- 2) kryteria kalkulacji składek,
- 3) zasady kalkulacji składek.

5. Kalkulacja składki w niejednorodnych portfelach ryzyk:

- 1) teoria wiarygodności (credibility),
- 2) systemy bonus-malus,
- 3) modele statystyczne z klasyfikacją według wielu zmiennych taryfowych.

6. Kalkulacja rezerw:

- 1) rezerwa składkowa i dodatkowa rezerwa na ryzyka niewygaśle,
- 2) rezerwy szkodowe,
- 3) kalkulacja metodą indywidualną,
- 4) metody wskaźnikowe,
- 5) metody oparte na analizie tzw. trójkąta danych statystycznych,
- 6) rezerwa na wyrównanie szkodowości.

IV. Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka

1. Zmienna losowa i jej rozkład:

- 1) dystrybucja,
- 2) funkcja prawdopodobieństwa, gęstość,
- 3) funkcje zmiennej losowej,
- 4) parametry rozkładu zmiennej losowej - parametry pozycyjne, wartość oczekiwana, wariancja, skośność, kurtoza,
- 5) funkcja tworząca momenty.

2. Rozkłady wielowymiarowe:

- 1) rozkłady wielowymiarowe, rozkłady brzegowe i rozkłady warunkowe,
- 2) niezależność zmiennych losowych,
- 3) wartości oczekiwane, wariancje i kowariancje brzegowe i warunkowe.

3. Rozkłady stosowane w matematyce ubezpieczeniowej:

- 1) rozkłady złożone,
- 2) rozkłady mieszane,
- 3) zastosowanie funkcji tworzącej momenty,
- 4) rozkład sumy niezależnych zmiennych losowych - wartość oczekiwana, wariancja i skośność.

4. Procesy stochastyczne:

- 1) łańcuchy Markowa ze skończoną ilością stanów,
- 2) procesy stochastyczne - elementarne pojęcia i własności.

5. Metody estymacji parametrów rozkładu:

- 1) własności estymatorów,
- 2) metoda największej wiarygodności, metoda momentów,
- 3) model regresji liniowej - metoda najmniejszych kwadratów, ważona metoda najmniejszych kwadratów,
- 4) elementarne zagadnienia regresji nieliniowej.

6. Testowanie hipotez statystycznych:

- 1) hipotezy proste,
- 2) testy istotności,
- 3) iloraz wiarygodności,
- 4) hipotezy nieparametryczne - testy zgodności i testy niezależności.

7. Metody bayes'owskie:

- 1) rozkład a priori i rozkład a posteriori,
- 2) estymacja punktowa,
- 3) testowanie hipotez,
- 4) estymatory liniowe.

Uzasadnienie

Niniejszy projekt zastępuje zarządzenie Ministra Finansów z dnia 25 kwietnia 1997r. (MP z 1997r. Nr 28, poz. 260) w sprawie powołania Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy, regulaminu działania tej Komisji, wynagrodzenia jej członków, trybu składania egzaminu, zakresu tematów egzaminacyjnych oraz wysokości opłat egzaminacyjnych.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej zmienia delegacje ustawowe aktów wykonawczych w celu dostosowania do wymogów nowej Konstytucji i ustawy o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997r. Nr 141, poz. 943) wchodzącej w życie 1 stycznia 1999r.

Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 1 pkt. 12 projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Projekt

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW INSTYTUCJI
FINANSOWYCH

z dnia.....

w sprawie określenia minimalnego zakresu szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie zezwolenia Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń na wykonywanie czynności agenta ubezpieczeniowego oraz zakresu obowiązujących tematów egzaminu i tryb jego składania.

Na podstawie art. 37 e ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej, (Dz.U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62, z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934) zarządza się co następuje:

§ 1

Szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie zezwolenia Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń na wykonywanie czynności agenta ubezpieczeniowego przeprowadzają zakłady ubezpieczeń posiadające zezwolenie Ministra Właściwego Do Spraw Instytucji Finansowych na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w Polsce.

§ 2

Szkolenie ma na celu przygotowanie do wykonywania czynności agenta ubezpieczeniowego poprzez umożliwienie zdobycia wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznych w zakresie niezbędnym do prawidłowej i kompetentnej obsługi klienta.

§ 3

Szkolenie powinno obejmować :

- 1) wiedzę z bloków tematycznych określonych w § 5,
- 2) podstawowe informacje o zakładach ubezpieczeń i rynku ubezpieczeniowym w Polsce,
- 3) zaznajomienie z dokumentacją ubezpieczeniową, a w szczególności z dokumentacją związaną z zawieraniem umów ubezpieczenia i likwidacją szkód,
- 4) informacje o taryfach składek stosowanych przez zakład ubezpieczeń przeprowadzający szkolenie oraz zasady obliczania składek ubezpieczeniowych,
- 5) zaznajomienie z regulaminem oraz innymi aktami dotyczącymi wewnętrznej struktury zakładu ubezpieczeń przeprowadzającego szkolenie,
- 6) techniki akwizycji ubezpieczeniowej.

§ 4

1. Udział w kursie szkoleniowym osób ubiegających się o uzyskanie zezwolenia Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń na wykonywanie czynności agenta ubezpieczeniowego, jest obowiązkowy.
2. Szkolenie trwa co najmniej 40 godzin i jest zakończone egzaminem.

§ 5

Ustala się następujący minimalny zakres egzaminu, obejmujący siedem bloków tematycznych:

1. Zagadnienia z zakresu prawa cywilnego:
  - a) zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych,

- b) pojęcie osoby prawnej,
  - c) pojęcie czynności prawnej,
  - d) oświadczenie woli i wady oświadczenia woli,
  - e) przedstawicielstwo i pośrednictwo,
  - f) pojęcie umowy,
  - g) forma zawarcia umowy, pojęcie zobowiązania, pojęcie szkody,
  - h) warunki zawierania umowy ubezpieczenia, możliwość wypowiedzenia i rozwiązania umowy ubezpieczenia oraz prawa i obowiązki z niej wynikające,
  - i) zakres ochrony ubezpieczeniowej, jej ograniczenia i wyłączenia,
  - j) umowa agencyjna,
  - k) zasady odpowiedzialności agenta względem klienta i zakładu ubezpieczeń.
2. Regulacje prawne dotyczące działalności ubezpieczeniowej:
- a) ustawa z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934)
  - b) rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie organów uprawnionych i organów zobowiązanych do przeprowadzania kontroli wykonania obowiązku zawarcia umów ubezpieczeń obowiązkowych oraz trybu ustalania i egzekwowania opłaty za niewykonanie tego obowiązku,
  - c) regulacje prawne dotyczące ubezpieczeń obowiązkowych.
3. Inne przepisy prawa:
- a) art. 60-65, 84, 198-199, 369-370 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 Kodeks handlowy (Dz.U. Nr 57, poz. 502, z 1946 r. Nr 57, poz. 321, z 1950 r. Nr 34, poz. 312, z 1964 r. Nr 16, poz. 94, z 1969 r. Nr 13, poz. 95, z 1988 r. Nr 41, poz. 326, z 1990 r. Nr 17, poz. 98, Nr 51, poz. 298, z 1991 r. Nr 35, poz. 155, Nr 94, poz. 418, Nr 111, poz. 480, z 1994 r. Nr 121, poz. 591 i z 1995 r. Nr 96, poz. 478),
  - b) art. 54-55 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 1995 r. Nr 54, poz. 288),
  - c) art. 50-51 ustawy z dnia 25.września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1991 Nr 18, poz. 80, Nr 75, poz. 329, Nr 101, poz. 444 i Nr 107, poz. 464, z 1993 r. Nr 18, poz. 82, Nr 60, poz. 280, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Nr 80, poz. 368, Nr 113, poz. 547 i z 1995 r. Nr 1, poz. 2),
  - d) ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. Nr 47, poz. 211),
  - e) art. 4 ustawy z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego. (Dz. U. Nr 126, poz. 615),
  - f) art. 3-5, 7, 9-11, 29-31, 33, 55, 62, 64, 70, 71, 73 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414),
  - g) art. 1-7, 10, 18, 24, 25, 35-42, 47, 62-73, 80-87 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz. U. z 1995 r. nr 19, poz. 575),
  - h) art. 1-8, art. 29, art. 38 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 81, poz. 351, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, i Nr 89, poz. 414),
  - i) wybrane przepisy ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (z 1983 r. Dz. U. Nr 30, poz. 144, z 1989r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 36, poz. 206, z 1991 r. Nr 94, poz. 422 i z 1995 r. Nr 4, poz. 17).

4. Szczegółowe zasady zawierania umów ubezpieczenia, podstawowe zasady likwidacji szkód oraz zasady obliczania składki ubezpieczeniowej w ubezpieczeniach, których akwizycja powierzana jest agentom ubezpieczeniowym.
5. Rozliczenia ilościowo-wartościowe z tytułu sprzedaży polis i inkasa składek ubezpieczeniowych.
6. Ogólne i szczególne warunki ubezpieczeń zakładu ubezpieczeń przeprowadzającego szkolenie.
7. Etyka zawodowa agenta ubezpieczeniowego:
  - a) przestrzeganie reguł prawnych,
  - b) tajemnica zawodowa,
  - c) konflikt interesów,
  - d) kontakty z klientem,
  - e) minimalny zakres informacji udzielanych ubezpieczającym.

§ 6

1. Egzamin powinien odbyć się nie później, niż w terminie 14 dni od dnia zakończenia szkolenia.
2. Termin egzaminu ustalany jest przez zakład (zakłady) ubezpieczeń.
3. Zakład (zakłady) ubezpieczeń powiadamia o terminie egzaminu zainteresowane osoby przed zakończeniem szkolenia.
4. Egzamin odbywa się przed Komisją Egzaminacyjną składającą się co najmniej z trzech osób, powołanych przez zarząd zakładu ubezpieczeń przeprowadzający szkolenie.
5. Egzamin składa się w formie pisemnej (test).
6. Test przygotowany jest przez Komisję Egzaminacyjną.
7. Test składa się ze 100 pytań, przy czym każdy z wymienionych w § 5 bloków tematycznych, obejmuje co najmniej 14 pytań.
8. Warunkiem zdania egzaminu jest osiągnięcie co najmniej 66 % możliwych do zdobycia punktów obejmujących cały zakres tematów egzaminacyjnych.
9. Osoba, która nie uzyskała podczas egzaminu wymaganej liczby punktów, może ponownie zdawać egzamin, bez konieczności brania udziału w szkoleniu.
10. Komisja Egzaminacyjna niezwłocznie wystawia zaświadczenie o zdaniu egzaminu i przekazuje je osobie, która zdała egzamin.

§ 7

1. Kilka zakładów ubezpieczeń może przeprowadzić wspólne szkolenie, o którym mowa w zarządzeniu, zakończone egzaminem.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zakłady ubezpieczeń powołują wspólną Komisję Egzaminacyjną, składającą się z przedstawicieli wybranych przez zarządy zakładów ubezpieczeń organizujących wspólne szkolenie.
- 3.

§ 8

1. O terminie egzaminu oraz składzie Komisji Egzaminacyjnej zakład ubezpieczeń powiadamia Państwowy Urząd Nadzoru Ubezpieczeń.
2. Upoważnieni pracownicy Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń mają prawo uczestniczyć w egzaminie w charakterze obserwatorów.
3. Komisja Egzaminacyjna sporządza protokół z przeprowadzonego egzaminu.

§ 9

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW
INSTYTUCJI FINANSOWYCH

000110

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt zastępuje zarządzenie Ministra Finansów z dnia 14 listopada 1995r. (MP. z 1995r. Nr 60, poz. 674) w sprawie określenia minimalnego zakresu szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie zezwolenia Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń na wykonywanie czynności agenta ubezpieczeniowego oraz zakresu obowiązujących tematów egzaminu i tryb jego składania.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej zmienia delegacje ustawowe aktów wykonawczych w celu dostosowania do wymogów nowej Konstytucji i ustawy o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997r. Nr 141, poz. 943) wchodzącej w życie 1 stycznia 1999r.

Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 1 pkt.13 projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW INSTYTUCJI
FINANSOWYCH**

z dnia .....

w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności
cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z
ruchem tych pojazdów.

Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności
ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62, z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz.
554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934); zarządza się,
co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa ogólne warunki obowiązkowego ubezpieczenia
odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe
na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z ruchem tych pojazdów, zwane
dalej ubezpieczeniem OC.

§ 2. Pojazdami mechanicznymi w rozumieniu rozporządzenia są pojazdy
dopuszczone do ruchu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami
prawa o ruchu drogowym, to jest:

- 1) pojazdy zarejestrowane w Rzeczypospolitej Polskiej oraz motorowery,
- 2) pojazdy zarejestrowane za granicą,
- 3) inne pojazdy będące w posiadaniu jednostek podległych Ministrom Obrony
Narodowej i Spraw Wewnętrznych, napędzane umieszczonym na nich silnikiem
zasilanym z własnego źródła energii, wraz z ciągniętym wszelkiego rodzaju
sprzętem.

§ 3.1. Pojazd mechaniczny, podlegający rejestracji stosownie do przepisów
prawa o ruchu drogowym, który nie jest zarejestrowany, a mimo to wprowadzony do
ruchu, traktuje się w rozumieniu przepisów rozporządzenia na równi z pojazdami
określonymi w § 2. Do posiadacza lub kierującego takim pojazdem stosuje się
odpowiednio postanowienia niniejszych warunków ubezpieczenia OC.

§ 4. 1. Posiadacz pojazdu mechanicznego obowiązany jest zawrzeć umowę
ubezpieczeniową OC za szkody mogące powstać w związku z ruchem posiadanego
przez niego pojazdu.

2. Umowę ubezpieczenia OC posiadacz pojazdu mechanicznego może zawrzeć
z wybranym ubezpieczycielem prowadzącym działalność ubezpieczeniową w
zakresie ubezpieczenia OC.

§ 5. Kierujący pojazdem mechanicznym obowiązany jest na żądanie organów uprawnionych do przeprowadzania kontroli okazywać dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia OC i dowód opłacenia składki ubezpieczenia OC.

Rozdział 2

Spełnienie obowiązku ubezpieczenia

§ 6. 1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy.

2. Umowę ubezpieczenia OC na czas określony, krótszy od dwunastu miesięcy, zwaną dalej ubezpieczeniem krótkoterminowym, zawiera się, jeżeli pojazd jest zarejestrowany czasowo oraz gdy pojazd jest zarejestrowany za granicą.

§ 7. 1. Umowa ubezpieczenia OC zawarta na okres 12 miesięcy ulega przedłużeniu na następny okres 12 miesięcy, chyba że posiadacz pojazdu nie później niż na jeden dzień przed upływem okresu, na jaki umowa została zawarta, powiadomi ubezpieczyciela o jej wypowiedzeniu.

2. Pomimo braku powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, przedłużenie umowy ubezpieczenia OC na następny okres 12 miesięcy nie następuje:

- 1) jeżeli składka ubezpieczenia za okres ubezpieczenia bezpośrednio poprzedzający następne 12 miesięcy była opłacana w ratach, a posiadacz pojazdu do końca tego okresu nie zapłacił ubezpieczycielowi którejkolwiek raty składki,
- 2) w przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia krótkoterminowego,

3. W wypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia u dotychczasowego ubezpieczyciela za dzień, od którego nowo wybrany ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność, przyjmuje się dzień wskazany w umowie z nowo wybranym ubezpieczycielem.

§ 8. 1. Posiadacz pojazdu obowiązany jest zawrzeć umowę ubezpieczenia OC najpóźniej w dniu rejestracji pojazdu.

2. W razie nabycia pojazdu mechanicznego już zarejestrowanego, na jego nabywcę przechodzą prawa i obowiązki zbywcy wynikające z umowy ubezpieczenia OC. Umowa ubezpieczenia OC ulega rozwiązaniu po upływie 30 dni następujących po dniu nabycia pojazdu przez nabywcę, nie później jednak niż:

- 1) z dniem zarejestrowania pojazdu na nabywcę,
- 2) z chwilą zawarcia przez nabywcę nowej umowy ubezpieczenia OC,
- 3) z końcem okresu na jaki umowa została zawarta.

3. Zbywca pojazdu mechanicznego jest obowiązany bezzwłocznie powiadomić ubezpieczyciela o fakcie zbycia pojazdu, z podaniem danych osobowych nabywcy pojazdu.

4. Zbywca i nabywca pojazdu mechanicznego ponoszą odpowiedzialność solidarną wobec ubezpieczyciela za zapłatę składki ubezpieczeniowej należnej ubezpieczycielowi za czas do końca miesiąca, w którym zawiadomi ono ubezpieczyciela o zbyciu pojazdu.

5. Jeżeli posiadacz zbywający pojazd mechaniczny - wbrew obowiązkowi - nie posiadał ubezpieczenia OC, nabywca pojazdu jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia OC w dniu nabycia pojazdu.

6. Umowa ubezpieczenia OC ulega rozwiązaniu z chwilą wyrejestrowania pojazdu mechanicznego.

§ 9. 1. Posiadacz lub inna osoba kierująca pojazdem mechanicznym, zarejestrowanym za granicą, wjeżdżając nim na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obowiązani są posiadać dowód ubezpieczenia OC na cały okres przebywania pojazdu na tym terytorium, z tym, że umowę ubezpieczenia zawiera się na okres nie krótszy niż 15 dni.

2. W razie braku dowodu ubezpieczenia, określonego w ust. 1, przy przekraczaniu granicy, posiadacz lub inna osoba kierująca pojazdem mechanicznym są obowiązani zawrzeć umowę ubezpieczenia OC na czas przebywania pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie krótszy jednak niż 15 dni.

3. Posiadacz lub inna osoba kierująca pojazdem mechanicznym, która wprowadza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pojazd zarejestrowany w Rzeczypospolitej Polskiej, nie posiadający ubezpieczenia OC, są obowiązani przed przekroczeniem granicy do zawarcia umowy takiego ubezpieczenia.

Rozdział 3

Zakres ochrony ubezpieczeniowej

§ 10. 1. Z ubezpieczenia OC przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierowca pojazdu mechanicznego są zobowiązani - na podstawie prawa - do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

2. Za szkodę powstałą w związku z ruchem pojazdu uważa się również powstałą:

- 1) przy wsiadaniu i wysiadaniu z pojazdu,
- 2) bezpośrednio przy załadunku i rozładunku pojazdu,
- 3) podczas postoju lub naprawy pojazdu na trasie jazdy,
- 4) podczas garażowania.

3. Ubezpieczeniem OC objęta jest odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej wyrządziła szkodę ruchem tego pojazdu.

4. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej. Suma gwarancyjna nie może być niższa niż równowartość w złotych 600.000 ECU, ustalona przy zastosowaniu kursu kupna walut obcych Narodowego Banku Polskiego według tabeli kursów nr 1 każdego roku, w odniesieniu do jednego zdarzenia którego skutki są objęte ubezpieczeniem, bez względu na liczbę poszkodowanych osób.

5. Jeżeli ubezpieczono odpowiedzialność cywilną posiadacza tego samego pojazdu mechanicznego na ten sam okres u dwóch lub więcej ubezpieczycieli, każdy z tych ubezpieczycieli odpowiada za wyrządzoną w tym czasie przez posiadacza lub kierującego pojazdem szkodę proporcjonalnie do określonej przez niego w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

6. Za szkodę wyrządzoną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odszkodowanie przysługuje również wówczas, gdy sprawca szkody na osobie nie mógł być zidentyfikowany lub gdy sprawca szkody na mieniu i na osobie nie posiadał

obowiązkowego ubezpieczenia OC. W takich przypadkach odszkodowanie z ubezpieczenia OC jest wypłacane przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny.

§ 11. 1. Jeżeli szkoda wyrządzona zostaje ruchem zespołu pojazdów, ubezpieczeniem OC posiadacza pojazdu silnikowego ciągnącego objęta jest szkoda spowodowana przyczepą lub naczepą, która:

- 1) złączona jest z pojazdem silnikowym,
- 2) odłączyła się od pojazdu silnikowego ciągnącego i jeszcze się toczyła.

2. Ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadacza przyczepy lub naczepy objęta jest tylko szkoda spowodowana przyczepą lub naczepą, która:

- 1) nie jest złączona z pojazdem silnikowym ciągnącym bądź
- 2) odłączyła się od pojazdu silnikowego ciągnącego i przestała się już toczyć.

3. Zasadę określoną w ust. 1 stosuje się również w razie złączenia pojazdów mechanicznych w celu holowania.

§ 12. Z tytułu ubezpieczenia OC ubezpieczyciel również jest zobowiązany do:

- 1) zwrotu uzasadnionych okolicznościami zdarzenia kosztów mających na celu zapobieżenie zwiększeniu szkody,
- 2) pokrycia niezbędnych kosztów obrony sądowej przeciw roszczeniom osoby trzeciej w sporze prowadzonym na polecenie ubezpieczyciela lub za jego zgodą.

§ 13. Ubezpieczyciel nie odpowiada za szkody:

- 1) dotyczące uszkodzenia, zniszczenia lub utraty mienia, wyrządzone przez kierowcę posiadaczowi pojazdu,
- 2) wynikłe w przewożonych za opłatą ładunkach, przesyłkach lub bagażu, chyba że odpowiedzialność za powstałą szkodę ponosi posiadacz innego pojazdu niż pojazd przewożący,
- 3) polegające na utracie gotówki, biżuterii, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju dokumentów oraz zbiorów filatelistycznych, numizmatycznych i podobnych,
- 4) w następstwie których zanieczyszczeniu lub skażeniu uległo środowisko naturalne,
- 5) które łącznie nie przekraczają 50% najniższego wynagrodzenia pracowników, ustalonego przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej.

Rozdział 4

Zawarcie umowy ubezpieczenia OC, powstanie i czas trwania odpowiedzialności ubezpieczyciela

§ 14. 1. Umowę ubezpieczenia OC zawiera się na wniosek posiadacza pojazdu mechanicznego lub osoby przez niego upoważnionej, złożony ubezpieczycielowi.

2. Ubezpieczyciel nie może odmówić wydania zaświadczenia o przebiegu ubezpieczenia OC.

§ 15. 1. Zawarcie umowy ubezpieczenia ubezpieczyciel potwierdza polisą lub innym dokumentem ubezpieczenia.

2. Ubezpieczyciel wydaje nalepkę kontrolną, o wzorze określonym odrębnymi przepisami, którą posiadacz pojazdu umieszcza w prawym dolnym rogu przedniej

szyby wewnątrz pojazdu lub w innym miejscu na zewnątrz pojazdu. Wydanie nalepki kontrolnej nie następuje, jeżeli ubezpieczenie OC jest krótkoterminowe.

§ 16. 1. Odpowiedzialność ubezpieczyciela rozpoczyna się z chwilą zawarcia umowy i zapłacenia składki ubezpieczeniowej lub pierwszej jej raty, chyba że w umowie określono inny termin początku odpowiedzialności ubezpieczyciela.

2. Inny niż wskazany w ust. 1 termin rozpoczęcia odpowiedzialności ubezpieczyciela można w umowie ubezpieczenia OC określić tylko wówczas, gdy umowę zawiera się:

- 1) na okres krótszy od 12 miesięcy, gdy pojazd mechaniczny jest zarejestrowany czasowo lub gdy pojazd jest zarejestrowany za granicą
- 2) przed zarejestrowaniem pojazdu mechanicznego,
- 3) na okres 12 miesięcy przed rozpoczęciem tego okresu.

§ 17. 1. Odpowiedzialność ubezpieczyciela trwa przez okres wskazany w umowie i kończy się z upływem ostatniego dnia tego okresu, z zastrzeżeniem § 7 ust. 1.

2. W razie opłacania składki ubezpieczeniowej w ratach, niezapłacenie przez posiadacza pojazdu mechanicznego raty składki w oznaczonym terminie nie powoduje ustania odpowiedzialności ubezpieczyciela.

3. Odpowiedzialność ubezpieczyciela, wynikająca z umowy ubezpieczenia OC, ustaje w przypadkach określonych w § 7 i w § 8 ust. 6 w razie wyrejestrowania pojazdu.

Rozdział 5

Składka ubezpieczeniowa

§ 18. 1. Składkę ubezpieczeniową ustala się według taryfy obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia lub jej przedłużenia. System taryf składek ubezpieczeniowych stosowanych przez ubezpieczyciela w ubezpieczeniu OC powinien uwzględniać przepisy rozdziału 11.

2. Przy ustalaniu składki ubezpieczeniowej należy od posiadacza pojazdu mechanicznego uwzględnić jej obniżki lub podwyżki zależnie od dotychczasowego bezszkodowego lub szkodowego przebiegu ubezpieczenia OC. Nie dotyczy to ubezpieczenia OC krótkoterminowego.

§ 19. 1. Posiadacz pojazdu mechanicznego opłaca składkę ubezpieczeniową przy zawieraniu umowy z góry za cały okres ubezpieczenia.

2. Składka ubezpieczeniowa w ubezpieczeniu OC z co najmniej 6-miesięcznym okresem odpowiedzialności ubezpieczyciela może być opłacona w ratach ustalonych w umowie; w przypadku zwłoki w opłacaniu składki, ubezpieczycielowi przysługują odsetki ustawowe.

§ 20. Ustalona przez ubezpieczyciela na dwunastomiesięczny okres ubezpieczenia składka może być w okresie trwania ubezpieczenia podwyższona, jeżeli zajdą okoliczności przewidziane w § 41.

§ 21. 1. Zwrot składki za nie wykorzystany okres ubezpieczenia przysługuje:

- 1) posiadaczowi w razie wyrejestrowania pojazdu,

2) zbywcy w razie zbycia pojazdu, pod warunkiem udokumentowania tej czynności.

2. Zwrot składki, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje, jeżeli szkoda, za którą ubezpieczyciel wypłacił lub zobowiązany jest do wypłacenia odszkodowania z tytułu ubezpieczenia OC, nastąpiła w okresie poprzedzającym wyrejestrowanie lub zbycie pojazdu.

§ 22. 1. Wysokość składki podlegającej zwrotowi ustala się w wysokości 1/12 składki za dwunastomiesięczny okres ubezpieczenia, za każdy nie wykorzystany miesiąc, przewidzianej taryfą dla danego pojazdu, z tym że miesiąc rozpoczęty uważa się za pełny.

2. Zwrot składki następuje za okres od dnia następnego po rozwiązaniu umowy ubezpieczenia do ostatniego dnia włącznie okresu umowy ubezpieczenia, za który została opłacona składka.

Rozdział 6

Prawa i obowiązki stron umowy

§ 23. 1. W razie wypadku kierujący pojazdem mechanicznym powinien:

- 1) przedsięwziąć odpowiednie środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa ruchu w miejscu wypadku, starać się o złagodzenie skutków wypadku oraz zapewnienie pomocy lekarskiej osobom poszkodowanym, jak również w miarę możliwości zabezpieczyć mienie osób poszkodowanych,
- 2) zapobiec, w miarę możliwości, zwiększeniu się szkody,
- 3) udzielić osobom poszkodowanym niezbędnych informacji, koniecznych do identyfikacji ubezpieczyciela, łącznie z podaniem danych dotyczących zawartej umowy ubezpieczenia OC,
- 4) w razie kolizji z innym pojazdem mechanicznym ustalić w miarę możliwości ubezpieczyciela, u którego posiadacz tego pojazdu jest ubezpieczony w zakresie obowiązującego ubezpieczenia OC.

2. W razie wypadku posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym powinni powiadomić o tym niezwłocznie ubezpieczyciela, udzielając mu niezbędnych informacji i wyjaśnień.

§ 24. Kierujący pojazdem mechanicznym obowiązany jest powiadomić policję o wypadku z ofiarami w ludziach oraz o wypadku powstałym w okolicznościach nasuwających przypuszczenia, że popełniono przestępstwo.

§ 25. Posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym bądź też osoba zgłaszająca roszczenie powinni przedstawić ubezpieczycielowi posiadane dowody dotyczące wypadku i ułatwić ubezpieczycielowi ustalenie okoliczności wypadku i rozmiaru szkód, jak również udzielić pomocy w dochodzeniu przez ubezpieczyciela roszczeń przeciwko sprawcy wypadku.

§ 26. Niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku ubezpieczyciel przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego, wypadku, zasadności roszczeń i wysokości odszkodowania oraz informuje posiadacza pojazdu i osobę zgłaszającą roszczenia, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odszkodowania.

§ 27. Jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełnił wymienionych w § 23-25 obowiązków, a miało to wpływ na ustalenie istnienia lub zakresu ich odpowiedzialności cywilnej bądź też na zwiększenie rozmiarów szkody, ubezpieczyciel może dochodzić od tych osób zwrotu tej części wypłaconego uprawnionemu odszkodowania, która nie byłaby świadczona w razie dopełnienia przez te podmioty ciężących na nich obowiązków. Ciężar udowodnienia faktów uzasadniających zwrot ubezpieczycielowi części wypłaconego uprawnionemu odszkodowania spoczywa na ubezpieczycielu.

§ 28. Przepis § 27 stosuje się odpowiednio, gdy wypłacającym odszkodowanie jest Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny.

Rozdział 7

Dochodzenie roszczeń i wypłata odszkodowania

§ 29. 1. Uprawniony do odszkodowania za szkodę powstałą w związku z ruchem pojazdu mechanicznego, za którą odpowiedzialność cywilna objęta jest ubezpieczeniem OC, może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

2. Jeżeli uprawniony do odszkodowania wystąpi z roszczeniem do posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, którego ruchem szkoda została spowodowana, posiadacz lub kierujący powiadomią o tym ubezpieczyciela.

3. W postępowaniu sądowym przeciwko posiadaczowi lub kierującemu pojazdem mechanicznym o naprawienie szkody wyrządzonej ruchem tego pojazdu konieczne jest przypozwanie także ubezpieczyciela, u którego posiadacz pojazdu jest ubezpieczony, w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia OC.

§ 30. Zaspokojenie lub uznanie przez posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym roszczenia o naprawienie wyrządzonej ruchem tego pojazdu szkody, która jest objęta ubezpieczeniem OC, nie ma skutku prawnego względem ubezpieczyciela, który nie wyraził na to uprzednio zgody.

§ 31. 1. Ubezpieczyciel wypłaca odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia OC na podstawie uznania roszczenia uprawnionego do odszkodowania, zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

2. Ubezpieczyciel wypłaca odszkodowanie bezpośrednio osobie uprawnionej, zawiadamiając o tym posiadacza pojazdu mechanicznego.

§ 32. 1. Ubezpieczyciel wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku.

2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela lub wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od wyjaśnienia tych okoliczności. Jednakże bezsporną część odszkodowania ubezpieczyciel wypłaca w terminie określonym w ust. 1.

3. Jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, ubezpieczyciel informuje o tym na piśmie osobę zgłaszającą roszczenie i posiadacza pojazdu mechanicznego w terminie określonym w ust. 1 lub ust. 2, wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania. Pismo ubezpieczyciela

powinno zawierać pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń z tytułu ubezpieczenia OC.

Rozdział 8

Roszczenia o zwrot wypłaconego przez ubezpieczyciela odszkodowania

§ 33. Ubezpieczycielowi przysługuje uprawnienie dochodzenia od kierowcy pojazdu mechanicznego zwrotu wypłaconego z tytułu ubezpieczenia OC odszkodowania, jeżeli kierujący:

- 1) wyrządził szkodę umyślnie lub w stanie nietrzeźwości,
- 2) wszedł w posiadanie pojazdu wskutek popełnienia przestępstwa,
- 3) nie posiadał wymaganych uprawnień do kierowania pojazdem, z wyjątkiem przypadków, gdy chodziło o ratowanie życia ludzkiego lub mienia albo ściganie przestępcy.

Rozdział 9

Roszczenia do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego

§ 34. 1. Jeżeli sprawca szkody na osobie nie mógł być zidentyfikowany, tj. nie można było ustalić tożsamości kierującego pojazdem ani danych dotyczących pojazdu, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny wypłaca osobie uprawnionej do odszkodowania z tytułu ubezpieczenia OC odszkodowanie za szkodę na osobie. Natomiast gdy zidentyfikowany sprawca szkody nie posiadał ochrony ubezpieczeniowej wynikającej z ubezpieczenia OC, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny wypłaca osobie uprawnionej odszkodowanie za szkody na osobie i mieniu.

2. Uprawniony do odszkodowania zgłasza swoje roszczenia do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego poprzez któregokolwiek ubezpieczyciela prowadzącego ubezpieczenia OC. Ubezpieczyciel nie może odmówić przyjęcia zgłoszenia roszczenia.

§ 35. 1. Ubezpieczyciel, po otrzymaniu zgłoszenia, o którym mowa w § 34, ust. 2, przeprowadza postępowanie określone w § 26, a następnie przesyła dokumenty dotyczące roszczeń poszkodowanego do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, zawiadamiając o tym osobę zgłaszającą roszczenie.

2. Ubezpieczyciel przyjmujący zgłoszenie roszczenia osoby uprawnionej do odszkodowania, skierowane do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, nie może zaspokoić w całości lub w części tego roszczenia bez uprzedniej zgody Zarządu Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

§ 36. Przepisy § 29 - 32 stosuje się odpowiednio, gdy osoba uprawniona do odszkodowania kieruje roszczenie przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, z tym że przewidziany w § 32 ust. 1 termin 30 dni liczy się od daty otrzymania przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny od ubezpieczyciela dokumentów dotyczących roszczeń osoby uprawnionej.

Rozdział 10

Zawiadomienia i oświadczenia

§ 37. 1. Zawiadomienia i oświadczenia, jakie w związku z umową ubezpieczenia OC składane są przez strony tej umowy, powinny być dokonywane na piśmie i doręczane za pokwitowaniem lub przesyłane listem poleconym.

2. Jeżeli posiadacz lub kierowca pojazdu mechanicznego zmienił adres bądź siedzibę i nie zawiadomił o tym ubezpieczyciela, zawiadomienia lub oświadczenia skierowane przez Ubezpieczyciela listem poleconym na ostatni adres lub siedzibę posiadacza lub kierującego pojazdem wywierają skutki prawne od chwili, w której doszłoby do posiadacza lub kierującego pojazdem, gdyby nie zmienił adresu lub siedziby.

Rozdział 11

System taryf ubezpieczeniowych

§ 38. System taryf ustalany jest na podstawie oceny i klasyfikacji ryzyka przejmowanego przez ubezpieczyciela w ramach ubezpieczenia OC, a także stosowanych w tym ubezpieczeniu zniżek składki z tytułu bezszkodowego okresu ubezpieczenia i podwyżek składki z uwagi na szkodowy przebieg ubezpieczenia.

§ 39. 1. Przy ustalaniu taryfy składek ubezpieczyciel dokonuje oceny ryzyka na podstawie danych statystycznych przebiegu szkodowości, a w razie braku tych danych - na podstawie opinii rzeczoznawców.

2. Klasyfikacja pojazdów powinna uwzględniać zbliżone parametry techniczne i eksploatacyjne pojazdów oraz charakter ich użytkowania, wpływające na zwiększenie lub zmniejszenie ryzyka ubezpieczeniowego.

§ 40. Ubezpieczyciel ustala podstawową stawkę składki ubezpieczeniowej na dwunastomiesięczny okres ubezpieczenia.

§ 41. Ustalona przez ubezpieczyciela składka ubezpieczeniowa na dwunastomiesięczny okres ubezpieczenia może być w okresie trwania ubezpieczenia podwyższona, jeżeli w ciągu jednego kwartału średni wzrost cen w gospodarce narodowej przekroczy 10% w stosunku do analogicznych wskaźników kwartału poprzedzającego; ustaleń tych dokonuje ubezpieczyciel na podstawie obwieszczeń Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie wskaźnika cen detalicznych towarów i usług konsumpcyjnych.

§ 42. 1. Ubezpieczyciel przy ustaleniu składki ubezpieczeniowej należnej od posiadacza pojazdu mechanicznego uwzględnia faktyczny dotychczasowy przebieg ubezpieczenia bez względu na zmianę ubezpieczyciela, udzielając stosownej zniżki w podstawowej stawce składki bądź też odpowiednio ją podwyższa.

2. Zniżka składki ubezpieczeniowej za każde dwadzieścia cztery miesiące bezszkodowego przebiegu ubezpieczenia nie może być niższa niż 10% podstawowej stawki; stopa zniżek z tego tytułu nie może przekroczyć 60% podstawowej stawki.

3. Podwyżka składki ubezpieczeniowej zależna od przebiegu ubezpieczenia nie może przekroczyć 160% podstawowej stawki składki ubezpieczeniowej.

4. Przy ustalaniu bezszkodowego lub szkodowego przebiegu ubezpieczenia nie uwzględnia się wypłaconego przez ubezpieczyciela odszkodowania z tytułu

ubezpieczenia OC za szkodę będącą następstwem wypadku spowodowanego przez kierującego, który wszedł w posiadanie pojazdu mechanicznego wskutek popełnienia przestępstwa.

5. Posiadacz pojazdu mechanicznego traci uprawnienie do zniżki składki ubezpieczeniowej, jeżeli okres przerwy w posiadaniu pojazdu przekroczył 24 miesiące.

§ 43. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW
INSTYTUCJI FINANSOWYCH

Uzasadnienie

Niniejszy projekt zastępuje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 grudnia 1992r. (Dz.U. z 1992r. Nr 96, poz. 475) w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej zmienia delegacje ustawowe aktów wykonawczych w celu dostosowania do wymogów nowej Konstytucji i ustawy o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997r. Nr 141, poz. 943) wchodzącej w życie 1 stycznia 1999r.

Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 1 pkt. 1 projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW INSTYTUCJI
FINANSOWYCH**

z dnia

w sprawie szczegółowych zasad działania i trybu powoływania Rzecznika Ubezpieczonych.

Na podstawie art. 90 b ust. 6 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934) zarządza się co następuje:

**Rozdział 1
Postanowienia ogólne**

§ 1

Rozporządzenie reguluje szczegółowe zasady działania i tryb powoływania Rzecznika Ubezpieczonych, zwanego dalej "Rzecznikiem".

§ 2

Rzecznik podejmuje czynności określone w ustawie o działalności ubezpieczeniowej oraz w rozporządzeniu z urzędu lub na wniosek ubezpieczonego, względnie uprawnionego z umowy ubezpieczenia zwanych dalej "ubezpieczonymi".

§ 3

1. Rzecznik po zapoznaniu się ze skierowanym do niego wystąpieniem może:
  - 1) podjąć sprawę,
  - 2) wskazać przysługujące wnioskodawcy prawne środki działania,
  - 3) przekazać sprawę według właściwości innemu organowi,
  - 4) nie podejmować sprawy i zawiadomić o tym wnioskodawcę.
2. Podejmując sprawę Rzecznik bada czy wskutek działania lub zaniechania zakładu ubezpieczeń nie nastąpiło naruszenie prawa lub jego społeczno-gospodarczego przeznaczenia.

**Rozdział 2
Szczegółowe zasady działania Rzecznika**

§ 4

Rzecznik może podejmować współpracę z krajowymi i zagranicznymi organizacjami konsumenckimi oraz z Rzecznikiem Praw Obywatelskich.

§ 5

Rzecznik reprezentując i ochraniając konsumenckie interesy ubezpieczonych, w szczególności może:

- 1) zwracać się do zakładu ubezpieczeń z żądaniem udzielenia wyjaśnień:
  - a) w sprawach indywidualnych, na wniosek ubezpieczonych,
  - b) w sprawach postanowień ogólnych warunków ubezpieczeń, które według Rzecznika są niekorzystne dla ubezpieczonych,
  - c) dotyczących wewnętrznych regulacji ubezpieczyciela, które według Rzecznika są niekorzystne dla ubezpieczonych,

- d) na temat nieprawidłowej obsługi ubezpieczonych, świadczonej bezpośrednio przez zakład ubezpieczeń lub też jego przedstawicieli,
- 2) zwracać się do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego oraz Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych z żądaniem udzielenia wyjaśnień:
  - a) w sprawach indywidualnych na wnioski ubezpieczonych,
  - b) dotyczących wewnętrznych regulacji Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego oraz Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych, które według Rzecznika są niekorzystne dla ubezpieczonych,
  - c) na temat nieprawidłowej obsługi ubezpieczonych świadczonej przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny lub Polskie Biuro Ubezpieczeń Komunikacyjnych,
- 3) zwracać się do Ministra Właściwego Do Spraw Instytucji Finansowych w sprawach dotyczących ubezpieczeń obowiązkowych i postulować o ewentualną zmianę przepisów regulujących ubezpieczenia obowiązkowe,
- 4) przeprowadzać lub zlecać badania na temat sytuacji na rynku ubezpieczeniowym,
- 5) sporządzać zestawienia ogólnych warunków ubezpieczeń oferowanych przez zakłady ubezpieczeń posiadające zezwolenie Ministra Właściwego Do Spraw Instytucji Finansowych na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w Polsce i udostępniać je opinii publicznej.

§ 6

Po zbadaniu sprawy Rzecznik może:

- 1) wyjaśnić wnioskodawcy, że nie stwierdził naruszenia prawa, ani interesów ubezpieczonych,
- 2) zwrócić się do zakładu ubezpieczeń, w którego działalności stwierdził naruszenie prawa lub interesu ubezpieczonych, o ponowne rozpatrzenie sprawy,
- 3) zwrócić się o zbadanie sprawy lub niektórych jej aspektów do właściwych organów, w szczególności do Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń, prokuratury, kontroli państwowej, zawodowej lub społecznej.

§ 7

1. Rzecznik informuje Państwowy Urząd Nadzoru Ubezpieczeń o dostrzeżonych nieprawidłowościach w działalności zakładów ubezpieczeń lub Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, w szczególności o:

- 1) sprzecznych z prawem postanowieniach ogólnych warunków ubezpieczeń,
- 2) nieprzestrzeganiu przez zakłady ubezpieczeń lub Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny terminów spełnienia świadczenia,
- 3) zaistnieniu zdarzeń wskazujących na utratę płynności finansowej zakładów ubezpieczeń lub działaniu na szkodę ubezpieczonych.

2. W przypadku powzięcia wiadomości o działalności zakładów ubezpieczeń, nie posiadających zezwolenia Ministra Właściwego Do Spraw Instytucji Finansowych

na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w Polsce, Rzecznik zawiadamia Państwowy Urząd Nadzoru Ubezpieczeń, prokuraturę oraz właściwe organy kontroli państwowej.

§ 8

1. Rzecznik opiniuje projekty aktów prawnych dotyczących ubezpieczeń. Opinia powinna być sporządzona w terminie 14 dni od dnia otrzymania projektu aktu prawnego.
2. Rzecznik może sporządzać projekty aktów prawnych w celu przedstawienia ich Ministrowi Właściwemu Do Spraw Instytucji Finansowych do ewentualnego wykorzystania.

§ 9

Rzecznik inicjuje i prowadzi działalność edukacyjno-informacyjną w zakresie ubezpieczeń, w szczególności poprzez:

- 1) udzielanie informacji na zapytania obywateli dotyczące :
  - a) zakładów ubezpieczeń oraz innych instytucji ubezpieczeniowych,
  - b) sposobów rozwiązywania sporów pomiędzy ubezpieczonymi a zakładami ubezpieczeń
- 2) zamieszczanie informacji o wynikach przeprowadzonych interwencji w środkach masowego przekazu.

Rozdział 3

Tryb powoływania Rzecznika

§ 10

1. Minister Właściwy Do Spraw Instytucji Finansowych, na sześć miesięcy przed zakończeniem kadencji Rzecznika, zwraca się na piśmie o zgłaszanie kandydatów na Rzecznika do:

- 1) Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń,
- 2) Rzecznika Praw Obywatelskich,
- 3) Federacji Konsumentów,
- 4) Stowarzyszenia Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych.
- 5) Polskiej Izby Ubezpieczeń.

2. Podmioty wymienione w ust. 1 zgłaszają kandydatów na Rzecznika w terminie miesiąca, od dnia otrzymania pisma Ministra Właściwego Do Spraw Instytucji Finansowych.

3. Do wniosku zawierającego kandydaturę na Rzecznika należy dołączyć opis przebiegu pracy zawodowej oraz posiadanych kwalifikacji, wykaz publikacji, a także zgodę na kandydowanie.

§ 11

1. Minister Właściwy Do Spraw Instytucji Finansowych na cztery miesiące przed zakończeniem kadencji Rzecznika powołuje Komisję w sprawie wyboru Rzecznika.

2. W skład Komisji wchodzi po jednym przedstawicielu instytucji wymienionych w § 10 ust.1 oraz trzech przedstawicieli Ministra Właściwego Do Spraw Instytucji Finansowych.

3. Komisja w terminie dwóch miesięcy od powołania rekomenduje Ministrowi Właściwemu Do Spraw Instytucji Finansowych dwóch albo trzech kandydatów na Rzecznika.

4. Minister Właściwy Do Spraw Instytucji Finansowych powołuje Rzecznika spośród kandydatów zaproponowanych przez Komisję w terminie 14 dni od dnia przedłożenia kandydatur przez Komisję.

5. Dotychczasowy Rzecznik pełni swoje obowiązki do czasu objęcia stanowiska przez nowego Rzecznika.

§ 12

1. Minister Właściwy Do Spraw Instytucji Finansowych, odwołując Rzecznika przed upływem kadencji (oraz w razie zgonu lub rezygnacji Rzecznika z zajmowanego stanowiska), na podstawie art. 90 b, ust. 5 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934) zwraca się do instytucji wskazanych w § 10 ust.1 o nadesłanie, w terminie 7 dni wniosków zawierających kandydatury na Rzecznika.

2. Minister Właściwy Do Spraw Instytucji Finansowych powołuje Komisję w sprawie wyboru Rzecznika, która w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosków, przedstawi Ministrowi dwóch albo trzech kandydatów na Rzecznika.

3. W skład Komisji wchodzi po jednym przedstawicielu instytucji wymienionych w § 10 ust. 1 oraz trzech przedstawicieli Ministra Właściwego Do Spraw Instytucji Finansowych.

4. Minister Właściwy Do Spraw Instytucji Finansowych powołuje Rzecznika w terminie 7 dni od dnia przedłożenia kandydatur przez Komisję.

Rozdział 4

Przepisy końcowe i przejściowe.

§ 13

Przy powołaniu Pierwszego Rzecznika § 10-12 nie stosuje się.

§ 14

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW
INSTYTUCJI FINANSOWYCH

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt zastępuje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 8 grudnia 1995r. (Dz.U. z 1995r. Nr 149, poz. 727) w sprawie szczegółowych zasad działania i tryb powoływania Rzecznika Ubezpieczonych.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej zmienia delegacje ustawowe aktów wykonawczych w celu dostosowania do wymogów nowej Konstytucji i ustawy o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997r. Nr 141, poz. 943) wchodzącej w życie 1 stycznia 1999r.

Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 1 pkt.35 projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Projekt

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW INSTYTUCJI
FINANSOWYCH**
z dnia .....

w sprawie zezwolenia ogólnego na lokatę funduszy ubezpieczeniowych poza
granicami kraju i określenia warunków zezwolenia.

Na podstawie art. 63 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62, z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Zezwala się na lokatę funduszy ubezpieczeniowych poza granicami kraju na warunkach określonych w niniejszym zarządzeniu.

§ 2.

Środki stanowiące pokrycie funduszu ubezpieczeniowego mogą być lokowane w państwach należących do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) oraz innych państwach, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła umowy o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji, wyłącznie w formie lokat wymienionych w art. 63 ust. 1 pkt 1-5, 8, 10 i 12, z zachowaniem zasad określonych w art. 64 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62, z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934).

§ 3.

Zakład ubezpieczeń może nabywać papiery wartościowe dopuszczone do obrotu w państwach, o których mowa w § 2, jeżeli:

- 1) papiery wartościowe długoterminowe zostały zaliczone przez agencję ratingową Moody's Investors Service Inc. do kategorii inwestycyjnej mieszczącej się w granicach Aaa - Baa3 lub zostały zaliczone przez agencję ratingową Standard and Poor's Co. do kategorii inwestycyjnej mieszczącej się w granicach AAA - BBB-
- 2) papiery wartościowe krótkoterminowe zostały zaliczone przez agencję ratingową Moody's Investors Service Inc. do kategorii inwestycyjnej mieszczącej się w granicach Prime 1 - Prime 3 lub zostały zaliczone przez agencję ratingową Standard and Poor's Co. do kategorii inwestycyjnej mieszczącej się w granicach A 1 - A 3.

§ 4.

Zakład ubezpieczeń może lokować poza granicami kraju nie więcej niż 5% środków stanowiących pokrycie funduszu ubezpieczeniowego.

§ 5.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW
INSTYTUCJI FINANSOWYCH

Uzasadnienie

Niniejszy projekt zastępuje zarządzenie Ministra Finansów z dnia 24 lutego 1997r. (MP. z 1997r. Nr 13, poz. 108) w sprawie zezwolenia ogólnego na lokatę funduszy ubezpieczeniowych poza granicami kraju.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej zmienia delegacje ustawowe aktów wykonawczych w celu dostosowania do wymogów nowej Konstytucji i ustawy o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997r. Nr 141, poz. 943) wchodzącej w życie 1 stycznia.

Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 1 pkt. 29 projektu.

Projekt

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW INSTYTUCJI
FINANSOWYCH**

z dnia .....

**w sprawie maksymalnej wysokości procentu składki, którą zakład ubezpieczeń
ma prawo zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów.**

Na podstawie art. 88 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej. (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769, Nr 121, poz. 770 i Nr 139, poz. 934), zarządza się, co następuje:

§ 1. Zakład ubezpieczeń może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów składkę członkowską, opłaconą z tytułu przynależności do Polskiej Izby Ubezpieczeń, w wysokości nie przekraczającej 0,02% składki przypisanej brutto, przypadającej na rok poprzedzający rok, za który składka członkowska ma być uiszczona.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie

**MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW
INSTYTUCJI FINANSOWYCH**

Uzasadnienie

Niniejszy projekt zastępuje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 listopada 1995r. (Dz.U. z 1995r. Nr 132, poz. 647) w sprawie maksymalnej wysokości procentu składki, którą zakład ubezpieczeń ma prawo zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej zmienia delegacje ustawowe aktów wykonawczych w celu dostosowania do wymogów nowej Konstytucji i ustawy o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997r. Nr 141, poz. 943) wchodzącej w życie 1 stycznia.

Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 1 pkt. 33 projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 2 października 1998 r.

Cena - 4.08 zł + 22% VAT
